

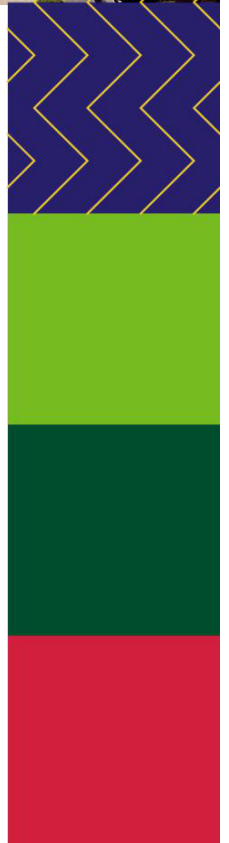

Nota van Beantwoording

Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening 2022

provincie
Zuid-Holland

Afbeelding op voorpagina:

'Ouddorp' door Gerhard van Roon / Kunst en Vliegwerk

Inhoud

Inleiding	7
Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening 2022.....	7
Terinzagelegging.....	7
Samenvatting en beantwoording zienswijzen	7
Indeling Nota van Beantwoording.....	7
Reactie op algemene punten uit de zienswijzen	8
Niet terugkomen op eerdere besluiten.....	8
Geen aanvullende wijzigingen in dit wijzigingsbesluit, maar via andere procedures.....	8
Concrete aanpassingen via een andere wijziging (module Ruimte en Wonen).....	8
Overzicht van wijzigingen als gevolg van de zienswijzen	9
Toepassingsbereik grondwatergevoelig gebouw en locatie	9
Risicobeoordeling grondwaterkwaliteit en grondwatersanering	9
Rol van de waterbeheerder bij de risicobeoordeling geëxpliciteerd	10
Tabel 1: Aanpassingen naar aanleiding van de zienswijzen	10
Belangrijkste niet overgenomen zienswijzen	13
Grondwaterkwaliteitsbeleid is niet beleidsneutraal overgezet	13
Instructieregels voor het waterschap	13
Criteria voor uitvoeren bronaanpak.....	14
Toetsingskader grondwateronttrekkingen.....	14
A001 - Waterschap Rivierenland.....	16
Deelzienswijze A001-001: Strengere normering voor in de bodem brengen van water is ongewenst (artikel 7.88 (red. 7.89) [wordt: 7.89])	16
Deelzienswijze A001-002: Beschermingsregels voor rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi's) en gemalen	16
A002 - Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard.....	18
Deelzienswijze A002-001: Bescherming van rioolwaterzuiveringen (RWZI's)	18
A003 - Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (ambtelijk).....	19
Deelzienswijze A003-001: Algemeen	19
Deelzienswijze A003-002: Specifiek	19
Deelzienswijze A003-003: artikel 7.88 [wordt: 7.89]	20
Deelzienswijze A003-004: artikel 7.89 [wordt: 7.90]	20
Deelzienswijze A003-005: Methoden bij de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit.....	20
B001 - gemeente Schiedam.....	23
Deelzienswijze B001-001: Samenloop Omgevingsverordeningen	23
Deelzienswijze B001-002: Bedrijventerreinen	23

Deelzienswijze B001-003: Molenbiotoop	24
Deelzienswijze B001-004: Ruimtelijke kwaliteit.....	25
Deelzienswijze B001-005: Grote buitenstedelijke bouwlocaties	26
Deelzienswijze B001-006: Risico's van klimaatverandering.....	26
B002 - gemeente Capelle aan den IJssel	28
Deelzienswijze B002-001: Bedrijventerrein (kaart).....	28
Deelzienswijze B002-002: Watergebonden bedrijvigheid	28
Deelzienswijze B002-003: PDV-locaties Hoofdweg.....	29
Deelzienswijze B002-004: Bereikbaarheid	30
Deelzienswijze B002-005: Sociale woningvoorraad	30
Deelzienswijze B002-006: Bebouwingscontour houtkap	31
Deelzienswijze B002-007: Voorbereidingsbesluit grondwaterkwaliteit	31
B003 - Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid namens gemeenten Alblasterdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik Ido Ambacht, Hoeksche Waard, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht.....	32
Deelzienswijze B003-001: verplichtingen grondwatertaken gemeente.	32
Deelzienswijze B003-002: toetsingswaarden grondwaterverontreiniging	33
Deelzienswijze B003-003: voorkeurswaarden voor enkele metalen en PFAS	34
Deelzienswijze B003-004: voorkeurswaarde risicobeoordelingsmethode 'grondwaterafhankelijke natuur'	35
Deelzienswijze B003-005: terminologie: 'beïnvloeden': art. 3.126 b/c/d lid 1 b (red. artikel 3.130[wordt: 3.128], 3.131 [wordt: 3.129] en 3.132 [wordt: 3.130])	36
Deelzienswijze B003-006: opleggen onderzoek en saneringsmaatregelen bouw	36
Deelzienswijze B003-007: aansluiten definitie grondwatergevoelig gebouw en bodemgevoelig gebouw.....	37
Deelzienswijze B003-008: verontreinigingspluim nabijgelegen bronperceel saneren.	38
Deelzienswijze B003-009: historische bodemverontreiniging zonder onaanvaardbaar verspreidingsrisico.....	39
B004 - gemeente Alphen aan den Rijn	41
Deelzienswijze B004-001: plicht tot grondwateronderzoek.....	41
Deelzienswijze B004-002: criteria toetsingswaarden	42
Deelzienswijze B004-003: rapportages risicobeoordeling.	43
Deelzienswijze B004-004: overschrijding termijn	44
Deelzienswijze B004-005: afstemmingsmoment risicobeoordeling kwetsbare objecten.	44
Deelzienswijze B004-006: toezending evaluatieverslag sanering bodem.	45
Deelzienswijze B004-007: maatregelen lozen op of in de bodem verontreinigde stoffen.....	45
Deelzienswijze B004-008: toevalsvondst verontreiniging van het grondwater.....	45

Deelzienswijze B004-009: uitsluiting samenloop toevalsvondst.	46
Deelzienswijze B004-010: terminologie instructieregel (7.29 lid 4 Wzhov en 7.32 Wzhov [wordt: 7.33])	46
Deelzienswijze B004-011: maatwerkvoorschrift voor een andere saneringsaanpak (art. 7.37 [wordt: 7.38])	47
B005 - gemeente Noordwijk	48
Deelzienswijze B005-001: verzoek tot schrappen Artikel 7.45b (dichtheid en verscheidenheid woningbouw).....	48
Deelzienswijze B005-002: Bijlage II Geometrische begrenzing A-locaties bos, groen erfgoed of bosreservaat (artikel 3.199)	48
Deelzienswijze B005-003: art. 3.197 (Maatwerkregel plicht tot herbepplanting)	49
Deelzienswijze B005-004: 3 ha kaart.....	50
Deelzienswijze B005-005: Diverse kaarten	50
B006 - Regio Midden-Holland	51
Deelzienswijze B006-001: art. 7.45a woningen	51
Deelzienswijze B006-002: suggesties met betrekking tot het onderdeel (grond-)water.	52
Deelzienswijze B006-003: kaart watergebonden bedrijventerreinen	53
Deelzienswijze B006-004: kaart perifere detailhandel	54
B007 - gemeente Bodengraven- Reeuwijk (aanvullend op Midden-Holland).....	55
Deelzienswijze B007-001: Ontwikkeling 'De Groendijck Zuid' Driebruggen i.r.t. 3 ha Kaart.	55
B008 - Gemeente Rijswijk (betreft "herindiening" vanwege niet overgenomen zienswijze op de herziening 2021: zie mail Tom 10 mei)	60
Deelzienswijze B008-001: kaart watergebonden bedrijventerreinen	60
B009 - gemeente Den Haag ontwerpbesluit wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening 2022..	61
Deelzienswijze B009-001: Bedrijventerreinen (uit herziening 2021)	62
Deelzienswijze B009-002: Sociaal en betaalbaar wonen (paragraaf verstedelijking).....	64
Deelzienswijze B009-003: Molenbiotopen (uit de herziening 2021)	65
Deelzienswijze B009-004: Verstedelijking en mobiliteit	68
Deelzienswijze B009-005: Externe veiligheid: Niet- Basisnet transportroutes (paragraaf 7.3.2.4) ..	69
Deelzienswijze B009-006: Grondwaterkwaliteit	74
B010 - gemeente Rotterdam	75
Deelzienswijze B010-001: beleidsneutrale overgang naar de Omgevingswet voor grondwater	75
Deelzienswijze B010-002: KrW-oppervlaktewaterlichamen, KrW-grondwaterlichamen	75
Deelzienswijze B010-003: Grondwatergevoelige activiteiten definiëren/ benoemen	76
Deelzienswijze B010-004: Uitzonderingsbepaling interventiewaarde grondwater.....	76
Deelzienswijze B010-005: Verzoek om bevestiging van de definitie van inbreng: van onverzadigde zone naar de verzadigde zone.....	77

Deelzienswijze B010-006: Bronaanpak	78
Deelzienswijze B010-007: Afstandscriterium: artikel 3.130 [wordt: 3.128], 3.131 [wordt: 3.129] en 3.132 [wordt: 3.130].....	81
Deelzienswijze B010-008: Verzoek om artikel 3.141a beleidsneutraal te maken door het toevoegen van de optie tot resultaatgebied 4 (zoals opgenomen bijlage 5 circulaire 2013)	82
Deelzienswijze B010-009: verzoek om ‘onmiddellijk’ zoals opgenomen in artikel 3.0141i te definiëren.	83
Deelzienswijze B010-010: kleine bouwwerken grondwateronderzoek: art. 7.29 lid 4.....	83
Deelzienswijze B010-011: Art. 3.132 [wordt: 3.130]: definiëren natuurbeheerder.	84
Deelzienswijze B010-012: Artikel 3.141a (terugsaneerwaarde vergunningplichtige grondwatersanering).....	85
Deelzienswijze B010-013: Definitie: Artikel 7.39e [wordt: 7.39f] (grondwater: mitigerende maatregelen)	86
Deelzienswijze B010-014: Vragen	87
C001 - Omgevingsdienst West-Holland.....	89
Deelzienswijze C001-001: Bodem en grondwater	89
C002 - Omgevingsdienst Haaglanden.....	91
Vooropgesteld wordt dat de ontwerp wijziging van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (wZHOV2022) een gedegen indruk maakt. Ook de toelichting is goed leesbaar.....	91
Deelzienswijze C002-001: Grammaticale opmerkingen.....	91
Deelzienswijze C002-002: beslistermijn omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit in een grondwaterbeschermingsgebied.....	91
Deelzienswijze C002-003: onderzoeklast initiatiefnemer bodemverontreinigingen	92
Deelzienswijze C002-004: Artikelsgewijze opmerkingen:	93
Deelzienswijze C002-005: Aanvullende opmerkingen (instructieregels bodemenergiesystemen)	100
D001 - Dunea.....	102
Deelzienswijze D001-001: artikelen	102
D002 - Bouwend Nederland	105
Deelzienswijze D002-001: veiligheid gedeeltelijke wegafsluitingen	105
Deelzienswijze D002-002: specifieke opmerkingen artikelen.....	105

Inleiding

Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening 2022

De Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening 2022 (Wijziging ZHOV 2022) wijzigt de op 15 december 2021 door Provinciale Staten vastgestelde initiële Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (ZHOV). Dit is noodzakelijk om een aantal zaken te verwerken voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Het gaat om het doorvoeren van wijzigingen van het provinciale omgevingsbeleid waarover eerder is besloten en het aanvullen en wijzigen van enkele onderwerpen. Ook worden enkele ontdekte fouten hersteld.

Met de wijziging wordt er voor gezorgd dat de regelgeving over de fysieke leefomgeving voor inwerkingtreding van de Omgevingswet zo gelijkwaardig mogelijk door gaat onder de Omgevingswet. Ook wordt er geanticipeerd op inhoudelijke wijzigingen op het gebied van bodem en grondwater die met het stelsel van de Omgevingswet meekomen uit het aanvullingsspoor bodem.

De Omgevingswet zal naar verwachting op 1 januari 2023 in werking treden. Op dat moment worden tegelijkertijd diverse wetten ingetrokken waardoor provinciale regels gebaseerd op die wetten van rechtswege komen te vervallen. Deze regels zijn op dit moment opgenomen in de Omgevingsverordening Zuid-Holland en de Provinciale milieuverordening Zuid-Holland 2021 en zijn grotendeels ook opgenomen in de initiële ZHOV. De ZHOV gaat in werking vanaf het moment dat de Omgevingswet in werking treedt.

Terinzagelegging

De Ontwerp Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening 2022 heeft voor eenieder ter inzage gelegen van 30 maart 2022 tot en met 10 mei 2022. Een aantal zienswijzen heeft geleid tot aanpassingen in de definitieve Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening 2022: zie "Overzicht van wijzigingen als gevolg van de Zienswijzen". Daarnaast zijn er aanpassingen doorgevoerd als gevolg van de beschikbaarheid van (definitieve en gepubliceerde) wijzigingen van wet- en regelgeving van het Rijk, nieuwe inzichten en technische verbeteringen en fouterstel. Deze worden toegelicht in de paragraaf "Totstandkoming" van de toelichting.

Samenvatting en beantwoording zienswijzen

Er zijn 21 zienswijzen ingediend (waarvan drie een gemeentelijke bevestiging zijn van een al door de omgevingsdienst namens die gemeente ingediende zienswijze). Het grootste deel (14) is afkomstig van of namens gemeenten. Hierna volgen de waterschappen, waarvan er drie zienswijzen hebben ingediend. Twee omgevingsdiensten en twee organisaties hebben ook zienswijzen ingediend. Er zijn geen zienswijzen ingediend door particulieren. De zienswijzen zijn in dit document opgenomen en voorzien van een reactie.

Indeling Nota van Beantwoording

In deze Nota van Beantwoording zijn na de inleidende hoofdstukken alle zienswijzen van de verschillende indieners achtereenvolgens opgenomen en voorzien van een reactie. Hierbij heeft elke indiener een uniek nummer gekregen, gecategoriseerd naar "type" indiener (bijvoorbeeld: waterschappen (A), gemeenten (B) en overige (overheids)organisaties (C/D)). Binnen de zienswijze van elke aparte indiener, is weer een onderscheid gemaakt tussen deelzienswijzen. Ook hier is weer een uniek nummer aan toegekend. Wanneer een zienswijze meerdere keren is ingediend kan het zijn dat voor de reactie is verwezen naar een reactie op die zienswijze elders.

Rekening moet worden gehouden met de veranderende artikelnummering in de definitieve Wijziging ZHOV 2022 ten opzichte van de ontwerp Wijziging ZHOV 2022. Als er een verandering in nummering

heeft plaatsgevonden, wordt dit als volgt aangegeven: artikel oud [woordt: artikel nieuw]. Als er niks verandert in de nummering, staat er niks aangegeven bij artikelnummers.

Reactie op algemene punten uit de zienswijzen

Niet terugkomen op eerdere besluiten

Tijdens de totstandkoming van de ZHOV zijn diverse wijzigingsprocedures in gang gezet van de voor de Omgevingswet geldende Omgevingsverordening Zuid-Holland (de Omgevingsverordening Zuid-Holland bevat die regels die werkzaam zijn voorafgaand aan de inwerkingtreding van de ZHOV). Dit is gedaan in verband met de ook destijds al ontbrekende zekerheid over de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Deze procedures waren niet (ook) gericht op het aanvullen van de ZHOV omdat die toen nog in ontwikkeling was. De ZHOV was nog niet vastgesteld door Provinciale Staten en kon ook daarom nog niet worden gewijzigd.

De tijdens de ontwikkeling van de ZHOV vastgestelde regels die de Omgevingsverordening Zuid-Holland hebben aangevuld, namelijk het Omgevingsbeleid (koers) 2020 en de Herziening 2021, worden met deze wijziging ook doorgevoerd in de ZHOV. Door de wijziging van de ZHOV blijven deze regels ook onder de Omgevingswet van toepassing. Er is een aantal zienwijzen ingediend die nogmaals terugkomen op punten die al eerder ingebracht zijn tijdens eerdere wijzigingsprocedures. Deze zienswijzen zijn al eerder afgewogen en er is al eerder over besloten. Deze zienswijzen worden in principe dan ook niet overgenomen. Wel is natuurlijk gekeken of er vanwege voortschrijdend inzicht tot een ander standpunt zou moeten worden gekomen. Dit is niet het geval geweest.

Geen aanvullende wijzigingen in dit wijzigingsbesluit, maar via andere procedures

Een aantal ingebrachte zienswijzen stipt punten aan die vragen om beleidswijzigingen. De scope van de Wijziging ZHOV 2022 is het verwerken van wijzigingen die voortkomen uit omgevingsbeleid (koers) 2020 en de Herziening 2021 van de Omgevingsverordening Zuid-Holland. Daarnaast zijn er enkele aanvullende onderwerpen opgenomen die noodzakelijk zijn of speciaal gereguleerd worden door de komst van de Omgevingswet. Dit alles om een gelijkwaardige en goede overgang naar en start met de Omgevingswet per 1 januari 2023 mogelijk te maken. Ook worden enkele onvolkomenheden hersteld. Andere wijzigingen maken geen deel uit van de scope van de wijziging. Deze wijzigingen zullen in andere procedures opgepakt worden. Waar het grote wijzigingen betreft zullen die geagendeerd worden op de Lange Termijn Agenda (LTA) Omgevingsbeleid. Kleine aanpassingen kunnen meegenomen worden in kleinere wijzigingen en (verzamel)herzieningen van het Omgevingsbeleid. Daarvan kan dan ook eerst een ontwerp ter inzage worden gelegd in plaats van de wijziging via een zienswijze na de terinzagelegging toe te voegen.

Concrete aanpassingen via een andere wijziging (module Ruimte en Wonen)

Via de zienswijzen is een aantal zaken naar voren gebracht die tot aanpassing van de omgevingsverordening moeten leiden. Veelal zijn het technische details die door ontwikkelingen zijn veranderd en aangepast moeten worden aan de actuele situatie. Veelal betreft het geometrische begrenzingen. Zo is een aantal zaken inmiddels in bestemmingsplannen (straks omgevingsplannen) opgenomen en kan de verordening daarmee in overeenstemming worden gebracht. Dit is vooral het geval rondom de begrenzingen van bedrijventerreinen en een PDV-locatie.

Deze zienswijzen zullen tot aanpassing van de ZHOV leiden in een andere wijziging vanwege procedurele redenen (anders bestaat er een risico dat de aanpassing niet in werking zal treden als de Omgevingswet niet in werking gaat treden). Deze aanpassing zullen deel uitmaken van de Module Ruimte en Wonen.

Overzicht van wijzigingen als gevolg van de zienswijzen

In tabel 1 zijn alle wijzigingen als gevolg van de zienswijzen opgenomen met een korte samenvattende omschrijving. Hieronder staan de belangrijkste wijzigingen. Bij de reacties op de individuele zienswijzen staan uitgebreidere details van de doorgevoerde wijzigingen.

Toepassingsbereik grondwatergevoelig gebouw en locatie

In de Wijziging ZHOV 2022 wordt de verplichting tot het uitvoeren van een bronaanpak en eventueel een grondwatersanering gekoppeld aan het bouwen van een grondwatergevoelig gebouw op een grondwatergevoelige locatie. Naar aanleiding van meerdere zienswijzen is zowel de definitie van een grondwatergevoelig gebouw als grondwatergevoelige locatie aangepast zodat:

- 1) het beter aansluit bij de definitie voor bodemgevoelig gebouw, respectievelijk bodemgevoelige locatie; en
- 2) kleine niet-bodemgevoelige gebouwen (< 50 m²) niet langer onder het toepassingsbereik van een grondwatergevoelig gebouw vallen; en
- 3) bij een groot terrein/perceel enkel het deel dat samenhang vertoont met de daadwerkelijke bouw van het niet-bodemgevoelige gebouw, en dus de (her-) ontwikkeling of inrichting plaatsvindt, onderdeel is van het toepassingsbereik van een grondwatergevoelige locatie.

Risicobeoordeling grondwaterkwaliteit en grondwatersanering

In de Wijziging ZHOV 2022 worden instructieregels opgenomen voor het omgevingsplan waardoor regels moeten worden opgenomen in het omgevingsplan die een risicobeoordeling grondwaterkwaliteit verlangen van degene die een grondwatergevoelig gebouw gaat bouwen op een grondwatergevoelige locatie waar sprake is van een verontreiniging van het grondwater. Uit de risicobeoordeling volgt of en zo ja, welke sanerende maatregelen door de initiatiefnemer getroffen moeten worden.

Naar aanleiding van meerdere zienswijzen zal een grondwatersanering alleen nog maar van een initiatiefnemer verlangd worden indien dit ook gepaard gaat met een bronaanpak. In het verlengde daarvan zal bij afwezigheid van een bron van verontreiniging in de vaste bodem niet langer een risicobeoordeling grondwaterkwaliteit vereist zijn (en dus ook geen grondwatersanering).

Ook indien er in het verleden op de locatie al een grondwatersanering uitgevoerd is en de verontreiniging in het grondwater een restverontreiniging betreft, zal er niet langer een risicobeoordeling vereist zijn. Deze heeft immers al plaatsgevonden. In het verlengde daarvan kan er bij een restverontreiniging dus ook geen grondwatersanering verlangd worden.

Tot slot kan de verontreiniging in het grondwater onderdeel zijn van een diffuse grondwaterverontreiniging. Een grondwatersanering verlangen van een initiatiefnemer is in die situatie weinig effectief en daarom zal de Wijziging ZHOV 2022 niet langer een grondwatersanering verlangen indien er sprake is van een diffuse grondwaterverontreiniging zonder duidelijk aanwijsbare bron. De oplossing zal gezocht moeten worden in een gebiedsgerichte aanpak waarbij de provincie de regie zal pakken. Desalniettemin is een risicobeoordeling grondwaterkwaliteit nog altijd verplicht. Dit geeft inzicht in de risico's die de basis bieden voor een eventuele door de provincie in te zetten gebiedsgerichte aanpak. Ook is niet uit te sluiten dat er op de locatie sprake is van een puntbron van verontreiniging in de bodem waardoor een bronaanpak nog steeds aan de orde kan zijn.

Rol van de waterbeheerder bij de risicobeoordeling geëxpliciteerd

Bij het bouwen van een grondwatergevoelig gebouw op een grondwatergevoelige locatie is de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit verplicht indien er sprake is van verontreiniging van het grondwater. Indien deze verontreiniging in staat is een krw-oppervlaktewaterlichaam te beïnvloeden, zal de methode krw-oppervlaktewater van de risicobeoordeling verplicht zijn om toe te passen. Naar aanleiding van meerdere zienswijzen is de rol van de waterbeheerder explicieter gemaakt in zowel de stroomschema's van de risicobeoordeling als in de toelichting. De waterbeheerder heeft de kennis over het watersysteem en dient, zowel aan de voorkant voordat de toetsing plaatsvindt als aan de achterkant, bij het beoordelen van het resultaat betrokken te zijn. De waterbeheerder is bepalend in het eindoordeel van de risico's voor het oppervlaktewater.

Tabel 1: Aanpassingen naar aanleiding van de zienswijzen

Nummer zienswijze	Aanpassing
A003-001	In de artikelsgewijze toelichting van artikel 7.87 [wordt: 7.88] en artikel 7.88 [wordt: 7.89] is verduidelijkt waar de methode voor het bepalen of voldaan wordt aan een KRW-doel is opgenomen.
A003-005D	In het stroomschema van de methode krw-oppervlaktewaterlichaam in bijlage III, onderdeel Aa.2 krijgt de waterbeheerder een rol bij de immissietoets en wordt het begrip indirecte lozing vervangen voor natuurlijke lozing. Daarnaast is in de artikelsgewijze toelichting van artikel 3.130 [wordt: 3.128] (methode: krw-oppervlaktewaterlichaam) de rol van de waterbeheerder verduidelijkt.
B003-003	In bijlage III, onderdeel Aa1.1 (verontreinigende stoffen in het grondwater) is de voorkeurswaarde en signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering voor PFOA, PFAS en GenX gewijzigd, door te verwijzen naar de door RIVM afgeleide risicogrenswaarden voor drinkwater, ecologie en gezondheid.
B003-005	Artikel 3.130 [wordt: 3.128] (methode: krw-oppervlaktewaterlichaam), artikel 3.131 (methode: water bestemd voor menselijke consumptie) [wordt: 3.129] en artikel 3.132 (methode: grondwaterafhankelijke natuur) [wordt: 3.130] wijzigen zodat alle drie de criteria voor de beïnvloeding van een verontreiniging van toepassing zijn: "of" wordt aangepast in "en".
B003-006, B010-004	Artikel 7.31 (sanerende maatregelen bij significante grondwaterverontreiniging) [wordt: 7.32] is aangepast zodat een grondwatersanering niet verplicht is indien er sprake is van een diffuse grondwaterverontreiniging.

B003-007, B004-001, B010-010, C002-003, C002-004D, C002-004E	In artikel 7.27 (toepassingsbereik) is de definitie van grondwatergevoelig gebouw aangepast.
B003-007, C002-003, C002-004D, C002-004E	In artikel 7.28 (definitie grondwatergevoelige locatie) is de definitie van de grondwatergevoelige locatie aangepast.
B003-008, C002-003, C002-004F, C002-004G	Artikel 7.30 (risicobeoordeling grondwaterkwaliteit) [wordt: 7.31] is aangepast zodat een risicobeoordeling enkel aan de orde is indien er nog een bron van een mobiele verontreiniging aanwezig is. Daarnaast is er een uitzondering opgenomen voor het uitvoeren van de risicobeoordeling indien er op de locatie reeds een grondwatersanering is uitgevoerd waarbij na saneren nog een restverontreiniging in het grondwater aanwezig is.
B004-002	De reikwijdte van het voorafgaand onderzoek in artikelsgewijze toelichting bij artikel 7.29 (voorafgaand onderzoek) is verduidelijkt en in een voorbeschermingsregel voor het omgevingsplan is het begrip verontreiniging van grondwater nader geconcretiseerd.
B004-003	Artikel 7.31 (sanerende maatregelen bij significante grondwaterverontreiniging) [wordt: 7.32] is gewijzigd zodat duidelijk is dat het resultaat van de risicobeoordeling volgt uit de aan gedeputeerde staten verstrekte gegevens en bescheiden.
B004-004	In artikel 7.32 (omgevingsvergunning bouwen op een grondwatergevoelige locatie) [wordt: 7.33] zijn de regels aangepast, zodat er minstens vier weken verstreken moeten zijn na het aanleveren van de resultaten van de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit aan de provincie tot het moment dat dezelfde gegevens bij de vergunningaanvraag voor bouwen kunnen worden aangeleverd.
B004-010	In artikel 7.32 (omgevingsvergunning bouwen op een grondwatergevoelige locatie) [wordt: 7.33] en artikel 7.33 [wordt: 7.34] (melding bouwactiviteit) is de bewijslast voor de sanerende maatregel geconcretiseerd.
B005-004	In de metadata bij de data voor digitale publicatie is opgenomen dat de geometrische begrenzing van de grote buitenstedelijke bouwlocaties indicatief is.
B009-005	In de toelichting is duidelijker een verwijzing naar bijlage I van de Handleiding Risicoanalyse Transport (HART) opgenomen. In de toelichting bij de verordening is een verduidelijking

	opgenomen over de selectie van de wegen in bijlage II.
B010-002	De artikelsgewijze toelichting van artikel 3.130 [woordt: 3.128] (methode: krw-oppervlaktewaterlichaam) is gewijzigd zodat duidelijk wordt hoe een initiatiefnemer de ligging van een krw-oppervlaktewaterlichaam kan raadplegen.
B010-005, B010-006	Het begrip (on)verzadigde zone is verwijderd en het begrip "inbreng" is verduidelijkt in artikel 7.36 (saneringsaanpak: niet afdekken, tenzij) [woordt: 7.37], artikel 7.37 (afbakening maatwerkvoorschrift andere saneringsaanpak: vermindering of voorkomen van inbreng) [woordt: 7.38] en de definitie in de begripsbepalingen.
B010-008	Het beoogde saneringsresultaat en mogelijkheid om hiervan af te wijken in artikel 3.141a (resultaat saneringsaanpak) is verduidelijkt.
B010-011	Het begrip natuurbeheerder in bijlage III, onderdeel Aa 2.4 is vervangen door gedeputeerde staten en de artikelsgewijze toelichting van artikel 3.132 (methode: grondwaterafhankelijke natuur) [woordt: 3.130] is hierop aangepast.
B010-012	In artikel 3.141a (resultaat saneringsaanpakken) en bijbehorende artikelsgewijze toelichting is de omschrijving van terugsaneerwaarde en proportionaliteit aangepast.
B010-013	De artikelsgewijze toelichting van artikel 7.39e [woordt: 7.39f] (grondwater: mitigerende maatregelen) is verbeterd.
C002-004L	De regels in paragraaf 3.4.4. (nazorg na saneren grondwater) zijn aangepast zodat bij een activiteit op een locatie waar sprake is van een gebruiksbepalingen na saneren van het grondwater deze beperking in acht genomen wordt.
B002-001*	De geometrische begrenzing van bedrijventerrein voor de locatie De Mient in Capelle aan den IJssel zal worden aangepast
B002-003*	De geometrische begrenzing van PDV-locatie aan de hoofdweg in Capelle aan den IJssel zal worden aangepast

*** Deze zienswijzen leiden tot aanpassing van de ZHOV in een andere wijziging vanwege procedurele redenen (anders bestaat er een risico dat deze aanpassing niet in werking zal treden als de Omgevingswet niet in werking gaat treden). De aanpassingen maken deel uit van de Module Ruimte en Wonen.**

Belangrijkste niet overgenomen zienswijzen

Een aantal zienswijzen is niet overgenomen in deze gelijkwaardige omzetting van de provinciale regels voor werking onder de Omgevingswet. De belangrijkste zijn hier beschreven.

Grondwaterkwaliteitsbeleid is niet beleidsneutraal overgezet

Uit een aantal zienswijzen komt de veronderstelling naar voren dat er sprake zou zijn van een beleidsneutrale omzetting van de regels ter bescherming van het grondwater en dat met de in de Wijziging ZHOV 2022 opgenomen regels hier geen sprake van is.

Het klopt dat er geen sprake is van een beleidsneutrale omzetting. Dat kan ook niet, want er is immers met de komst van de Omgevingswet een beleidsrijke herziening van het gehele bodembeleid. De Wet bodembescherming (Wbb) vervalt en hiermee vervalt het kader dat de Wet bodembescherming bood voor het beoordelen van de risico's van een bodemverontreiniging (incl. grondwater) voor het grondwater, als ook het kader voor wanneer (sanerende) of andere beschermende maatregelen nodig zijn. De provincie blijft vanuit de Kaderrichtlijn water (KRW) verantwoordelijk voor het behalen van de KRW-doelen ten aanzien van de grondwaterkwaliteit. Bij de herziening van het grondwaterkwaliteitsbeleid is de kaderrichtlijn water als basis gebruikt voor het beoordelen of een bodemverontreiniging een risico vormt voor het grondwater en zo ja, wanneer/welke maatregelen aan de orde zijn. Dit heeft zich vertaald naar het beleidskader grondwaterkwaliteit als onderdeel van het regionaal waterprogramma (RWP) dat op 9 maart 2022 is vastgesteld door provinciale staten. Het beleidskader grondwaterkwaliteit biedt de basis voor de maatregelen die de provincie in het regionaal waterprogramma vaststelt om onder andere uitvoering te geven aan het "prevent & limit" principe, maar ook de overige KRW-doelen voor grondwater of water bestemd voor menselijke consumptie. De regels in deze wijziging zijn een doorwerking van de in het regionaal waterprogramma vastgestelde maatregelen.

Instructieregels voor het waterschap

Een aantal waterschappen heeft aangegeven het eens te zijn met de inhoud van de instructieregels voor de waterschapsverordening, maar moeite te hebben met het feit dat de provincie dit instrument inzet. Het zou in strijd zijn met de intentie van de Omgevingswet en te weinig beleidsruimte aan het waterschap geven.

Het klopt dat de provincie op grond van artikel 2.3 van de Omgevingswet terughoudend moet zijn met het stellen van regels. Regels die nodig zijn vanwege een provinciaal belang of vanwege de uitvoering van de kaderrichtlijn water bieden een grondslag voor de provincie om regels te stellen, waarbij de wetgever instructieregels de voorkeur geeft boven direct werkende regels. De provincie wil geenszins het waterschap beleidsruimte ontnemen, maar wil wel uitvoering geven aan de verantwoordelijkheid om op grond van artikel 3.8 van de Omgevingswet uitvoering te geven aan de kaderrichtlijn water. Hierbij sluit de provincie aan bij het subsidiariteitsbeginsel door het stellen van instructieregels als het activiteiten betreft waarvan de bevoegdheden bij de gemeenten of waterschappen liggen. Het voornemen tot het stellen van instructieregels is onderdeel geweest van een twee jaar durend participatieproces waarbij de provincie alle omgevingsdiensten, waterschappen en gemeenten binnen haar grondgebied betrokken heeft.

De instructieregels van de provincie voor de waterschapsverordening richten zich tot grondwateronttrekkingen en specifiek tot het in de bodem brengen van water (infiltraties) voor zover het waterschap bevoegd is voor deze activiteit. De provincie borgt met een instructieregel voor infiltraties de reeds in artikel 3.3, tweede lid van de bruidsschat waterschapsverordening opgenomen regel. Ten aanzien van de regels voor grondwateronttrekkingen worden aanvullende

beoordelingsregels verplicht zodat, met het vervallen van artikel 28 van de Wet bodembescherming, het waterschap, bij het beoordelen van het effect van een grondwateronttrekking op de grondwaterkwaliteit, ook het indirecte effect als gevolg van het beïnvloeden van een bestaande historische grondwaterverontreiniging meeneemt bij de vergunningverlening. De instructieregel om beoordelingsregels op te nemen, ter aanvulling van de in artikel 1.2 van de bruidsschat waterschapsverordening opgenomen beoordelingsregels voor wateractiviteiten, zijn geformuleerd als doelvoorschrift en niet als middelvoorschrift om zodoende het waterschap beleidsruimte te geven.

Criteria voor uitvoeren bronaanpak

De Wijziging ZHOV 2022 bevat instructieregels voor het omgevingsplan voor het uitvoeren van een bronaanpak. Hiermee worden de rijksregels voor saneren van de bodem geschikt gemaakt voor een bronaanpak. De instructieregels beogen de saneringsaanpak afdekken te verbieden, tenzij het een verhardingslaag betreft waarbij aantoonbaar inbreng naar het grondwater voorkomen of beperkt wordt. Ook een alternatieve saneringsaanpak is alleen mogelijk als in voldoende mate duidelijk is dat de inbreng naar het grondwater voorkomen of beperkt wordt.

Tijdens het door de provincie ingerichte participatieproces met omgevingsdiensten, gemeenten en waterschappen is getracht de saneringsdoelstelling te concretiseren en te vatten in uniforme algemene decentrale regels. Dit is niet gelukt. Door de deelnemers van het participatieproces is geconcludeerd dat de aanpak altijd locatieafhankelijk is en daarom maatwerk geboden dient te worden. De provincie zal daarom een praktijkvoorbeeldenboek voor het uitvoeren van een bronaanpak gaan opstellen om de uitvoeringspraktijk een handelingsperspectief te geven.

Toetsingskader grondwateronttrekkingen

De waterschappen hebben behoefte aan een toetsingskader voor het toepassen van de beoordelingsregels voor wateractiviteiten die op grond van instructieregels in deze Wijziging ZHOV 2022 opgenomen moeten worden in de waterschapsverordening. De beoordelingsregels zijn primair gericht op wateronttrekkingsactiviteiten waarbij er sprake is van het onttrekken van grondwater en zijn er om te borgen dat de onttrekking verenigbaar is met de doelen die de Kaderrichtlijn water stelt aan het grondwater. Dit omvat ook het eventuele indirecte effect door een onttrekking als het een bestaande historische grondwaterverontreiniging beïnvloedt.

De provincie zal voor de grondwateronttrekkingen waarvoor het bevoegd is eenzelfde set beoordelingsregels hanteren en heeft dus net als het waterschap behoefte aan een toetsingskader. Dit toetsingskader zal de provincie opnemen na de voorgenomen evaluatie van de beleidslijn grondwater zoals nu is opgenomen in het regionaal waterprogramma. Het toetsingskader zal de provincie zowel voor als samen met het waterschap ontwikkelen.

Cumulatieve effecten grondwateronttrekkingen

Tot slot zijn er zienswijzen ingediend door gemeenten die zorgen hebben over cumulatieve effecten bij (vergunningvrije) grondwateronttrekkingen. Meerdere (vergunningvrije) onttrekkingen tezamen zouden in staat kunnen zijn een bestaande historische grondwaterverontreiniging dusdanig te beïnvloeden dat er een bedreiging van de grondwaterkwaliteit kan ontstaan. De provincie is van mening dat de in artikel 3.1 van de bruidsschat waterschapsverordening opgenomen informatieplicht bij vergunningvrije wateronttrekkingsactiviteiten voldoende houvast biedt voor het waterschap om eventuele negatieve gevolgen als gevolg van de onttrekking te voorkomen. Ook het indirect beïnvloeden van een verontreinigingspluim kan gezien worden als een negatief gevolg als deze beïnvloeding - eventueel in samenhang en cumulatief met overige onttrekkingen - de KRW-doelen

voor het grondwater bedreigt. Het toetsingskader wat de provincie zal ontwikkelen voor grondwateronttrekkingen kan het waterschap benutten voor zowel het beoordelen van vergunningplichtige als vergunningvrije grondwateronttrekkingen. De provincie heeft vertrouwen in de wijze waarop het waterschap uitvoering geeft aan de bevoegdheid en voorziet geen bedreiging van de grondwaterkwaliteit.

A001 - Waterschap Rivierenland

Deelzienswijze A001-001: Strengere normering voor in de bodem brengen van water is ongewenst (artikel 7.88 (red. 7.89) [wordt: 7.89])

Het is ons opgevallen dat in artikel 7.88 (red. 7.89) [wordt: 7.89] (beoordelingsregels omgevingsvergunning wateronttrekkingsactiviteit) voor het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening (kort gezegd: het infiltreren van water in de bodem) voor bepaalde stoffen die in het water voorkomen een strengere norm wordt gesteld dan de normering van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Omdat wij als waterschap met vier verschillende provincies te maken hebben, kan dit ertoe leiden dat wij als gevolg daarvan in onze waterschapsverordening voor elke provincie in ons beheergebied andere regels moeten stellen. Dat leidt tot onduidelijkheid voor de burger en dat vinden wij ongewenst.

Daarom stellen wij u voor om af te zien van een strengere normering voor het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening. Wij stellen u voor aan te sluiten bij de landelijke normering van het Besluit kwaliteit leefomgeving

Reactie:

Er is geen sprake van een strengere norm voor het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, met het oog op onttrekken. In het artikel wordt juist verwezen naar het Besluit kwaliteit leefomgeving. Feitelijk zorgt de provincie er enkel voor dat artikel 3.3 uit de bruidsschat voor de waterschapsverordening “Beoordelingsregel omgevingsvergunning wateronttrekkingsactiviteit” moet blijven voortbestaan. De toetsingswaarden uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (artikel 8.89) zijn in de bruidsschat van toepassing verklaart op het in de bodem brengen van water, waarbij de bruidsschat niet langer onderscheid maakt tussen het in de bodem brengen van water afkomstig van een oppervlaktewaterlichaam of overig water.

Als het waterschap is gelegen in meerdere provincies dan is de kans dat regels kunnen gaan verschillen in delen van het beheergebied van het waterschap, als gevolg van de komst van de Omgevingswet wat groter dan voorheen. Waar er vroeger één gezamenlijke provinciale waterverordening door meerdere provincies werd opgesteld is iedere provincie nu verplicht één omgevingsverordening op te stellen. Zuid-Holland wil binnen de provincie dezelfde regels hanteren die niet onnodig anders zijn voor verschillende locaties. Dat zou anders ook binnen Zuid-Holland tot onduidelijkheid voor burgers kunnen leiden.

Deze deelzienswijze leidt niet tot een aanpassing van de wijziging. .

Deelzienswijze A001-002: Beschermingsregels voor rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi's) en gemalen

In de wijziging Zuid-Hollandse omgevingsverordening zijn nu beschermingsregels opgenomen voor bedrijven in de hogere milieu-categorieën. Dat is geregeld in paragraaf 7.3.11 (artikel 7.52 bedrijven). Rioolwaterzuiveringen en gemalen vallen daar niet onder. Wij zouden graag zien de rioolwaterzuiveringsinstallaties ook worden erkend als een belangrijke categorie bedrijven die bescherming verdienen omdat dit om vitale infrastructuur gaat. Onder de Omgevingswet wordt het voor gemeenten makkelijker om dicht bij bedrijven en onze installaties woningbouw te realiseren. Dat kan voor het waterschap betekenen dat wij gemeenten er telkens op moeten wijzen dat

woningbouw te dicht bij een rwzi of een gemaal tot problemen met bewoners kan leiden door geur- of geluidsoverlast. Dat is voor beide partijen onwenselijk. Daarom stellen wij voor een regel op te nemen in de Omgevingsverordening om onze installaties en gemalen te beschermen zodat de bedrijfsvoering ongestoord kan worden voortgezet.

Reactie:

In aanvulling op de reactie op de algemene punten uit de zienswijzen wordt over deze zienswijze het volgende opgemerkt.

Artikel 7.52 heeft betrekking op ontwikkelingen op bedrijventerreinen en niet op het gebied eromheen. De omgang met milieugebruiksruimte (geur en geluid) bij bepaalde ruimtelijke ontwikkelingen wordt geregeld in het Besluit kwaliteit leefomgeving en geldt ook voor rioolwaterzuiveringen (RWZI's) en gemalen. Bij ontwikkelingen rondom bedrijventerreinen, rioolwaterzuiveringen en gemalen zullen belanghebbenden zelf in de gaten moeten houden of hun belangen niet onevenredig worden geschaad.

Deze deelzienswijze leidt niet tot een aanpassing van de wijziging .

A002 - Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard

Deelzienswijze A002-001: Bescherming van rioolwaterzuiveringen (RWZI's)

Recent heeft u het ontwerp van de gewijzigde Zuid-Hollandse Omgevingsverordening vastgesteld en ter inzage gelegd. Wij constateren dat de inbreng van de waterschappen goed is verwerkt.

Na overleg met de andere Zuid-Hollandse waterschappen willen we bijzondere aandacht vragen voor de bescherming van rioolwaterzuiveringen (RWZI's).

In de wijziging Zuid-Hollandse omgevingsverordening zijn nu beschermingsregels opgenomen voor bedrijven in de hogere milieu-categorieën. Dat is geregeld in paragraaf 7.3.11 (artikel 7.52 bedrijven).

Beschermingsregels vitale infrastructuur rioolwaterzuiveringsinstallaties

Wij zouden graag zien dat de bestaande RWZI's ook worden erkend als een belangrijke categorie locatiegebonden bedrijven die bescherming verdient omdat dit om vitale infrastructuur gaat. Onder de Omgevingswet wordt het mogelijk voor gemeenten makkelijker om dichterbij de RWZI's woningbouw te realiseren. Dat heeft voor de waterschappen grote consequenties. Verplaatsing van bestaande RWZI's is door o.a. de toevoer leidingen zeer kostbaar en daardoor een vrijwel onmogelijk opgave. Daarom stellen wij voor een regel op te nemen in de Omgevingsverordening om onze RWZI's te beschermen.

Reactie:

Zie de reactie bij A001-002.

A003 - Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (ambtelijk)

Deelzienswijze A003-001: Algemeen

- Voor grondwateronttrekkingen zijn we (o.a. samen met de provincie Utrecht bezig met het opstellen van een toetsingskader. Het concept hiervan is bijgevoegd in de bijlage bij deze mail).
- Deze instructieregels gelden dus niet bij algemene regels of alleen zorgplicht. Is dat de bedoeling?

Reactie:

Er wordt verwezen naar de in artikel 7.87 [wordt 7.88] en 7.88 [wordt: 7.89] opgenomen instructieregels voor wateractiviteiten die van toepassing zijn op wateractiviteiten waarvoor op grond van de waterschapsverordening een omgevingsvergunning vereist is en leidt tot de opname van aanvullende beoordelingsregels in de waterschapsverordening.

De provincie Zuid-Holland is voornemens om met waterschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en daar waar nodig ook andere stakeholders in gesprek te blijven over de nadere uitwerking en toepassing van de regels. De provincie, die zelf ook een dergelijk toetsingskader nodig heeft voor de grondwateronttrekkingen waar zij bevoegd gezag voor is, zal bij het evalueren en doorontwikkelen van de beleidslijn operationeel grondwaterbeleid, aandacht hebben voor het ontwikkelen van een dergelijk toetsingskader. Daarnaast is in de toelichting verduidelijkt dat de methode voor het bepalen of voldaan wordt aan een KRW-doel is opgenomen in het monitoringsprogramma waterkwaliteit (zie Hoofdstuk 11 van het Besluit kwaliteit leefomgeving) dan wel, voor prevent&limit in het beleidskader grondwaterkwaliteit zoals opgenomen bij het Regionaal Waterprogramma.

De provincie verduidelijkt in de artikelsgewijze toelichting van artikel 7.87 [wordt: 7.88] en artikel 7.88 [wordt: 7.89] waar de methode voor het bepalen of voldaan wordt aan een KRW-doel is opgenomen en is voornemens een dergelijk toetsingskader te ontwikkelen bij het evalueren en doorontwikkelen van de beleidslijn operationeel grondwaterbeleid.

Deelzienswijze A003-002: Specifiek

§ 7.4.2 Grondwaterkwaliteit

Artikel 7.87 [wordt: 7.88] (beoordelingsregels activiteit met gevolgen voor een waterlichaam)

- Dit geldt dan dus voor **alle** vergunningen die wij verlenen voor activiteiten bij een KRW-oppervlaktewater en voor **alle** vergunningen die gevolgen kunnen hebben voor grondwaterlichamen. **Dus niet alleen voor vergunningen voor grondwateronttrekkingen of het in de bodem brengen van water. Klopt dit?**
- Als dat de bedoeling is, dan hebben wij behoefte aan een toetsingskader om te beoordelen of een activiteit (anders dan een grondwateronttrekking of het in de bodem brengen van water) er toe kan leiden dat *de doelstelling van ombuiging van significante en aanhoudend stijgende trends, bedoeld in artikel 4.17 van het Besluit kwaliteit leefomgeving of de doelstelling van het voorkomen van de achteruitgang en het streven naar verbetering van de kwaliteit van water bestemd voor menselijke consumptie, bedoeld in artikel 4.21 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, niet wordt bereikt*

Reactie:

Dit is juist, de regels zijn instructieregels waarmee in de waterschapsverordening aanvullende beoordelingsregels moeten worden opgenomen die van toepassing zijn op een

omgevingsvergunning voor in de waterschapsverordening gereuleerde wateractiviteiten. De provincie sluit hiermee aan bij de algemene beoordelingsregels wateractiviteiten in de bruidsschat (in artikel 1.2 jo. artikel 6.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving).

Zie ook de reactie bij A003-001.

De provincie zal bij het evalueren en doorontwikkelen van de beleidslijn operationeel grondwaterbeleid een toetsingskader ontwikkelen. Dit leidt niet tot een aanpassing van de wijziging.

[Deelzienswijze A003-003: artikel 7.88 \[woordt: 7.89\]](#)

Artikel 7.88 [woordt: 7.89] (voorschriften omgevingsvergunning activiteit met gevolgen voor een waterlichaam)

Dit geldt dan dus voor **alle** vergunningen die wij verlenen voor activiteiten bij een KRW-oppervlaktewater en voor **alle** vergunningen die gevolgen kunnen hebben voor grondwaterlichamen. **Dus niet alleen voor vergunningen voor grondwateronttrekkingen of het in de bodem brengen van water.** Dat is wel erg ruim. Als dat de bedoeling is dan hebben wij behoefte aan een toetsingskader om te beoordelen of een activiteit (anders dan een grondwateronttrekking of het in de bodem brengen van water) inbreng van verontreinigende stoffen naar het grondwater kan veroorzaken en hoe dat kan worden voorkomen of beperkt.

Reactie:

Zie de reactie bij A003-001.

Deze deelzienswijze leidt niet tot een aanpassing van de wijziging. De provincie zal bij het evalueren en doorontwikkelen van de beleidslijn operationeel grondwaterbeleid een toetsingskader ontwikkelen.

[Deelzienswijze A003-004: artikel 7.89 \[woordt: 7.90\]](#)

Artikel 7.89 [woordt 7.90] (beoordelingsregels omgevingsvergunning wateronttrekkingsactiviteit)

- Het tweede lid komt volledig overeen met 8.89 Bkl. Is deze instructieregel dan nog wel nodig?

Reactie:

De instructieregel is nog steeds nodig. De beoordelingsregels in artikel 8.89 van het Besluit kwaliteit leefomgeving hebben betrekking op de in hoofdstuk 16 van het Besluit activiteiten leefomgeving aangewezen infiltraties waar de provincies bevoegd gezag voor zijn. Artikel 7.89 [woordt: 7.90] gaat over het behoud van de in artikel 3.3. van de bruidsschat voor de waterschapsverordening opgenomen beoordelingsregels voor een omgevingsvergunning van wateronttrekkingsactiviteiten. Dat biedt het kader voor infiltraties waar het waterschap bevoegd gezag voor is. Het Rijk heeft geen instructieregel die deze regels borgt en de regels zijn van groot belang om een inbreng van verontreinigende stoffen te voorkomen. De provincie zorgt hiermee dat de bruidsschatregel niet mag komen te vervallen.

Deze deelzienswijze leidt niet tot een aanpassing van de wijziging.

[Deelzienswijze A003-005: Methoden bij de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit](#)

Bijlage Aa.2

- De signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering = interventiewaarde; De interventiewaarde die aangaf of sprake was van een ernstige verontreiniging is vaak hoger (= minder streng) dan de normen voor oppervlaktewater. Dit geldt dus ook voor de signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering. 100 m3 is heel veel. Een kleiner volume

met een hoge concentratie kan ook wel degelijk een probleem zijn. Dit wordt nu als niet significant beschouwd. Dit vinden wij niet terecht.

- De immissietoets gaat uit van een puntlozing op een specifieke plaats met een bekend debiet en concentratie. Hoe weten we wat het debiet en de concentratie is?
- Hoe wordt een diffuse grondwaterstroming vertaald naar een dergelijke puntlozing?
- In het schema verwijzen naar het Handboek Natuurlijke Lozing.
- In het schema wordt nu gesteld dat een 'natuurlijke' lozing die niet tot *structurele* achteruitgang leidt pas aangepakt wordt op een natuurlijk moment. Het kan situatie afhankelijk zijn of het aanvaardbaar is om op een natuurlijk moment te wachten. Voorstel: hier toevoegen dat dit besluit in overleg met de waterbeheerder genomen wordt.
- Bij 'indirecte lozing' (dit staat 2x in het schema) denken waterbeheerders aan een lozing op de riolering. Het is beter om dit een 'natuurlijke' lozing te noemen.

Reactie:

- De provincie heeft destijds overwogen of de risicobeoordeling pas zou moeten plaatsvinden bij een overschrijding van de voorkeurswaarde omdat deze waarde beter aansluit bij de krw-oppervlaktewaternorm. Hierbij werd pas naar volumes gekeken die meer zijn dan 100 m3 poriënverzadigd bodemvolume omdat elk volume dat kleiner is niet relevant is, gezien het feit dat de natuurlijke lozing nog verdund wordt met het debiet van het oppervlaktewaterlichaam. In de praktijk blijkt echter tot nu toe enkel dat zogenaamde "ernst- en spoedgevallen" in staat bleken de toestand van een krw-oppervlaktewaterlichaam te bedreigen. Deze verontreinigingen kenmerken zich doordat ze minimaal een overschrijding hebben van de signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering in minimaal 100 m3 poriën verzadigd bodemvolume.
In overleg met waterschappen en het feit dat dit soort situaties in de praktijk nauwelijks voorkomen, is daarom besloten niet de voorkeurswaarde maar de signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering als signaleringswaarde te kiezen waarboven de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit uitgevoerd moet worden. Daarnaast bestaat de mogelijkheid tot het stellen van een maatwerkvoorschrift. De provincie dient ten alle tijde het beleid te evalueren. Wanneer deze keuze in de toekomst toch niet rechtvaardig blijkt, kan de provincie de regel alsnog veranderen.
- Voor het debiet en de concentratie van een puntlozing is de waterbeheerder in staat de juiste invoerparameters aan te leveren in relatie tot het oppervlaktewater. De initiatiefnemer kan middels een marktpartij de invoerparameters voor het grondwater aanleveren. Vanuit het participatieproces met omgevingsdiensten, gemeenten en waterschap kwam reeds naar voren dat het gewenst is om de waterbeheerder eerder mee te nemen in de immissietoets. De provincie heeft het stroomschema met de methode krw-oppervlaktewaterlichaam in bijlage III, onderdeel Aa2.3 aangepast.
- Voor het invoeren van diffuse grondwaterverontreiniging als natuurlijke lozing in de emissie-immissietoets verwijst de provincie naar de Handreiking Natuurlijke Lozing oppervlaktewater. Deze geeft aan op welke wijze de immissie-emissietoets benut kan worden voor het beoordelen van een natuurlijke lozing vanuit het grondwater. Feitelijk wordt op basis van de concentratie van de verontreiniging en het volume grondwater dat per tijdseenheid richting het oppervlaktewater stroomt een vracht berekend. Deze vracht kan als lozing beschouwd worden en ingevoerd worden in de emissie-immissietoets.
- De provincie kiest ervoor om in het schema te blijven verwijzen naar immissie-emissietoets, mede omdat deze een hogere status heeft dan het Handboek Natuurlijke lozing. In toelichting wordt wel verwezen naar de Handreiking Natuurlijke lozing oppervlaktewater.
- De provincie heeft altijd beoogd de waterbeheerder de laatste stem te geven of een grondwaterverontreiniging in dit verband al dan niet aangepakt moet worden. Op basis van de

emissie-immissietoets volgt of de natuurlijke lozing in potentie de krw-oppervlaktewaternorm kan bedreigen. Het is aan de waterbeheerder om op basis van *expert judgement* na te gaan of de lozing daadwerkelijk een bedreiging is voor de toestand van het krw-oppervlaktewaterlichaam. De waterbeheerder kan hierdoor rekening houden met het feit dat de natuurlijke lozing niet oneindig is en daarnaast ook rekening houden met overige potentiële bronnen van verontreinigingen en daarmee de significantie van de natuurlijke lozing bepalen. Dat bij elkaar opgeteld maakt dat de waterbeheerder kan bepalen of de natuurlijke lozing daadwerkelijk leidt tot achteruitgang van de chemische toestand van een krw-oppervlaktewaterlichaam. Als dat het geval is, is er sprake van een significante grondwaterverontreiniging die direct aandacht behoeft (rood) en zal er een grondwatersanering aan de orde zijn. Wanneer dit niet het geval is, is de oranje categorie aan de orde en is er sprake van een significante grondwaterverontreiniging met een bronaanpak op een natuurlijk moment. De provincie heeft de artikelsgewijze toelichting van artikel 3.130 [woordt: 3.128] (methode: krw-oppervlaktewaterlichaam) aangepast zodat dit voldoende duidelijk naar voren komt.

- Het gebruik van natuurlijke lozing in plaats van indirecte lozing is een goed punt, de provincie heeft het stroomschema met de methode krw-oppervlaktewaterlichaam in bijlage III, onderdeel Aa2.3 aangepast.

In het stroomschema van de methode krw-oppervlaktewaterlichaam in bijlage III, onderdeel Aa.2 krijgt de waterbeheerder een rol bij de immissietoets en wordt het begrip indirecte lozing vervangen voor natuurlijke lozing. Tot slot is in de artikelsgewijze toelichting van artikel 3.130 [woordt: 3.128] (methode: krw-oppervlaktewaterlichaam) de rol van waterbeheerder verduidelijkt.

B001 - gemeente Schiedam

Deelzienswijze B001-001: Samenloop Omgevingsverordeningen

In algemene zin willen wij u wijzen op de onduidelijkheid die door u wordt gecreëerd met het nagenoeg gelijktijdig wijzigingen van zowel de (huidige) Omgevingsverordening Zuid-Holland als de (toekomstige) Zuid-Hollandse Omgevingsverordening. Op de onduidelijkheden in het proces hebben wij u reeds gewezen in onze zienswijze ten aanzien van de Herziening 2021 Omgevingsbeleid van 8 september 2021. Deze onduidelijkheid wordt verder versterkt door er voor te kiezen om vrijwel parallel zowel de huidige als de toekomstige omgevingsverordening te wijzigen.

Wij begrijpen de noodzaak die u ervaart om u met de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening voor te bereiden op de in komst van de Omgevingswet. Dit neemt niet weg dat het nagenoeg gelijktijdig wijzigingen van beide omgevingsverordeningen onduidelijkheid en onzekerheid over het van toepassing zijnde ruimtelijke kader in de hand werkt. Wij verzoeken u daarom, in aanvulling op ons eerdere verzoek om de frequentie van de actualisaties te beperken, er voor te kiezen om te stoppen met actualisaties van de thans nog geldende Omgevingsverordening Zuid-Holland en de wijzigingen die gewenst zijn uitsluitend door te voeren in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening die in werking zal treden samen met de Omgevingswet.

Reactie:

Het nagenoeg gelijktijdig wijzigen van zowel de Omgevingsverordening Zuid-Holland als de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (ZHOV) is een gevolg van de komst van de Omgevingswet zonder overgangsrecht voor de omgevingsverordening en het diverse malen uitstellen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Op de inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft de provincie maar zeer beperkt invloed. De provincie is hiervoor afhankelijk van de wetgever. Vanuit de urgentie van de maatschappelijke opgaven was het noodzakelijk om tijdens de totstandkoming van de initiële ZHOV nog wijzigingsprocedures te starten voor de "oude" verordening. Met deze wijziging ZHOV2022 worden beide juridische stelsels weer gelijkgetrokken. Door het laatste uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet was het wederom noodzakelijk om alweer andere wijzigingsprocedures te starten. Voor de zekerheid wijzigen deze procedures zowel het oude als het nieuwe recht (met zogenaamde dubbelbesluiten). Deze wijzigingen zitten wel in één samenhangende procedure per onderwerp. Het Rijk doet dit ook zo met inhoudelijke wijzigingen. Vanwege inhoudelijke redenen en het voorkomen van afhankelijkheden zijn dit meerdere procedures voor afgebakende onderwerpen. Het betreft de module Ontwikkeling middengebied Zuidplaspolder, Ruimte en Wonen, en de module Energietransitie die ook in 2022 de procedure zullen doorlopen.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging .

Deelzienswijze B001-002: Bedrijventerreinen

In onze zienswijze van 8 september 2021 hebben wij reeds gewezen op de solitaire bedrijfspercelen aan de Polderweg en dat deze niet zijn te kwalificeren als bedrijventerrein als bedoeld in de omgevingsverordening. Wij kunnen ons niet vinden in uw eerdere beantwoording aangezien deze solitaire bedrijfspercelen niet voldoen aan de door u in de omgevingsverordening gehanteerde definitie van bedrijventerrein. Wij verzoeken daarom nogmaals de aanduiding voor deze percelen van de kaart te verwijderen.

In dat kader willen wij u wijzen het op 18 december 2012 vastgestelde bestemmingsplan Polderwetering. Bij de vaststelling van het bestemmingsplan is geoordeeld dat behoud van deze bedrijfspercelen op de middellange termijn ongewenst is. Om die reden is er voor gekozen om voor

deze percelen een wijzigingsbevoegdheid op te nemen, die het mogelijk maakt de bedrijfsbestemmingen te wijzigen naar een woon- en natuurbestemming. Dit biedt de mogelijkheid om door middel van natuurlijk verloop, bij beëindiging of verplaatsing van de bedrijven, de kenmerkende lintbebouwing van de Polderweg te herstellen en versterken.

Dit uitgangspunt is nogmaals bevestigd met de vaststelling van de gemeentelijke Woonvisie in 2020. Op dit moment zijn meerdere plannen in voorbereiding waarbij gebruik zal worden gemaakt van voornoemde wijzigingsbevoegdheid.

Het aanwijzen van de solitaire bedrijfskavels als bedrijventerrein doorkruist op onaanvaardbare wijze de gemeentelijke beleidsdoelen en de concrete projecten, zonder dat sprake is van dwingende provinciale reden. De aanwijzing beperkt daarbij de mogelijkheden om de regionale woningmarktafspraken te realiseren, mede gelet op de compensatieplicht die is opgenomen in de regels. Wij verzoeken u daarom deze kavels niet te kwalificeren als bedrijventerrein en de ruimte te laten deze te transformeren naar kleinschalige woningbouwlocaties.

In maart 2021 hebben wij met u het Woonwerkakkoord Schiedam Nieuw-Mathenesse gesloten. Dit akkoord ziet op de transformatie van het noordelijke deel van het bedrijventerrein Nieuw-Mathenesse naar een woonlocatie. Als onderdeel van dit akkoord is door ons een compensatie-plan vastgesteld en zijn wij inmiddels gestart met het uitwerken van de relevante planologische wijzigingen. Later dit jaar wordt het ontwerp van het bestemmingsplan waarin de transformatie is vormgegeven, in procedure gebracht. Wij verzoeken u het transformatiegebied waarop dit akkoord betrekking heeft niet langer aan te wijzen als bedrijventerrein.

Reactie:

In het kader van de herziening 2021 heeft over de solitaire bedrijfspercelen aan de polderweg besluitvorming plaatsgevonden. Deze wijziging is bedoeld om de toen gemaakte inhoudelijke keuze in de ZHOV te verankeren. Op dit moment is er geen aanleiding om een aanpassing te doen. Wellicht ten overvloede wordt opgemerkt dat compensatie op grond van artikel 7.52, zevende lid, achterwege kan blijven, als is aangetoond dat na transformatie voldoende bedrijventerrein in de regio beschikbaar zal blijven, bijvoorbeeld met een woon-werkakkoord of regionale bedrijventerreinvisie. De betreffende locaties kunnen worden verwijderd in de geometrische begrenzing van bedrijventerreinen na de vaststelling van het omgevingsplan voor de transformatie naar woningen.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

Deelzienswijze B001-003: Molenbiotoop

In onze eerdere zienswijze hebben wij u verzocht om aan de Schiedamse molens een bijzondere molenbiotoop toe te kennen, zoals ook is gedaan voor een viertal molens in Leiden en twee molens in Den Haag. In de reactie op onze eerdere zienswijze bent u zonder nadere motivering voorbij gegaan aan ons verzoek, waarin door ons werd gewezen op de vergelijkbare situatie als in Leiden, de uitdagingen waar wij als stad voor staan om invulling te geven aan de regionale woningmarktafspraken, alsmede de stedelijke vernieuwing die met behulp van de Woningbouwimpulsgelden in Nieuwland is opgestart.

Mede uit het oogpunt van rechtsgelijkheid verzoeken wij nogmaals om aan de Schiedamse molen een bijzondere molenbiotoop toe te kennen, dan wel deugdelijk te motiveren waarom dit, mede gelet op de beleidskeuzes die u heeft gemaakt ten aanzien van de situaties in Leiden en Den Haag, niet mogelijk is.

Reactie:

Met het aanwijzen van een bijzondere molenbiotoop wordt voorkomen dat er ontheffing moet worden verleend van de 1/100 of 1/30 regel in de Omgevingsverordening. Voor maatschappelijk breed gewenste ontwikkelingen binnen de molenbiotoop, die het provinciaal bestuur zwaarder weegt dan het belang van de molenbiotoop. Deze werkwijze vervangt de bestaande ontheffingsprocedure in voorzienbare situaties. In Leiden en Den Haag bestaat er een concrete aanleiding om over te gaan tot de beleidswijziging, hier zijn in het verleden reeds ontheffingen van de molenbiotoopregels verleend of gaven de specifieke molenbiotopen van de molens in kwestie aanleiding om anders met het molenbiotoopbeleid van de provincie om te gaan. Er was in alle gevallen een duidelijke reden om het beleid aan te passen, omdat de uitwerking ervan in deze situaties onvoldoende aansloot bij de praktijk. Meer specifiek gaat het in alle gevallen om molens waar de bijbehorende molenbiotopen in de huidige situatie in sterke mate aangetast zijn en waarbij de molens door hun specifieke omvang onvoldoende ruimte laten voor het realiseren van specifieke ontwikkelingen waar ook een provinciaal belang mee gemoeid is. In Schiedam is voor zover bij de provincie bekend is, geen sprake van een vergelijkbare situatie. Het verzoek van de gemeente Schiedam om een bijzondere molenbiotoop aan te wijzen, is niet nader gemotiveerd en onderbouwd. Er ontbreekt op dit moment een duidelijke zwaarwegende reden om tot de gevraagde beleidswijziging over te gaan, die voor de molens in Leiden en Den Haag wel aanwezig was. Bovendien is het beleid erop gericht om de windvang van de traditionele molens te waarborgen. Omdat de molens in Schiedam een goede molenbiotoop kennen, is er tegelijkertijd een goede reden om het huidige beleid te continueren. Bovendien ziet de provincie, gezien de hoogte van de individuele molens, voldoende ruimte om ruimtelijke ontwikkelingen te laten plaatsvinden in de directe omgeving van de molens en is er in de ogen van de provincie momenteel geen sprake van een knelpunt.

In het kader van de herziening 2021 heeft hierover besluitvorming plaatsgevonden. Deze wijziging is bedoeld om de toen gemaakte inhoudelijke keuze in de ZHOV te verankeren. Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging .

Deelzienswijze B001-004: Ruimtelijke kwaliteit

De Zuid-Hollandse Omgevingsverordening bevat regels die betrekking hebben op de ruimtelijke kwaliteit (paragraaf 7.3.7). De toelichting op dit onderwerp lijkt te veronderstellen dat deze paragraaf betrekking heeft op het gehele grondgebied van de provincie Zuid-Holland. Dit lijkt niet in lijn met de regels, aangezien uit artikel 7.42 en 7.43a volgt dat de regels inzake ruimtelijke kwaliteit uitsluitend van toepassing zijn op de in de verordening aangewezen gebieden met een beschermingscategorie. Wij verzoeken u deze discrepantie te verduidelijken.

Aanvullend verzoeken wij u te aan te geven welk provinciaal belang het noodzakelijk maakt regels te stellen inzake de ruimtelijke kwaliteit van het bestaand stad- en dorpsgebied en waarom dit niet in voldoende mate door de gemeente zou kunnen worden geborgd. Dit ook gelet op het zeer algemene karakter van de richtpunten die u in dat kader in de omgevingsvisie stelt ten aanzien van het bestaand stad- en dorpsgebied. Wij wijzen u er daarbij op dat uitgangspunt van de Omgevingswet is dat u terughoudend dient om te gaan met uw bevoegdheid, zeker voor wat betreft aspecten die in voldoende mate decentraal, door de gemeente, kunnen worden geregeld.

Reactie:

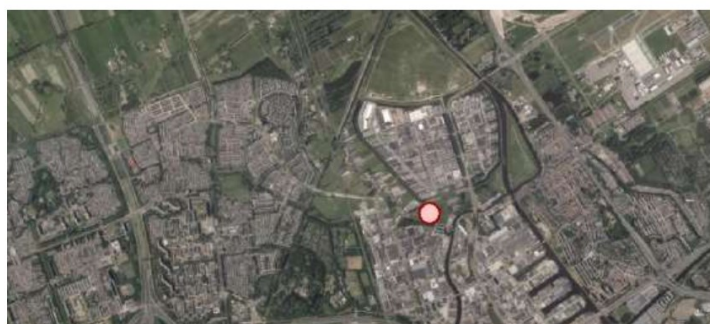
De regels en het beleid voor ruimtelijke kwaliteit hebben betrekking op het gehele grondgebied van Zuid-Holland. Ook voor het bestaand stads- en dorpsgebied zijn enkele richtpunten

geformuleerd. De focus ligt wel meer op het landelijk gebied, omdat de aangewezen beschermingscategorieën alleen daarop betrekking hebben. Ook zijn er meer richtpunten geformuleerd voor het landelijk gebied. Ruimtelijke kwaliteit is een provinciaal belang waar de provincie al lange tijd op stuurt. In het beleid is het provinciaal belang voldoende onderbouwd. De provincie vindt het belangrijk dat dit belang door de gemeente wordt betrokken en meegewogen wordt bij nieuwe ontwikkelingen. Bij het formuleren van het beleid en de regels hierover heeft de provincie voldoende afwegingsruimte gelaten voor de gemeenten, zodat die rekening kunnen houden met de lokale omstandigheden. Dit is in lijn met de uitgangspunten van de Omgevingswet.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging

Deelzienswijze B001-005: Grote buitenstedelijke bouwlocaties

De locatie Polderweg / Schiekade is in het kader van de Omgevingsverordening Zuid-Holland aangewezen als een grote buitenstedelijke bouwlocatie. Deze aanwijzing wordt overgenomen in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening. Hoewel deze aanwijzing ons de ruimte biedt deze locatie te ontwikkelen blijven wij van mening dat hier geen sprake is van een buitenstedelijke locatie. Wij verzoeken u te onderbouwen en motiveren waarom een locatie die volledig is omsloten door het stadsgebied van Rotterdam en Schiedam (zie foto) wordt aangemerkt als buitenstedelijke locatie.

Reactie:

De in de verordening gebruikte definitie van 'bestaand stads- en dorpsgebied' sluit aan bij de in het Besluit kwaliteit leefomgeving gehanteerde definitie van 'stedelijk gebied'. Deze definitie laat ruimte voor interpretatie. Bovendien gaat het om een dynamisch begrip, want de begrenzing van het 'bestaand stedelijk gebied' is voortdurend aan verandering onderhevig door nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Voor de locatie Polderweg/Schiekade zou je inderdaad kunnen redeneren dat het hier gaat om stedelijk gebied, gelet op de omliggende bebouwde gebieden. Voor de zekerheid hanteert de provincie toch een beperktere uitleg van het begrip stedelijk gebied en laat daarom deze locatie in de geometrische begrenzing met grote buitenstedelijke bouwlocaties zitten. Dit biedt vanuit juridisch oogpunt meer zekerheid voor de gemeente dat de locatie daadwerkelijk ontwikkeld kan worden.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

Deelzienswijze B001-006: Risico's van klimaatverandering

Met de wijziging wordt het onderwerp 'Risico's voor klimaatverandering' toegevoegd in paragraaf 7.3.3 van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening. Bepaald wordt dat in een omgevingsplan rekening moet worden gehouden met de gevolgen van de risico's van klimaatverandering. Wij onderschrijven het belang hiervan, maar zien niet in welk provinciaal belang het stellen van een dergelijke regel noodzakelijk maakt. Wij verzoeken u dan ook te motiveren waarom het stellen van

deze regel uit provinciaal oogpunt noodzakelijk is, mede daar de Omgevingswet de zorg voor de fysieke leefomgeving verplicht stelt. Deze algemene zorgplicht uit de wet vereist daarmee reeds dat bij nieuwe ontwikkelingen rekening wordt gehouden met de risico's van klimaatverandering.

Daarnaast wijzen wij u op de formulering van de regel. Gekozen wordt voor een instructieregel waarbij gebruik wordt gemaakt van de zinsnede 'rekening houden met'. De systematiek van de Omgevingswet vereist dat het gebruik van een dergelijke instructieregel nadere concretisering vereist, zodat in objectieve zin bepaald kan worden of al dan niet in voldoende mate rekening wordt gehouden met de gevolgen van klimaatverandering. De regel bevat geen concretisering, waardoor het onmogelijk is om op voorhand te bepalen wanneer al dan niet aan deze vereiste wordt voldaan.

Deze onduidelijkheid leidt tot onzekerheid bij de uitvoering van projecten. Indien u van mening bent dat het stellen van deze regeling gelet op het provinciaal belang noodzakelijk is, verzoeken wij u de regel te herformuleren. Gelet op de toelichting en de systematiek van de Omgevingswet zou daarbij gekozen moeten worden voor de zinsnede 'betrekken bij' in plaats van 'rekening houden met'. Indien u niet bereid bent tot een dergelijke herformulering dan verzoeken wij u de regel nader te concretiseren zodat op voorhand duidelijk is wanneer wordt voldaan de vereiste inzake de risico's van klimaatverandering

Reactie:

Inspelen op klimaatverandering is één van de grote opgaven voor de provincie Zuid-Holland. Daarom werkt klimaatadaptatie door in de volle breedte van het provinciaal beleid. In de Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie is afgesproken om waterrobuust en klimaatbestendig inrichten te verankeren in beleid en in het concreet handelen van overheden. Zo ook door de provincie, die de visie en verordening hierop heeft aangevuld sinds 2020. In het convenant klimaatadaptief bouwen binnen Zuid-Holland, waar ook de gemeente Schiedam partner in is, is gewerkt aan uitwerking en concretisering met betrekking tot klimaatadaptieve planontwikkeling. Belangrijk vertrekpunt daarbij was en is het creëren van een gemeenschappelijk kader wat klimaatadaptieve planontwikkeling inhoudt. Om te zorgen dat klimaatadaptieve planontwikkeling provincie breed wordt toegepast, vanuit de urgentie op de opgave van inspelen op klimaatverandering, is de Omgevingsverordening Zuid-Holland daarop aangevuld met artikel 6.35. Dit artikel wordt met deze wijziging als nieuw artikel 7.23 in de ZHOV toegevoegd. Het artikel vraagt om een motivatie hoe wordt omgegaan met de risico's van klimaatverandering, waarbij het gemeenschappelijk kader uit het convenant de basisstandaard vormt binnen Zuid-Holland met ruimte voor lokaal maatwerk in samenspraak met o.a. de lokale waterbeheerder. Immers spelen de lokale omstandigheden, zoals het lokale water- en bodemsysteem mee in het toe te passen maatwerk op mogelijke risico's van klimaatverandering voor de toekomstige planontwikkeling.

Klimaatadaptatie is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle overheden. Juist vanwege de ruimte die de provincie laat voor lokaal maatwerk, is bewust gekozen voor de zinsnede 'rekening houden met'. Bij een nadere concretisering kan de provincie de gemeente te veel voor de voeten gaan lopen. De provincie wil juist ruimte overlaten voor gemeenten om op een creatieve manier in te spelen op lokale omstandigheden. Het gebruik van de zinsnede 'betrekken bij' vindt de provincie in dit geval niet passend, omdat dit de mogelijkheid biedt om het belang van klimaatadaptatie terzijde te schuiven als andere belangen prevaleren. Met de term 'rekening houden met' onderstreept de provincie dus ook de zwaarte van het belang van klimaatadaptatie.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

B002 - gemeente Capelle aan den IJssel

Deelzienswijze B002-001: Bedrijventerrein (kaart)

In de kaart Omgevingsverordening <https://ruimtelijkeplannen.zuid-holland.nl/wZHOV2022> staan delen van Fascinatio, Rivium en de Mient nog als bedrijventerrein aangemerkt. Delen van deze gebieden zijn middels een omgevingsvergunning (regulier/ uitgebreid) danwel via een bestemmingsplan al ingevuld door woningbouw. In het kader van de uitgebreide omgevingsvergunningen en bestemmingsplannen is wettelijk vooroverleg gepleegd met uw organisatie.

Reactie:

In aanvulling op de reactie op de algemene punten uit de zienswijzen wordt over deze zienswijze het volgende opgemerkt.

Voor Fascinato geldt het bestemmingsplan Fascinato-Capelsebrug van 25 juni 2013. Langs de randen hebben de gronden de enkelbestemming Bedrijf, waar bedrijven tot en met categorie 3.1 zijn toegestaan. Deze gronden zijn conform de definitie in de geometrische begrenzing van bedrijventerreinen opgenomen.

Voor Rivium geldt het bestemmingsplan Rivium van 10 juni 2013. De gronden hebben in dit bestemmingsplan grotendeels de enkelbestemming Bedrijventerrein, waar bedrijven tot en met categorie 3.1 zijn toegestaan. Deze gronden zijn conform de definitie in de geometrische begrenzing bedrijventerreinen opgenomen.

Voor De Mient geldt het bestemmingsplan De Mient van 13 november 2017. Hier zijn uitsluitend bedrijven tot maximaal categorie 2 toegestaan. De locatie is onterecht in de geometrische begrenzing bedrijventerreinen opgenomen. De provincie zal deze aanduiding schrappen.

Deze zienswijze zal tot aanpassing van de ZHOV leiden in een andere wijziging vanwege procedurele redenen (anders bestaat er een risico dat deze aanpassing niet in werking zal treden als de Omgevingswet niet in werking gaat treden). De aanpassing maakt deel uit van de Module Ruimte en Wonen.

Deelzienswijze B002-002: Watergebonden bedrijvigheid

In de toelichting en de regels lezen we dat bepaalde gebieden langs het water (nagenoeg de hele kade aan de Hollandsche IJssel) in de verordening worden bestemd als "Watergebonden bedrijvigheid". In de omgevingsplannen voor deze gebieden worden bij voorkeur alleen watergebonden bedrijven toegelaten. De term "in hoofdzaak" biedt beperkte ruimte voor het toelaten van andere bedrijven.

Echter bieden onze bestemmingsplannen op dit moment een veel breder planologisch kader. Daarnaast is een aantal kavels met andere bedrijvigheid ingevuld. Als we het planologisch kader gaan inperken, dan beperken we de (ontwikkelings)mogelijkheden van de huidige gebruikers en eigenaren. Wij kunnen ons voorstellen dat we in gebieden, waar nu al watergebonden bedrijvigheid zit, proberen de watergebonden bedrijvigheid zoveel mogelijk planologisch te behouden, maar anderzijds zijn we tevens van mening dat conform de Omgevingswet we meer ruimte moeten bieden voor initiatieven uit de markt.

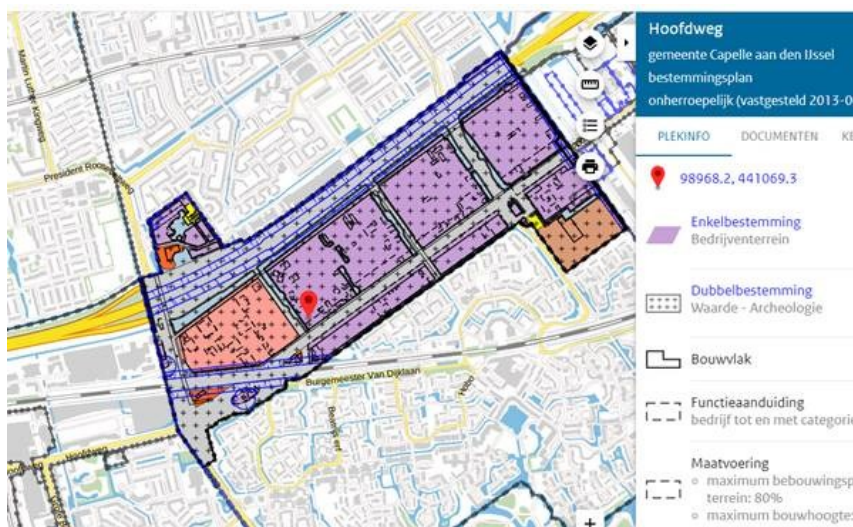
Reactie:

In aanvulling op de reactie op de algemene punten uit de zienswijzen wordt over deze zienswijze het volgende opgemerkt.

Huidige niet-watergebonden bedrijven op een watergebonden bedrijventerrein mogen overeenkomstig het huidige bestemmingsplan in werking blijven en (ver)bouwen. Ook onder de Omgevingswet met het Omgevingsplan blijft dit zo. Onderdeel van de instructieregels uit de ZHOV is eerbiedigend overgangsrecht waardoor bestaande functies die zodanig gebruikt worden opnieuw die functie kunnen krijgen. Pas bij de volgende vaststelling van het omgevingsplan en uiterlijk binnen 3 jaar na de inwerkingtreding van de wijziging ZHOV2022 dienen omgevingsplannen in overeenstemming te worden gebracht met de instructieregels uit de ZHOV. De huidige bedrijfsvoering kan dan nog steeds worden voortgezet, maar het nieuw toedelen van functies met uitsluitend niet-watergebonden bedrijvigheid wordt dan beperkt conform de doelstelling van het provinciale beleid om watergebonden bedrijventerreinen ook in hoofdzaak daarvoor te benutten.

Deelzonswijze B002-003: PDV-locaties Hoofdweg

In de kaart staat de gehele Hoofdweg aangeduid als PDV-locatie (zie onder). Terwijl in het bestemmingsplan Hoofdweg alleen vak A hiervoor is aangeduid (zie daaronder). Daarnaast heeft een aantal percelen langs de Hoofdweg de aanduiding 'detailhandel volumineus'.

Reactie:

In aanvulling op de reactie op de algemene punten uit de zienswijzen wordt over deze zienswijze het volgende opgemerkt.

De gemeente heeft conform het provinciale beleid in het bestemmingsplan de begrenzing van de PDV-locatie nader bepaald. De provincie zal die begrenzing overnemen.

Deze zienswijze zal tot aanpassing van de ZHOV leiden in een andere wijziging vanwege procedurele redenen (anders bestaat er een risico dat deze aanpassing niet in werking zal treden als de Omgevingswet niet in werking gaat treden). De aanpassing maakt deel uit van de Module Ruimte en Wonen.

Deelzienswijze B002-004: Bereikbaarheid

In de toelichting en de regels van de verordening is opgenomen dat alvorens de gemeente besluit een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling toe te laten, het nodig is onderzoek te doen naar de gevolgen van die ontwikkeling voor het omliggende verkeers- en vervoersnetwerk.

Het is uiteraard altijd goed om aan de voorkant na te denken of een ruimtelijke ontwikkeling past qua verkeersintensiteiten in het verkeersnetwerk. Het is echter wel afhankelijk hoe groot de ruimtelijke ontwikkeling is. Een uitgebreid doorstromings- en verkeerscirculatie onderzoek laat je pas uitvoeren bij een grote ruimtelijke ontwikkeling met forse eenheden. Bij een kleine ontwikkeling (van bijvoorbeeld een aantal woningen) kan wellicht een simpele intensiteitenberekening volstaan. Met andere woorden de grootte van de ruimtelijke ontwikkeling bepaalt het moment en de omvang van het onderzoek.

Reactie:

De indiener sluit zich bij het provinciale standpunt aan dat het altijd goed is om aan de voorkant te onderzoeken of een ruimtelijke ontwikkeling past qua verkeersintensiteiten in het verkeersnetwerk. In de regels van de omgevingsverordening staat dat een omgevingsplan voor een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling rekening houdt met de gevolgen van die ontwikkeling voor de bereikbaarheid. Dat geldt voor elke ruimtelijke ontwikkeling ongeacht de omvang daarvan. Inderdaad kan de verkeersonderzoeksmethodiek verschillen per ruimtelijke ontwikkeling. Bij een grote ruimtelijke ontwikkeling ligt het voor de hand uitgebreider onderzoek te doen dan bij een kleine ontwikkeling. De ruimtelijke ontwikkeling is bepalend voor het type, detailniveau en moment van het verkeersonderzoek.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

Deelzienswijze B002-005: Sociale woningvoorraad

In de regels en de toelichting van de verordening staan mogelijkheden beschreven waarop de provincie kan ingrijpen om een voldoende voorraad sociale huurwoningen binnen gemeenten af te dwingen. We willen hierbij opmerken dat we binnen de gemeente Capelle aan den IJssel al een behoorlijk beschikbare voorraad sociale huurwoningen hebben. We nemen aan dat deze uitgangspositie wordt meegenomen bij de beoordeling van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

Reactie:

Bij de beoordeling van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, wordt gekeken naar de samenstelling van de volledige woningvoorraad, waaronder dus ook het aandeel van de sociale huurvoorraad en de beschikbaarheid daarvan voor de doelgroep.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

Deelzienswijze B002-006: Bebouwingscontour houtkap

Vraag: Binnen de gemeente Capelle aan den IJssel is het Schollebos aangewezen als Boswetgebied (is nu opgegaan in de Wet natuurbescherming). Vallen deze gebieden automatisch onder de bebouwingscontour houtkap?

Reactie:

De gemeenteraad is onder de Omgevingswet het bevoegd gezag voor het vaststellen van de bebouwingscontour houtkap in het omgevingsplan. Zolang in het omgevingsplan geen bebouwingscontour houtkap is aangewezen, geldt de bij besluit van de gemeenteraad aangewezen bebouwde kom, bedoeld in artikel 4.1, onder a, van de Wet natuurbescherming, als bebouwingscontour houtkap.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

Deelzienswijze B002-007: Voorbereidingsbesluit grondwaterkwaliteit

In uw brief geeft u de mogelijkheid aan om te overleggen over het voorbereidingsbesluit Grondwaterkwaliteit (provinciale bruidsschat). Wij maken hiervan graag gebruik!

Reactie:

De provincie houdt hier rekening mee in het vervolgtraject.

B003 - Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid namens gemeenten Alblasterdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik Ido Ambacht, Hoeksche Waard, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht

B003a - Gemeente Zwijndrecht heeft ook zelf integraal dezelfde zienswijze ingediend

B003b - Gemeente Papendrecht heeft ook zelf integraal dezelfde zienswijze ingediend

B003c - Gemeente Hardinxveld-Giessendam heeft ook zelf integraal dezelfde zienswijze ingediend

Deelzienswijze B003-001: verplichtingen grondwatertaken gemeente.

Op basis van welke regelgeving kan de provincie de gemeenten extra verplichtingen opleggen?

Met de omgevingsverordening 2022 legt de provincie de gemeenten enkele grondwatertaken op. De gemeenten hebben hierover de volgende vragen:

- Kan de provincie deze taken wel zomaar aan de gemeenten opleggen?
- Zo ja, op basis van welke regelgeving?
- Zal de provincie de gemeenten financieel compenseren voor deze extra inspanningen?
- Waar ligt de aansprakelijkheid indien er iets procedureel mis gaat met betrekking tot deze verplichtingen?

Het gaat om de volgende verplichtingen

Artikel 7.28 t/m Artikel 7.35 [wordt:/redactie: 7.27 t/m 7.35] zorgt ervoor dat de gemeente een grondwateronderzoek en indien nodig een risicobeoordeling moet eisen bij het bouwen van een gebouw dat de bodem raakt. Indien sprake is van een significante grondwaterverontreiniging dient de gemeente sanerende of andere beschermende maatregelen voor te schrijven bij de bouw. Als er bewijs is dat de maatregelen getroffen gaan worden dan mag de vergunning worden verleend. Als er na de sanering bewijs (bescheiden) is dat de maatregelen zijn getroffen of de sanerende maatregelen niet worden belemmerd mag het gebouw in gebruik worden genomen.

Reactie:

Door het wegvallen van de Wet bodembescherming (Wbb) is er sprake van een beleidswijziging vanuit het Rijk. De zorg voor de grondwaterkwaliteit ligt primair bij de provincies, waarbij ook de waterbeheerder op operationeel niveau uitvoering geeft aan het grondwater(kwaliteits)beheer. De provincie Zuid-Holland baseert het beleid op de KRW-grondwaterkwaliteitsdoelen waarvoor de provincies verantwoordelijk zijn. De provincie mag op grond van artikel 2.22 van de Omgevingswet instructieregels stellen vanwege overige doelstellingen voor de fysieke leefomgeving, zoals in dit geval de doelen van de kaderrichtlijn ater (KRW), mits het voldoet aan het in artikel 2.3 van de Omgevingswet opgenomen subsidiariteitsbeginsel. Dit beginsel zegt dat 1) in principe de gemeente bevoegdheden moet uitoefenen en dat provincie en rijk terughoudend moet zijn met het stellen van regels en 2) dat als de provincie regels stelt, dit enkel geschiedt omdat er sprake is van een provinciaal belang dan wel vanwege de uitvoering van EU-richtlijnen zoals de KRW wat voor de provincie de grondslag is. De toelichting bij artikel 2.3 van de Omgevingswet laat zien dat als de provincies regels stelt, instructieregels de voorkeur hebben. Helemaal als de instructieregels zich, zoals in dit geval, richten tot activiteiten waar de wetgever de gemeente al bevoegd voor gemaakt heeft. Denk aan bouwactiviteiten of het saneren van de bodem. Met de instructieregels komen er geen extra grondwatertaken naar de gemeente, maar worden de regels aangepast en aangevuld

voor activiteiten waar de gemeente op grond van de Omgevingswet al bevoegd voor is. Zodoende is er geen sprake van een extra inspanning en is financiële compensatie niet aan de orde.

De gemeente is verantwoordelijk om uitvoering te geven aan de instructieregels. De provincie kan eventueel via het instrumentarium van interbestuurlijk toezicht de gemeente aanspreken indien er niet goed uitvoering gegeven wordt aan de instructieregels. Gezien het uitgebreide participatieproces dat met gemeenten doorlopen is en het feit dat het samenwerken onder de Omgevingswet voor alle partijen nieuw is, ligt het meer voor de hand om gezamenlijk te onderzoeken en het gesprek aan te gaan op welke wijze het instrumentarium van gemeenten en provincie elkaar kunnen aanvullen om het grondwater te beschermen.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

[Deelzienswijze B003-002: toetsingswaarden grondwaterverontreiniging](#)

Wij zijn van mening dat bij het beoordelen van een grondwaterverontreiniging in het kader van een omgevingsvergunning voor bouw alleen getoetst moet worden aan de signaleringsparameters en niet aan de voorkeurswaarden.

In het ontwerpbeleid van de provincie is nu gekozen om voor ‘water voor menselijke consumptie’ en ‘grondwaterafhankelijke natuur’ te toetsen aan voorkeurswaarden in plaats van de signaleringsparameters. Deze toetsen maken onderdeel uit van de risicobeoordeling voor een omgevingsvergunning voor bouw. Naar ons oordeel zijn de voorkeurswaarden te streng voor deze activiteit, vanwege het volgende:

1. In het aanvullingsbesluit bodem van 29 mei 2019 staat een minder strenge instructieregel (zie hieronder cursief). Wij zijn van mening dat hierbij moet worden aangesloten voor bouwvergunning.

Het Rijk geeft eveneens een instructieregel mee aan de provincie met signaleringsparameters voor maatregelen grondwaterkwaliteit, waarvoor bij overschrijding een nadere locatiespecifieke beoordeling nodig is. De beoogde strekking van de instructieregel is om in ieder geval voor locaties met (historische) grondwaterverontreiniging een risicobeoordeling te maken als de verontreiniging de aangegeven signaleringsparameters voor grondwaterkwaliteit overschrijden. Die risicobeoordeling kan leiden tot de conclusie dat de provincie in het kader van beheer van grondwaterkwaliteit een sanerende maatregel moet treffen. Hiermee wordt het staande beleid van de Circulaire bodemsanering 2013 voortgezet.

2. Daarnaast sluit de beleidslijn ook niet aan bij hetgeen de afgelopen decennia is gedaan in het kader van het inventariseren van historische bodemverontreinigingen.

Met het Convenant bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties, het Convenant bodem en ondergrond 2016 – 2020 en het Convenant Bodem en Bedrijfsleven 2015 worden deze zogeheten spoedlocaties aangepakt. Met de uitvoer van de convenanten zijn (of worden onder het overgangsrecht) alle bekende historische bodemverontreinigingen met onaanvaardbare risico's voor de gezondheid (voorheen: humane risico's) en alle bekende locaties met spoedeisende risico's van verspreiding via het grondwater en ecologische risico's gesaneerd of beheerst. Er is daarmee geen reden om met strengere normen te voorkomen dat er een grondwaterverontreiniging niet meegewogen wordt die een bedreiging kan vormen voor water bestemd voor menselijke consumptie of voor ‘grondwaterafhankelijke natuur’.

Conclusie:

Bij verplichte toetsing aan de voorkeurswaarden is geen sprake meer van een gelijkwaardig beschermingsniveau, maar van een veel strengere bescherming. Dit leidt tot een zwaardere onderzoeks- en saneringslast. Wij vinden het onredelijk dat het provinciale beleid significant strenger is dan het voorgaande beleid (Circulaire bodemsanering 2013). Wij zouden graag zien dat de instructieregels van het Rijk gevolgd worden. Dat houdt in dat gestreefd wordt naar voortzetting van het bestaande beleid en beschermingsniveau.

Reactie:

Zie de reactie op B003-004.

Bovendien geeft de toelichting bij bijlage Vd (signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering) van het Besluit kwaliteit leefomgeving aan dat de signaleringsparameter voor de meeste functies ertoe zal leiden dat het grondwater geschikt is, maar dat ondanks dat de signaleringsparameters niet zijn overschreden, nog altijd andere doelstellingen voor de fysieke leefomgeving, zoals die van de kaderrichtlijn water uit hoofdstuk 4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving aan de orde kunnen zijn. De door de provincie opgenomen regels zijn met name gericht op deze andere doelstellingen van de kaderrichtlijn water zoals opgenomen in H4 Besluit kwaliteit leefomgeving.

Deze deelzienswijze leidt niet tot een aanpassing van de wijziging.

Deelzienswijze B003-003: voorkeurswaarden voor enkele metalen en PFAS

Wij zijn van mening dat de voorkeurswaarden voor enkele metalen en PFAS in het grondwater te laag zijn. In het ontwerp-beleid staat dat een risicobeoordeling (inclusief onderzoek) worden uitgevoerd als:

- de verontreiniging in staat is een waterwinlocatie en/of natuurgebied te beïnvloeden en
- 100 m³ bodemvolume met stof(fen) boven de voorkeurswaarde aanwezig is.

Voor onder andere de stoffen barium, arseen, PFOS en PFOA zijn op diverse plaatsen in het grondwater in de regio de lokale achtergrondwaarden hoger dan de voorkeurswaarden. De gekozen voorkeurswaarde zou tot een onevenredige onderzoekslast leiden. Daarnaast wordt onderzoek gevraagd naar een regionaal of landelijk voorkomend (bekend) probleem. Indien uit de risicobeoordeling komt dat sanerende maatregelen nodig zijn, dan is het volgens ons niet redelijk om dit van een particulier of bedrijf te verlangen.

Reactie:

Zie de reactie op B003-004 over de functie en context van de voorkeurswaarde en B010-004 over de lokale achtergrondwaarden.

De provincie ziet inderdaad dat de risicogrenswaarde ecologie hoger is dan INEV (Indicatieve Niveaus voor Ernstige Verontreiniging) consumptie. Specifiek voor PFAS kiest de provincie er daarom voor om bij de in bijlage III, onderdeel Aa1.1 opgenomen voorkeurswaarde en signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering voor PFOA, PFAS en GenX te verwijzen naar de door RIVM afgeleide risicogrenswaarden voor drinkwater, ecologie en gezondheid, zodat deze waarden leidend zijn bij de in paragraaf 3.4.2 opgenomen methoden van de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit.

De provincie wijzigt in bijlage III, onderdeel Aa1.1 (verontreinigende stoffen in het grondwater) de voorkeurswaarde en signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering voor PFOA, PFAS en

GenX door te verwijzen naar de door RIVM afgeleide risicogrenswaarden voor drinkwater, ecologie en gezondheid.

Deelzienswijze B003-004: voorkeurswaarde risicobeoordelingsmethode 'grondwaterafhankelijke natuur'.

Wij zijn van mening dat de voorkeurswaarde voor de risicobeoordelingsmethode 'grondwaterafhankelijke natuur' alleen moeten worden afgestemd op de ecologische risicogrenswaarden en niet op humane risicogrenswaarden. Als het gaat om natuur waarbij geen drinkwater in het geding is, is het niet nodig om de drinkwaternorm te hanteren. De gekozen voorkeurswaarde zou tot een onevenredige onderzoekslast en mogelijk zelf onnodige saneringsmaatregelen leiden.

Reactie:

Uit het beleidskader grondwaterkwaliteit behorend bij het regionaal waterprogramma volgt dat de voorkeurswaarde het niveau aangeeft waarboven de provincie spreekt van verontreiniging van het grondwater en er feitelijk sprake is van een inbreng in de zin van de kaderrichtlijn water. De voorkeurswaarde is gelijk aan de omgevingswaarde voor de goede chemische toestand indien aanwezig (zie artikel 2.14 Besluit kwaliteit leefomgeving). Indien voor de stof geen omgevingswaarde aanwezig is, dan worden de in bijlage XIX van het Besluit kwaliteit leefomgeving opgenomen toetsingswaarden gebruikt die aangeven bij welke concentratie er een gevaar is voor verontreiniging van het grondwater. Omgevingswaarden zijn gebaseerd op zowel het maximaal toelaatbaar risiconiveau (MTR) als de HC50 (statistiekwaarde) en zijn nooit strenger dan de drinkwaternorm. In principe geeft de KRW aan dat bij elke inbreng er maatregelen genomen moeten worden, tenzij bijvoorbeeld op basis van concentraties of omvang gevaar uit te sluiten is (zie artikel 6, derde lid, onder b van de Grondwaterrichtlijn). Dit heeft bij de methode algemene grondwaterkwaliteit geleid dat er niet gekeken wordt naar verontreinigingen onder de signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering, maar bij gevoelige functies kan er ook beneden de signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering gevaar zijn. De provincie grijpt dan dus terug naar de voorkeurswaarde als waarde waaronder in ieder geval voor dergelijke gevoelige functies, zoals als natuur of water bestemd voor menselijke consumptie, gevaar uit te sluiten is. De overschrijding van de voorkeurswaarde kan gezien worden als een signaleringswaarde waarboven er moet worden beoordeeld of gevaar alsnog uitgesloten kan worden. Voor natuur zal wanneer de voorkeurswaarde wordt overschreden in gesprek gegaan worden gedeputeerde staten als eindverantwoordelijke voor de natuurdoelen van het Natuurnetwerk Nederland. Gedeputeerde staten zal vervolgens met de operationele natuurbeheerder afstemming zoeken. Onder de voorkeurswaarde is gevaar voor het grondwater bij voorbaat uitgesloten. Gedeputeerde staten bepaalt, op advies van de operationele natuurbeheerder, uiteindelijk of er daadwerkelijk (veld)onderzoek zal moeten worden uitgevoerd. Als op voorhand ecologische effecten vanwege de grondwaterverontreiniging uitgesloten zijn, dan hoeft er geen (veld)onderzoek plaats te vinden. Om een dergelijke beoordeling te maken, is wel voorafgaand bodemonderzoek aan de orde, zodat gedeputeerde staten, op advies van de operationele natuurbeheerder, meer zicht heeft over de omvang en concentraties van de grondwaterverontreiniging.

Uiteindelijk zal de provincie haar grondwaterkwaliteitsbeleid periodiek evalueren. Als er te vaak onnodig onderzoek zal plaatsvinden, is dat zeker aanleiding voor de provincie om het gebruik van de voorkeurswaarde te heroverwegen.

Deze deelzienswijze leidt niet tot een aanpassing van de wijziging.

Deelzienswijze B003-005: terminologie: 'beïnvloeden': art. 3.126 b/c/d lid 1 b (red. artikel 3.130[wordt: 3.128], 3.131 [wordt: 3.129] en 3.132 [wordt: 3.130])

Wij zijn van mening dat de term "beïnvloeden" uit artikel 3.12b/c/d lid 1b (red. artikel 3.130 [wordt: 3.128], artikel 3.131 [wordt: 3.129] en artikel 3.132 [wordt: 3.130]) niet duidelijk is. Deze term staat uitgelegd in het tweede lid van deze artikelen, maar dan is het nog niet duidelijk. Vooral lid 2b en c zijn onduidelijk. Het is niet duidelijk wat praktisch bedoeld wordt met "beïnvloeden" en "in de stroombaan richting".

In de risicobeoordeling speelt het begrip 'beïnvloeden' door een verontreiniging van een krw-oppervlaktewaterlichaam, waterwinlocatie of natuurgebied een grote rol. Echter wij zijn van mening dat dit begrip onvoldoende eenduidig is uitgelegd. Dit kan leiden tot verschillende interpretaties.

Reactie:

Per abuis is er onterecht een "of" in het artikel gekomen. Pas als aan alle drie de criteria voldaan wordt, is er sprake van beïnvloeding. Het moest dus een "en" zijn en is aangepast. Dus 1) in of binnen 100 meter van het gebied) EN 2) grondwater waarin zich verontreiniging bevindt staat in verbinding met grondwater van het gebied EN 3) de grondwaterstroom is in de richting van het gebied en niet ervan af. Verdere uitleg over wat de provincie verstaat onder beïnvloeding is te vinden in het beleidskader grondwaterkwaliteit in het regionaal waterprogramma en in de toelichting.

De provincie wijzigt artikel 3.130 [wordt: 3.128] (methode: krw-oppervlaktewaterlichaam), artikel 3.131 (methode: water bestemd voor menselijke consumptie) [wordt: 3.129] en artikel 3.132 (methode: grondwaterafhankelijke natuur) [wordt: 3.130] zodat alle drie de criteria voor de beïnvloeding van een verontreiniging van toepassing zijn. "Of" wordt aangepast in "en".

Deelzienswijze B003-006: opleggen onderzoek en saneringsmaatregelen bouw

Wij zijn van mening dat, bij bekendheid van een diffuse grondwaterverontreiniging zonder bron, zowel onderzoek hiernaar als eventuele sanering niet van een initiatiefnemer van een bouwactiviteit kan worden gevraagd.

De ontwerp omgevingsverordening vraagt om een voorafgaand onderzoek bij bouwactiviteiten om vast te stellen of er sprake is van verontreiniging van het grondwater. Als er vanuit het vooronderzoek een verdenking is (en die is er altijd in een gebied met diffuse grondwaterverontreiniging), dient een verkennend bodemonderzoek te worden uitgevoerd met analyses. Indien er aanleiding voor is zal vervolgens een risicobeoordeling en mogelijk een grondwatersanering moeten worden uitgevoerd.

Wij zijn van mening dat het niet redelijk is om onderzoek of eventuele sanering van dit soort verontreinigingen van een particulier of bedrijf te verlangen. Daarnaast zijn wij van mening dat het niet realistisch is dat een initiatiefnemer voor een dergelijke verontreiniging saneringsmaatregelen bij de bouw krijgt opgelegd. Dit omdat het saneren van een klein deel van een diffuse verontreiniging zinloos is.

Reactie:

De indiener heeft gelijk dat het weinig zin heeft om bij afwezigheid van een bron - en dus bronaanpak - van een initiatiefnemer te verlangen een grondwatersanering uit te voeren. Dit is aan de orde ongeacht of de grondwaterverontreiniging diffuus is of niet. Ook naar aanleiding van andere zienswijzen eist de provincie, via instructieregels voor het omgevingsplan, daarom alleen

nog een grondwatersanering en een risicobeoordeling bij het bouwen van een grondwatergevoelig gebouw op een grondwatergevoelige locatie als er een bron van verontreiniging aanwezig is op het deel van de grondwatergevoelige locatie waar de ontwikkeling plaatsvindt. Dit is daarmee ook van toepassing op een diffuse grondwaterverontreiniging waarbij er geen bron in de vaste bodem aanwezig is.

Bij diffuse grondwaterverontreinigingen kan - naast een diffuse bron - sprake zijn van puntbronnen (bijvoorbeeld een brandoefenplaats in een diffuus verontreinigd gebied). Indien er sprake is van een puntbron is, ook bij een diffuse grondwaterverontreiniging, een risicobeoordeling verplicht. Uit de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit zal volgen of er sprake is van een significante grondwaterverontreiniging en of een bronaanpak aan de orde is.

De indiener heeft gelijk dat het niet redelijk is een grondwatersanering van een initiatiefnemer te verlangen bij een diffuse grondwaterverontreiniging. De provincie heeft de regels aangepast, zodat indien het een diffuse grondwaterverontreiniging betreft die direct aandacht behoeft (rood) er geen grondwatersanering hoeft te worden verricht. Mogelijk is er dus wel een bronaanpak – bij aanwezigheid van een puntbron - aan de orde.

Zodoende is voorafgaand onderzoek nog steeds aan de orde, ondanks dat er mogelijk sprake is van een diffuse grondwaterverontreiniging. Enerzijds om te bepalen of een bronaanpak aan de orde is en anderzijds is het voor de provincie nuttig te weten of de grondwaterverontreiniging, ook als deze diffuus van aard is, significant is en direct aandacht behoeft. De provincie zal dankzij de informatie (uit het voorafgaand bodemonderzoek) dan het instrument toevalsvondst verontreiniging van het grondwater kunnen inzetten als de bron afkomstig is van een naburig perceel of een gebiedsgerichte aanpak initiëren.

Regionale achtergrondconcentraties zijn diffuus, komen in grotere gebieden voor en hebben geen duidelijke "kern" waar verontreinigingen geconcentreerd aanwezig zijn. Een dergelijke onderbouwing over wanneer er sprake is van een diffuse grondwaterverontreiniging was opgenomen in de Beleidsregel Onderzoek en Sanering van Bodemverontreiniging en zal ook via deze wijziging als zodanig gaan gelden. De Beleidsregel zal, vanwege de bodemverontreinigingen die onder het overgangsrecht vallen, nog blijven werken, waardoor het goed is tot een gelijklopende beschrijving van diffuse grondwaterverontreinigingen te komen. Ook zal gekeken worden of het zinvol is voor de lokale achtergrondwaarden te verwijzen naar de Geochemische bodematlas van Nederland.

Zie ook de reactie bij B010-004.

De provincie heeft naar aanleiding van deze deelzienswijze artikel 7.31 (sanerende maatregelen bij significante grondwaterverontreiniging) [wordt: 7.32] aangepast, zodat een grondwatersanering niet verplicht is indien er sprake is van een diffuse grondwaterverontreiniging. Het voorafgaand onderzoek blijft wel verplicht.

[Deelzienswijze B003-007: aansluiten definitie grondwatergevoelig gebouw en bodemgevoelig gebouw.](#)

Wij zijn van mening het onterecht is dat de definitie van een 'grondwatergevoelig' gebouw strenger is dan die van een 'bodemgevoelig' gebouw. De eisen hiervan zouden op elkaar moeten aansluiten.

Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning bouw zonder verblijfsfunctie hoeft over het algemeen vanuit gemeentelijk beleid geen bodemonderzoek te worden bijgevoegd. Vanuit provinciaal beleid moet echter wel een grondwateronderzoek worden bijgevoegd). Deze discrepantie is moeilijk naar

de markt uit te leggen. Daarnaast is het de bedoeling van de omgevingswet om de onderzoekslast te verlichten en de regels eenvoudiger te maken. Daar is nu geen sprake van.

Reactie:

Zie de reactie bij B004-001 en C002-004D

Verder merkt de provincie op dat het streven naar vermindering van de onderzoekslast door de provincie erkent wordt. De wetgever heeft hiermee niet zozeer bedoelt om minder onderzoek te verlangen, maar om meer gebruik te maken van de beschikbare informatie. Daarom is het vooronderzoek in artikel 5.7a van paragraaf 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving (voorafgaand bodemonderzoek) nu een verplicht onderdeel zodat de initiatiefnemer altijd eerst kijkt welke informatie er al ligt voordat die over gaat tot verkennend onderzoek. Met het verwijzen naar paragraaf 5.2.2 Besluit activiteiten leefomgeving volgt de provincie deze lijn. Verder sluit de provincie niet uit dat in de toekomst een grondwaterkwaliteitskaart opgesteld gaat worden die kan dienen als bewijslast, net als bijvoorbeeld voor het toepassen van grond of baggerspecie een bodemkwaliteitskaart als bewijslast kan gelden.

Als gevolg van deze zienswijze is in zowel in artikel 7.27 (toepassingsbereik) de definitie van grondwatergevoelig gebouw aangepast, als in artikel 7.28 (definitie grondwatergevoelige locatie) de definitie van de grondwatergevoelige locatie.

Deelzienswijze B003-008: verontreinigingspluim nabijgelegen bronperceel saneren.

Wij zijn van mening dat het onterecht is dat een initiatiefnemer als gevolg van een bouwaanvraag een verontreinigingspluim afkomstig van een nabijgelegen bronperceel moet saneren.

Bij een significante grondwaterverontreiniging* met een bron op een buurperceel worden aan een initiatiefnemer van een bouwactiviteit sanerende of andere beschermende maatregelen opgelegd (artikelen 7.32) [wordt: 7.33]. In het huidige beleid wordt alleen bij een bouwaanvraag voor het bronperceel sanerende maatregelen gevraagd. Het ontwerp-beleid achten wij onredelijk en niet nodig, omdat het saneren van een pluim zonder bronaanpak zinloos is.

* Er is sprake van een significante grondwaterverontreiniging als volgens de volgende risicobeoordelingen blijkt: zie onderstaande tabel

Methodenrisicobeoordeling	Criteria significante grondwaterverontreiniging
Algemeen	Concentratie verontreinigde stof in grondwater boven signaleringsparameter in meer dan 100 m ³ .
Krw-oppervlaktewater	Concentratie verontreinigde stof in grondwater boven signaleringsparameter in meer dan 100 m ³ in een gebied dat een krw-oppervlaktewater beïnvloed en volgens de waterbeheerder leidt tot structurele achteruitgang van de toestand van het krw-oppervlaktewater.
Natuur	Concentratie verontreinigde stof in grondwater boven signaleringsparameter in meer dan 100 m ³ die een natuurgebied beïnvloed of concentratie verontreinigde stof in grondwater boven voorkeurswaarde in meer dan 6000 m ³ die een natuurgebied beïnvloed en volgens de natuurbeheerder leidt tot ecologische effecten.
Waterwinning	Concentratie verontreinigde stof in grondwater boven voorkeurswaarde in meer dan 6000 m ³ in een gebied dat waterwinlocatie beïnvloed, kan leiden tot overschrijding van de voorkeurswaarde bij de waterwinlocatie (nu of in de toekomst) en volgens de waterbeheerder nu of in de toekomst leidt tot achteruitgang van de grondwaterkwaliteit bij de waterwinning.

Reactie:

Zie de reactie bij C002-004F.

De provincie heeft artikel 7.30 (risicobeoordeling grondwaterkwaliteit) [wordt: 7.31] zo aangepast dat een risicobeoordeling enkel aan de orde is indien er nog een bron van een mobiele verontreiniging aanwezig is. Daarnaast neemt de provincie een uitzondering op voor het uitvoeren van de risicobeoordeling indien er op de locatie reeds een grondwatersanering is uitgevoerd waarbij na saneren nog een restverontreiniging in het grondwater aanwezig is.

Deelzienswijze B003-009: historische bodemverontreiniging zonder onaanvaardbaar verspreidingsrisico

Wij zijn van mening dat artikel 2.4 [wordt: 2.10] en 2.5 [wordt: 2.11] uit de verordening (red: voorbereidingsbesluit) te onduidelijk zijn.

Deze artikelen schrijven voor dat sanerende maatregelen nodig zijn bij het uitvoeren van "werkzaamheden" binnen een grondwaterverontreiniging, die ernstig is maar niet spoedeisend. Dit op basis van redelijkheid. Het is ons niet duidelijk welke gevallen dit betreft en waarom sanerende maatregelen daarbij zinvol zijn.

Reactie:

Indiener verwijst naar artikel 2.4 [wordt 2.10] en 2.5 [wordt: 2.11] uit het conceptvoorbereidingsbesluit. Deze artikelen geven uitvoering aan de met de wijziging in paragraaf 7.3.5.4 opgenomen instructieregels ten aanzien van activiteiten op een locatie met historische bodemverontreiniging zonder onaanvaardbaar risico en maakt duidelijk dat aanvullend op de bruidsschatregel er een regel moet zijn die zich, naast bescherming van de bodem, ook moet richten op de bescherming van het watersysteem. Qua formulering is aangesloten bij de bestaande bruidsschatregel voor het omgevingsplan. Deze bruidsschatregel, zoals ook de toelichting van de bruidsschat aangeeft, is ook gericht op eventuele bronnen die zich verspreiden naar het grondwater. Het is voor de provincie van groot belang, gegeven haar taak om uitvoering te geven aan de KRW-doelen voor grondwater, dat deze bruidsschatregel geborgd wordt zodat er aandacht

blijft voor het benutten van een natuurlijk moment om een bron die nog aan het grondwater nalevert aan te pakken. Uiteraard met inbegrip van wat redelijkerwijs mogelijk is om in samenhang met de activiteit uit te voeren. De gemeente heeft het recht de bruidsschatregel te laten vervallen, aangezien er geen instructieregel van het Rijk aan ten grondslag ligt. De provincie voorkomt met deze instructieregel in de wijziging dat de gemeente de bruidsschatregel geheel kan laten vervallen. De provincie heeft zich in de formulering beperkt tot het deel van de bruidsschatregel dat het provinciale belang raakt, aangezien de provincie zich conform artikel 2.3 van de Omgevingswet enkel haar bevoegdheden mag aanwenden indien er sprake is van een provinciaal belang dan wel vanwege de uitvoering van Europese richtlijnen, zoals de kaderrichtlijn water.

De provincie zal een praktijkvoorbeeldenboek gaan opstellen om handvatten te bieden voor het uitvoeren van een bronaanpak, dat door de gemeente ook benut kan worden voor het uitvoering geven aan de bruidsschatregel in het omgevingsplan t.a.v. historische verontreinigingen op een locatie waar geen sprake is van een onaanvaardbaar risico voor zover het mobiele verontreinigingen betreft.

Deze deelzienswijze leidt niet tot een aanpassing van de wijziging. De provincie gaat een praktijkvoorbeeldenboek opstellen voor het uitvoeren van een bronaanpak.

B004 - gemeente Alphen aan den Rijn

Deelzienswijze B004-001: plicht tot grondwateronderzoek

Dit betreft artikel 7.29 ("Een omgevingsplan bepaalt dat voorafgaand aan het bouwen van een grondwatergevoelig gebouw op een grondwatergevoelige locatie wordt onderzocht of sprake is van een verontreiniging van het grondwater"). De verplichting om bij bouwwerkzaamheden grondwateronderzoek uit te voeren is ruimer dan de verplichting om bodemonderzoek uit te voeren bij bouwen. Zo wordt bijvoorbeeld een nieuw te bouwen elektriciteitshuisje niet beschouwd als een bodemgevoelig gebouw (immers geen verblijf van mensen), maar wel als een grondwatergevoelig gebouw. Omdat partijen niet gewend zijn om los grondwateronderzoek uit te voeren bij een bouwvoornemen, voorzien wij problemen in de praktijk.

Heeft de provincie in overweging genomen om de plicht om grondwateronderzoek uit te voeren gelijk te trekken aan de plicht om grondonderzoek uit te voeren?

Reactie:

Voor het uitvoeren van voorafgaand bodemonderzoek als bedoeld in paragraaf 5.2.2. van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt gebruik gemaakt van de NEN 5720, NEN 5740 en NVT 5757 voor respectievelijk vooronderzoek, verkennend onderzoek en nader onderzoek. In deze onderzoeksprotocollen is geen onderscheid gemaakt tussen bodem- of grondwateronderzoek. Bij het uitvoeren van bodemonderzoek is het nemen van grondwatermonsters, vooralsnog, onderdeel van de voorgeschreven bodemonderzoeksprotocollen. In die zin is er geen onderscheid in grondwateronderzoek of grondonderzoek zoals de initiatiefnemer suggereert.

Waar de initiatiefnemer wellicht naar refereert is dat de plicht tot het uitvoeren van voorafgaand bodemonderzoek (incl. grondwatermonsters) door het Rijk gekoppeld is aan bodemgevoelige locaties en in deze wijziging van de Zuid-Hollandse omgevingsverordening de onderzoekspllicht gekoppeld wordt aan grondwatergevoelige locaties. De indiener heeft gelijk dat het toepassingsbereik van een grondwatergevoelige locatie breder is dan van een bodemgevoelige locatie en dat daarom op grond van de wijziging van de Zuid-Hollandse omgevingsverordening vaker voorafgaand bodemonderzoek verlangd wordt.

Ongeacht of er blootstelling plaatsvindt, hetgeen bepalend is of een locatie bodemgevoelig is, kan een mobiele verontreiniging immers een risico vormen voor het grondwater. Daarnaast zijn het de risico's voor de KRW-doelen voor het grondwater die maken dat de provincie deze regels stelt. De provincie wil het natuurlijk moment aangrijpen om iets aan een mobiele verontreinigingsbron te doen om zodoende het grondwater te beschermen. Dit is vergelijkbaar met het recht onder de Wet bodembescherming (Wbb) waarbij veelal bij een ontwikkeling een geval van ernstige verontreiniging werd aangepakt in samenhang met de activiteit. Een geval van ernstige verontreiniging kon onder de Wet bodembescherming gebaseerd zijn op zowel een bodem- als een grondwaterverontreiniging. . Deze overwegingen hebben geleid dat de plicht tot voorafgaand bodemonderzoek bij een grondwatergevoelige locatie ruimer is dan de plicht tot voorafgaand bodemonderzoek bij een bodemgevoelige locatie.

Opgemerkt wordt dat in deze fase het voorafgaand onderzoek enkel gericht is op het bepalen of er sprake is van verontreiniging van het grondwater en dat het doel niet zozeer is om een gehele verontreiniging in beeld te brengen. Veelal zal er in deze fase een beperkt aantal grondwatermonsters volstaan, of is zelfs de beschikbare informatie uit het vooronderzoek voldoende. Zie ook de reactie bij C002-004D.

Aan de andere kant is het niet de bedoeling om de bouw van een klein gebouw zoals een transformatiehuysje aan te grijpen als natuurlijk moment. De indiener heeft hier een punt. De provincie heeft daarom het toepassingsbereik aangepast zodat het in ieder geval elk bodemgevoelige locatie omvat. Voor de overige niet-bodemgevoelige gebouwen, heeft de provincie daarom gebouwen kleiner dan 50 m² uitgesloten. Ook is het begrip grondwatergevoelige locatie aangepast zodat het enkel het deel van het terrein of perceel omvat dat in samenhang gezien kan worden met de bouwactiviteit en dus de ontwikkeling. Zie de reactie bij C002-004D.

Als gevolg van deze zienswijze is in artikel 7.27 (toepassingsbereik) de definitie van de grondwatergevoelig gebouw aangepast.

Deelzienswijze B004-002: criteria toetsingswaarden

Bij het bouwen van een grondwatergevoelig gebouw dient grondwateronderzoek uitgevoerd te worden, tenzij dat in het omgevingsplan is vrijgesteld. De toetsingswaarde is – afhankelijk van de ligging – de voorkeurswaarde of de signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering. Bij een situering binnen 100 meter van een kwetsbaar gebied én mogelijke beïnvloeding van dat kwetsbare gebied, is de voorkeurswaarde de toetsingswaarde. In alle andere gevallen is dat de signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering. Welke criteria moeten gemeenten hanteren bij de vraag of de toetsingswaarden voor de stoffen zoals opgenomen in bijlage 2 van het beleidskader grondwaterkwaliteit worden overschreden?

- a. op basis van het vooronderzoek?
- b. op basis van het verkennend bodemonderzoek?
- c. op basis van het nader bodemonderzoek?

Reactie:

Het voorafgaand onderzoek als bedoeld in artikel 7.29 dient om vast te stellen of ergens op de grondwatergevoelige locatie zich een grondwaterverontreiniging bevindt. Of vooronderzoek of verkennend onderzoek volstaat is afhankelijk van welke informatie dat onderzoek oplevert en of die informatie antwoord geeft op de vraag of er sprake is van verontreiniging van het grondwater. Hier zijn aan de voorkant geen criteria aan te verbinden anders dan de plicht antwoord te geven op de vraag.

Qua formulering is hierbij aangesloten bij de instructieregels die het Rijk stelt t.a.v. bouwen op een bodemgevoelige locatie. Het Rijk geeft bijvoorbeeld in artikel 5.89k van het Besluit kwaliteit leefomgeving aan dat het omgevingsplan sanerende maatregelen moet verplichten bij bouwen op een bodemgevoelige locatie als er sprake is van een overschrijding van de waarde voor de toelaatbare bodemkwaliteit. Pas in artikel 22.30 van de bruidsschat omgevingsplan, die uitvoering geeft aan de instructieregel van het Rijk, wordt via rechtstreeks werkende (bruidsschat)regels geconcretiseerd wanneer er sprake is van een overschrijding. De bruidsschatregel bepaalt dat er al sprake is van overschrijding van de toelaatbare kwaliteit als een waarde voor ten minste één stof van de gemiddelde gemeten concentratie in meer dan 25 m³ bodemvolume hoger is dan de interventiewaarde bodemkwaliteit. De interventiewaarde bodemkwaliteit wordt in artikel 5.89j van het Besluit kwaliteit leefomgeving meegegeven als waarde waarmee rekening gehouden moet worden bij het vaststellen van de toelaatbare bodemkwaliteit, maar is dus via de bruidsschatregel voorlopig direct van toepassing. Om hoeveel metingen, monsters of volumes het gaat, wordt in de bruidsschat geconcretiseerd.

De provincie baseert zich met de formulering op de instructieregels die het Rijk stelt ten aanzien van bouwen op bodemgevoelige locaties. Het staat de gemeente vrij om nader te concretiseren wanneer er sprake is van overschrijding van de toetsingswaarde die de provincie meegeeft. De provincie verduidelijkt in de toelichting dat het voorafgaand onderzoek gericht is op het bepalen of er sprake is van een verontreiniging van het grondwater op de grondwatergevoelige locatie en niet tot doel heeft om de omvang en totale verontreiniging in beeld te brengen. Dat is pas aan de orde indien blijkt dat een risicobeoordeling grondwaterkwaliteit verplicht is. De initiatiefnemer kan dus op de onderzoeksladder zoals opgenomen in paragraaf 5.2.2. van het Besluit activiteiten leefomgeving stoppen zodra die voldoende informatie heeft om aan te tonen of er is voldaan aan het gestelde in de regel.

Relevant om te melden is dat de provincie een voorbereidingsbesluit opstelt met voorbeschermingsregels voor het omgevingsplan die reeds uitvoering geven aan de instructieregels. De provincie heeft in deze voorbeschermingsregel het begrip verontreiniging van het grondwater alvast voor de gemeente geconcretiseerd. De gemeente kan dit altijd later aanpassen. De provincie heeft in de voorbeschermingsregel, naar analogie van de concretisering van de toelaatbare bodemkwaliteit, opgenomen dat er sprake is van verontreiniging van het grondwater als voor tenminste één stof de gemiddelde gemeten concentratie in meer dan 100 m³ poriënverzadigd bodemvolume de waarde zoals voorgeschreven in de Zuid-Hollandse omgevingsverordening wordt overschreden. Met het verwijzen naar 100 m³ poriënverzadigd bodemvolume wordt aangesloten met de huidige uitvoeringspraktijk onder de Wet bodembescherming.

Zie ook de reactie bij B003-006

Naar aanleiding van deze zienswijze is de reikwijdte van het voorafgaand onderzoek in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 7.29 (voorafgaand onderzoek) verduidelijkt en is in een voorbeschermingsregel voor het omgevingsplan het begrip verontreiniging van grondwater nader geconcretiseerd.

[Deelzienswijze B004-003: rapportages risicobeoordeling.](#)

Tijdens de botsproeven is gesteld dat gemeenten moeten toezien dát een risicobeoordeling is uitgevoerd; de inhoudelijke beoordeling ligt bij de provincie. Hoe kan de gemeente dan invulling geven aan het criterium “als bedoeld in paragraaf 3.4.2” uit art. 7.31 [wordt: 7.32] van de wijzigingsverordening? Naar onze indruk moeten wij als gemeente, omdat wij de bevoegdheid via de instructieregel hebben ontvangen, ook een ruime inhoudelijke toets doen en eventueel gedetailleerd aanvullend gegevens opvragen. Dit strekt veel verder dan de veronderstelling dat het gaat om het constateren dat de rapportage risicobeoordeling is ingediend.

Dit geconstateerde knelpunt levert naar ons idee ook mogelijkheden op: Als gemeenten met een iets grotere inzet voor de eerste toets een sneller oordeel over eventuele risico's kunnen creëren, dan vermindert het de stroom van rapportages risicobeoordeling die naar Provincie doorgezet moeten worden. Gemeenten willen daarin dan uiteraard gefaciliteerd en bekostigd worden.

Reactie:

De provincie heeft de formulering aangepast zodat duidelijk is dat de gemeente geen inhoudelijke beoordeling van de resultaten van de risicobeoordeling hoeft uit te voeren, maar enkel moet toetsen dat er een risicobeoordeling heeft plaatsgevonden. De provincie legt de inhoudelijke uitvoeringsrol van de risicobeoordeling bij de omgevingsdienst en wil dit dus niet dit bij de

gemeente hebben (waarvan onduidelijk is of de gemeente dan een omgevingsdienst met kennis hiervoor inzet). De regels hebben dan ook geen financiële consequenties voor de gemeente.

De provincie wijzigt artikel 7.31 (sanerende maatregelen bij significante grondwaterverontreiniging) [wordt: 7.32] zodat duidelijk is dat het in te dienen resultaat van de risicobeoordeling dezelfde is als de aan gedeputeerde staten verstrekte gegevens en bescheiden.

[Deelzienswijze B004-004: overschrijding termijn](#)

Gemeenten zijn bij de procedure voor het beoordelen van een bouw aanvraag afhankelijk van de beoordeling van de risicobeoordeling door de provincie. De termijn van 8 weken wordt heel strikt gehandhaafd. Bij overschrijding ontstaat een vergunning van rechtswege. Welke afspraken maken provincie en gemeenten hierover?

Reactie:

Onder de Omgevingswet is het niet meer het geval dat een vergunning van rechtswege ontstaat. De provincie zorgt ervoor dat de gegevens en bescheiden met resultaten van een risicobeoordeling pas bij de vergunningaanvraag van de bouwactiviteit verstrekt mogen worden, nadat ten minste vier weken verstreken zijn sinds de gegevens op grond van artikel 3.134 [wordt: 3.132] van de omgevingsverordening aan de provincie zijn verstrekt. Dit geeft de provincie de gelegenheid te beoordelen of de risicobeoordeling goed is uitgevoerd. De gemeente kan zodoende vertrouwen op de juistheid van de aangeleverde gegevens. Al het onderzoek of het uitvoeren van een risicobeoordeling is immers al voor de aanvraag gedaan.

Verder constateert de provincie dat een soepele procedurele afhandeling ook afhangt van de vergunningencheck of van het vooroverleg via bijvoorbeeld een omgevingstafel. Een gemeente zal immers binnen acht weken voor een reguliere vergunningprocedure wellicht ook andere overheden moeten consulteren, al dan niet bij meervoudige aanvragen met advies en/of instemming.

Naar aanleiding van deze zienswijze is artikel 7.32 (omgevingsvergunning bouwen op een grondwatergevoelige locatie) [wordt: 7.33] aangepast zodat er voor het indienen minstens vier weken verstreken moeten zijn na het aanleveren van de resultaten van de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit aan de provincie.

[Deelzienswijze B004-005: afstemmingsmoment risicobeoordeling kwetsbare objecten.](#)

Bij de methoden risicobeoordeling kwetsbare objecten is in het beleidskader grondwaterkwaliteit een afstemmingsmoment opgenomen met betrokken partijen. Wat is redelijkerwijs van de initiatiefnemer te verwachten? Heeft de provincie overwogen om dit traject in voorkomende situaties zelf op te pakken en de uitkomsten eventueel op te nemen in een programma?

Reactie:

De provincie ziet het als de verantwoordelijkheid van degene die de activiteit uitvoert om ten behoeve van de vergunningaanvraag voor de bouwactiviteit het contact te leggen met belanghebbenden, zoals gedeputeerde staten of de waterbeheerder als dat zou volgen uit de risicobeoordeling. De provincie vindt dergelijke coördinatie van het afstemmingsmoment niet passen bij de rol van de provincie. Het rechtstreekse contact waarborgt daarnaast de onpartijdigheid van de waterbeheerder. Voor wat betreft de partijen die over natuur gaan is dit anders. Gedeputeerde staten zijn eindverantwoordelijk voor het behalen van de natuurdoelen van het Natuurnetwerk Nederland. De initiatiefnemer legt contact met gedeputeerde staten.

Gedeputeerde staten zullen in contact treden met de operationele natuurbeheerder. Vaak is dat een terreinbeherende organisatie (TBO).

Mocht uiteindelijk een sanerende maatregel aan de orde zijn, dan geldt het Europese beginsel van de "vervuiler betaalt". Tenzij het gaat om diffuse grondwaterverontreinigingen ziet de provincie primair een rol weggelegd voor de initiatiefnemer.

Deze deelzienswijze leidt niet tot een aanpassing van de wijziging.

[Deelzienswijze B004-006: toezending evaluatieverslag sanering bodem.](#)

Dit betreft het toezenden van een evaluatieverslag na afronden van de sanering van de bodem. Het toepassingsbereik van art. 7.39 [wordt 7.39a] reikt verder dan dat van art. 22.131 omgevingsplan. Wij geven de provincie in overweging om dit – mede gelet op de praktische uitvoerbaarheid – gelijk te trekken.

Reactie:

De indiener verwijst met artikel 22.131 naar de bruidsschatregel voor activiteiten op een historische bodemverontreiniging zonder onaanvaardbaar risico, maar de bronaanpak wordt uitgevoerd conform de in het Besluit activiteiten leefomgeving aangewezen milieubelastende activiteit saneren van de bodem. Op grond van artikel 4.1246 van het Besluit activiteiten leefomgeving dient na beëindigen van de bodemsanering een evaluatieverslag aan de gemeente als bevoegd gezag verstrekt te worden. De provincie wil daar graag een afschrift van.

Deze deelzienswijze leidt niet tot een aanpassing van de wijziging.

[Deelzienswijze B004-007: maatregelen lozen op of in de bodem verontreinigde stoffen.](#)

Dit betreft het lozen op of in de bodem van water met verontreinigende stoffen. Welke maatregelen denkt de provincie aan bij art. 7.39a [wordt: 7.39b]? Wat zijn situaties waar de provincie het redelijk vindt om in dit kader maatregelen van de initiatiefnemer te verwachten?

Reactie:

Dit is een instructieregel die leidt tot een verbodsbepaling. Een activiteit die leidt tot rechtstreeks lozen zou niet toegestaan moeten zijn in het omgevingsplan. Er zijn geen maatregelen die verlangd worden.

Deze deelzienswijze leidt niet tot een aanpassing van de wijziging.

[Deelzienswijze B004-008: toevalsvondst verontreiniging van het grondwater.](#)

Paragraaf 3.4.5 Toevalsvondst verontreiniging van het grondwater. De regulering in deze wijzigingsverordening is geheel gericht op eventueel bekend worden van een toevalsvondst bij bouwactiviteiten. Bij andere activiteiten dan het bouwen van een grondwatergevoelig gebouw op een grondwatergevoelige locatie vindt er standaard immers geen grondwateronderzoek plaats. Voor de bescherming van het grondwater zou je ook andere toevalsvondsten van verontreiniging willen kennen en op acteren? Is nog voorzien dat ook bij andere activiteiten in de toekomst instructieregels zullen gaan gelden?

Reactie:

Hier wordt aangenomen dat er alleen vanwege in het omgevingsplan verwerkte provinciale instructieregels voor bouwen op grondwatergevoelige locaties erachter gekomen zou kunnen

worden dat er sprake is van een grondwaterverontreiniging. Er zijn andere situaties denkbaar waar er een vermoeden kan zijn. Bijvoorbeeld op basis van geur, maar ook via bodemonderzoek dat verlangd wordt bij overige activiteiten op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving of het omgevingsplan. Er moeten altijd ook grondwatermonsters genomen worden op grond van NEN-protocollen. Dat bodemonderzoek gebeurt bij een veelheid aan activiteiten en bijvoorbeeld ook bij eindonderzoek.

Overigens acht de provincie de kans op het aantreffen van een toevalsvondst van verontreiniging van het grondwater relatief gering, immers deze worden geacht te zijn opgespoord gedurende de bodemsaneringsoperatie van de afgelopen jaren. Vooral bouwactiviteiten en herontwikkeling van locaties zijn wat betreft de provincie de momenten waarop geacteerd moet worden, omdat in die situaties kosteneffectief verontreinigingsvracht kan worden verwijderd. Anderzijds kunnen gebouwen juist een obstakel vormen voor een aanpak in de toekomst indien niet in het stadium van planvorming met de verontreiniging rekening wordt gehouden.

Deze deelzienswijze leidt niet tot een aanpassing van de wijziging.

[Deelzienswijze B004-009: uitsluiting samenloop toevalsvondst.](#)

Art. 3.143 lid 4 sluit een samenloop met de toevalsvondst als bedoeld in afd. 19.2a Omgevingswet uit. Afd. 19.2a Omgevingswet richt zich echter enkel op onaanvaardbare risico's voor de gezondheid. In situaties met zowel risico's voor de gezondheid als van verspreiding van de verontreiniging blijft die laatste buiten beeld. Bereikt Provincie daarmee wel voldoende dat passende beschermingsmaatregelen worden genomen?

Reactie:

De provincie sluit samenloop niet uit. De provincie bepaalt alleen dat de maatregelen die de provincie kan opleggen zich enkel richten tot de risico's als gevolg van verspreiding. Als diezelfde grondwaterverontreiniging ook leidt tot onaanvaardbare risico's voor de gezondheid, is het aan de gemeente om hier passende tijdelijke beschermingsmaatregelen voor te verlangen.

Deze deelzienswijze leidt niet tot een aanpassing van de wijziging.

[Deelzienswijze B004-010: terminologie instructieregel \(7.29 lid 4 Wzhov en 7.32 Wzhov \[wordt: 7.33\]\)](#)

Het gebruik van termen: redelijkerwijs / aannemelijk in de instructieregel. Betekent dit dat, vanwege het ontvangen van de bevoegdheid, de invulling van die termen uitsluitend en alleen naar het oordeel van gemeente zijn?

7.29 lid 4

“als op die locaties een overschrijding van een waarde als bedoeld in het derde lid redelijkerwijs is uit te sluiten”.

7.32

“alleen wordt verleend als aannemelijk is dat de sanerende maatregelen, bedoeld in artikel 7.31, worden getroffen”.

Reactie:

Er is aangesloten bij de terminologie die het Rijk in het Besluit kwaliteit leefomgeving gebruikt bij instructieregel voor bouwen op een bodemgevoelige locatie. De toelichting beschrijft hoe hier invulling aan gegeven kan worden.

De reden dat het Rijk de bewijslast dat de (sanerende) maatregelen getroffen gaat worden vrij laat is omdat de gemeente sanerende of andere beschermende maatregelen mag voorschrijven. Anders doet het Rijk daarmee geen recht aan de ruimte die het Rijk aan de gemeente geeft als vervolgens enkel een kopie melding van de milieubelastende activiteit saneren van de bodem wordt geaccepteerd als bewijslast. De indiener heeft hier een punt nu de provincie duidelijk stelt welke regels gelden voor het uitvoeren van een bronaanpak dan wel grondwatersanering. De provincie verduidelijkt dat een afschrift van de gegevens en bescheiden die voor aanvang van de activiteit saneren van de bodem aan de gemeente verstrekt worden volstaat als bewijslast voor een bronaanpak en een afschrift van de aanvraag omgevingsvergunning grondwatersanering waaruit volgt dat de initiatiefnemer voornemens is de grondwatersanering te verrichten als bewijslast dat men voornemens is om een grondwatersanering uit te voeren.

De provincie concretiseert in artikel 7.32 (omgevingsvergunning bouwen op een grondwatergevoelige locatie) [wordt: 7.33] en artikel 7.33 [wordt: 7.34] (melding bouwactiviteit) de bewijslast voor de sanerende maatregel.

[Deelzienswijze B004-011: maatwerkvoorschrift voor een andere saneringsaanpak \(art. 7.37 \[wordt: 7.38\]\)](#)

Dit betreft artikel 7.37 ("mogelijkheid maatwerkvoorschrift voor een andere saneringsaanpak") [wordt: 7.38]. Het omgevingsplan bepaalt dat een maatwerkvoorschrift waarin een andere saneringsaanpak dan bedoeld in artikel 4.1240 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt toegestaan alleen kan worden gesteld als die andere saneringsaanpak leidt tot het beperken of voorkomen van een inbreng van een verontreiniging naar het grondwater.

De instructieregel legt de bevoegdheid om maatwerk toe te passen bij de gemeente. Kiest de gemeente in voorkomend geval ook zelf het toetsingskader? Kunnen zij zich daarbij bedienen van het gangbare instrumentarium dat nu geldt voor Wet bodembescherming (Wbb)?

Reactie:

De bevoegdheid tot het stellen van een maatwerkvoorschrift bij saneren van de bodem is reeds door het Rijk aan de gemeente toegekend op grond van artikel 2.13 van het Besluit activiteiten leefomgeving dat ook van toepassing is op de in het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen milieubelastende activiteit saneren van de bodem waar de instructieregel zich op richt.

De provincie ziet geen mogelijkheid om in regels te duiden hoe bepaald kan worden of de inbreng in voldoende mate voorkomen of beperkt wordt. Dit zal altijd maatwerk zijn en sterk afhankelijk van de lokale fysische omstandigheden en de mate waarin de inspanning opweegt tegen de kosten. De systematiek van de Wet bodembescherming bood ook de mogelijkheid om varianten op kosteneffectiviteit tegen elkaar af te wegen via het instrument saneringsonderzoek. In een tweetal informatiebijeenkomsten over de zienswijzen is bij de indieners van soortgelijke zienswijzen getoetst of er alternatieven zijn. De conclusie was dat 1) het maatwerk is en 2) dat een Handreiking voor het uitvoeren van bronaanpak voor het bevoegd gezag enorm zou helpen. Er werd door de deelnemers hierbij gedacht aan een Handreiking zoals de Handreiking natuurlijke lozingen die een technisch-inhoudelijke component bevat die het (potentieel negatieve) effect van de natuurlijke lozing op het oppervlaktewater berekend en daarbij ook een duidelijke afwegingssystematiek bevat om te bepalen wanneer de maatregel onevenredig kostbaar is. Eerst zal de provincie samen

met haar partners werken aan een praktijkvoorbeeldenboek dat houvast zou kunnen bieden bij het beoordelen van dergelijke verzoeken tot een maatwerkvoorschrift. Mocht er duidelijk behoefte zijn aan een extra instrument, zal de provincie dit onderzoeken.

Deze deelzienswijze leidt niet tot een aanpassing van de wijziging. De provincie gaat een praktijkvoorbeeldenboek opstellen voor het uitvoeren van een bronaanpak.

B005 - gemeente Noordwijk

Deelzienswijze B005-001: verzoek tot schrappen Artikel 7.45b (dichtheid en verscheidenheid woningbouw)

In het gemeentelijke omgevingsbeleid, zoals in de Omgevingsvisie en de Woonvisie, zijn regels opgenomen om een integrale afweging te maken voor een goede leefomgevingskwaliteit, leefbaarheid en een goede landschappelijke inpassing.

Ook buitenstedelijke woningbouwlocaties zullen een bijdrage moeten leveren aan de uitgezette koers van het lokale omgevingsbeleid en de kernkwaliteiten van een gebied. Het onderscheid tussen (groot/hoog)stedelijk gebied en een niet-stedelijk gebied kan het beste lokaal afgewogen en ingevuld worden. Een grote buitenstedelijke bouwlocatie bij een (groot/hoog)stedelijk gebied heeft een groter zogenoemd 'laadvermogen' voor woningen met bijbehorende (mobiliteits)voorzieningen en past beter bij het aanwezige hoog-stedelijke landschap, dan nieuwe buitenstedelijke woningbouwlocaties in een niet-stedelijk gebied, zoals de Duin- en Bollenstreek met het karakteristieke cultuurlandschap.

Lokaal maatwerk en een integrale beoordeling zijn nodig op de aspecten: landschap, groen en biodiversiteit, stedenbouw, mobiliteit, klimaatadaptatie, milieu, energietransitie, gezondheid, en de sociale cohesie in de buurt. In de 'geest van de Omgevingswet' kunnen we lokaal het beste beoordelen of een hogere dichtheid in voldoende mate kan bijdragen aan een gezonde en veilige omgevingskwaliteit en de leefbaarheid.

Reactie:

Veel woningbouwlocaties kennen een relatief lage woningdichtheid, in vergelijking met het stads- en dorpsgebied waarbij deze locaties zijn gelegen. Gelet op onder meer de grote woningbehoefte en met het oog op zorgvuldig ruimtegebruik vindt de provincie het belangrijk dat gestreefd wordt naar een hogere woningdichtheid, waarbij tevens gezorgd moet worden voor een goede woon- en leefomgeving. De regeling laat ruimte voor de gemeente om hierover een goede afweging te maken, rekening houdend met de lokale omstandigheden. De provincie schrijft dus niet voor welke woningdichtheid moet worden gehanteerd. Lokaal maatwerk is mogelijk.

Deze deelzienswijze leidt niet tot een aanpassing van de wijziging.

Deelzienswijze B005-002: Bijlage II Geometrische begrenzing A-locaties bos, groen erfgoed of bosreservaat (artikel 3.199)

Ons voorstel is om in overleg tot reële contouren voor deze beschermingsstatus te komen. Hieronder enkele voorbeelden waarom wij dit verzoeken (niet uitputtelijk):

- Op het voormalige Bavo terrein wordt de nieuwe woonwijk "In den Houte" ontwikkeld. Binnen de geometrische begrenzing is enkel nog een smalle strook aanwezig. De begraafplaats, Engelse tuin die hier binnen zouden passen zijn daar en tegen niet opgenomen.

- In de Zilk is de contour getekend over het sportcomplex en de nieuwbouwwijk het Zilt. De contour moet hier langs de N206 komen te liggen.
- Ten Noorden van de Zilk is de strook over bollengrond geprojecteerd.
- Bij Offem zuid heeft een gebied beschermd groen erfgoed en beschermd grasland dit is tegenstrijdig.
- In de aanduiding ontbreekt het groene erfgoed langs de Gooweg tussen het Leeuwenhorst en de kern Noordwijkerhout. Hier ligt aan de oostzijde van de weg een historische beplantingsstructuur. Ook Calorama ontbreekt op deze kaart als groenerfgoed.

In onze zienswijze op het Omgevingsbeleid van september 2021 hebben wij aangegeven dat contouren van gebieden A-locatie bos, groen erfgoed of bosreservaat om nadere uitwerking vragen naar de praktijksituatie. In de toelichting op de verordening is het volgende aangegeven:

De kaartlaag met kansrijke gebieden is tot stand gekomen door kaartanalyse en geeft een trefkans op de aanwezigheid van groen erfgoed. Niet alle houtopstanden binnen de locaties van deze kaartlaag behoren dus tot het Groen erfgoed. De andere kaartlagen zijn aangevuld met veldinventarisaties. Als het voor een initiatiefnemer onvoldoende duidelijk is of een houtopstand tot het Groen erfgoed behoort, kan contact opgenomen worden met de afdeling Water & Groen van de provincie voor advies en ondersteuning bij deze analyse.

Reactie:

Het klopt inderdaad dat niet alle houtopstanden binnen de geometrische begrenzing van A-locatie bos, groen erfgoed of bosreservaat zoals vastgelegd in bijlage II (artikel 3.1.99) daadwerkelijk tot het Groen erfgoed behoren. Groen erfgoed is in de toelichting van de omgevingsverordening beschreven als alle landschapselementen met autochtone bomen en struiken die al bestaan sinds 1850. Dit oppervlak Groen erfgoed is in Zuid-Holland zeer beperkt en de (ecologische) waarde is heel groot. De provincie wil dit daarom goed beschermen. De kaarten, opgesteld door het Rijk en overgenomen in de omgevingsverordening, bieden hiervoor het best beschikbare houvast. Echter, zoals ook in toelichting is opgenomen, is maatwerk bij initiatieven mogelijk als blijkt dat er (volgens bovenstaande beschrijving) geen Groen erfgoed aanwezig is. De provincie heeft ervoor gekozen om gebruik te maken van bestaand kaartmateriaal en maatwerk mogelijk te maken bij initiatieven in plaats van een gedetailleerdere nieuwe inventarisatie te laten opstellen van het Groene erfgoed.

Deze deelzienswijze leidt niet tot een aanpassing van de wijziging.

Deelzienswijze B005-003: art. 3.197 (Maatwerkregel plicht tot herbepanting)

Wij verzoeken u deze bepaling weg te laten danwel te vervangen voor een beter uitvoerbare/toetsbare bepaling.

Het is onduidelijk op welke wijze de provincie op de redelijke verhouding van het kwalitatieve aspect gaat toetsen? Mede ook in het kader van lid 2 van dit artikel waar spontane natuurlijke verjonging ook als mogelijkheid wordt aangegeven. Hoe verhoudt dit zich ook met de bepaling in artikel 11.129 lid 2 van het Besluit Activiteiten Leefomgeving dat de herplanting binnen 3 jaar moet plaatsvinden? Wanneer er volwassen bomen worden weggehaald ben je met herplant tientallen jaren verder voordat hier kwalitatief wat vergelijkbaars staat.

Reactie:

Het klopt dat bij kap en herplant niet direct dezelfde kwaliteit wordt bereikt en dat hier tijd voor nodig is. In artikel 3.197c staat ook dat de te herbeplanten houtopstand, gelet op de bodemkwaliteit en de waterhuishouding ter plaatse, kan uitgroeien tot een volwaardige en duurzame houtopstand met minimaal een vergelijkbare bosstructuur als de gevelde opstand.

Bij het opstellen van de regels in de omgevingsverordening wil (en kan) de provincie niet vooraf vastleggen hoe de herplant er precies uit komt te zien. Bij herplant van een bos is het immers bijna altijd wenselijk dat de herplant anders is dan de bomen die er stonden. Er worden bijvoorbeeld vaak veel meer bomen teruggeplant dan het oorspronkelijke aantal om later op hetzelfde aantal bomen uit te komen. Voor veel boomsoorten is het belangrijk dat ze in hun jonge jaren dichter tegen elkaar staan en dat ze later steeds meer ruimte gaan innemen en dus ook het aantal bomen veel minder gaat worden. Ook kan het wenselijk zijn om andere boomsoorten terug te planten (die beter passen bij de groeiplaatsomstandigheden) of meerdere soorten voor diversiteit. Bij de toetsing kijkt de provincie of de herplant past bij de groeiplaatsomstandigheden en of in de toekomst minimaal een vergelijkbare kwaliteit bereikt kan worden.

Deze deelzienswijze leidt niet tot een aanpassing van de wijziging.

Deelzienswijze B005-004: 3 ha kaart

Eenduidigheid en helderheid over de exacte ligging, oppervlakte en benaming van de locaties.

Het is nu onduidelijk wat de begrenzing is van de 3 ha locaties en of die overeenkomen met de gebieden zoals die bij ons bekend zijn. De 3 ha kaart werkt met stippen op de kaart. In de legenda staat echter dat er sprake is van exacte bepaling van locaties.

Reactie:

De locaties op de 3 hectare kaart zijn indicatief aangeduid, met stippen op de kaart. In de tabel in bijlage II is daarom aangegeven dat het gaat om een indicatieve begrenzing. Ook in artikel 7.46 en in bijlage IX onderdeel is genoemd dat de begrenzing indicatief is. In de viewer die is gebruikt om het ontwerp ter inzage te leggen, die is gebaseerd op de IMRO-standaarden is abusievelijk niet opgenomen dat het om een indicatieve begrenzing gaat. Bij de definitieve publicatie van de wijziging in de IMOW-standaarden voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet zal in de metadata worden opgenomen dat het een indicatieve begrenzing geometrische begrenzing betreft.

Deze deelzienswijze leidt tot aanpassing in de definitief te publiceren digitale dataset van de wijziging.

Deelzienswijze B005-005: Diverse kaarten

Hoewel er geen sprake is van aangemerkte wijzigingen zouden we wel graag zien dat één en ander in overeenstemming wordt gebracht met de ISG of het daadwerkelijke gebruik van een gebied. Hierover treden we graag in overleg.

Niet alle kaartlagen staan correct in de viewer van de omgevingsverordening. Met name de bollengrond in de viewer komt niet overeen met wat in de ISG staat aangegeven en ligt hier en daar op een onlogische manier over NNN en grasland heen.

Reactie:

Deze wijziging is bedoeld om eerder gemaakte inhoudelijke keuzes in de ZHOV te verankeren. Op dit moment is er geen aanleiding om een aanpassing te doen. Over aanpassingen van geometrische begrenzingen in de toekomst gaat de provincie graag in overleg.

B006 - Regio Midden-Holland

Deelzienswijze B006-001: art. 7.45a woningen

Snelle realisatie van meer woningen is wenselijk omdat de woningmarkt in de Randstand onder zeer hoge spanning staat. Dit is niet alleen van overheden afhankelijk, maar we kunnen hier wel aan bijdragen. Door duidelijkheid vooraf te geven en procedures te vereenvoudigen bieden we kansen om – op grote en kleinere schaal – realisatie te versnellen.

Van u vragen we daarom in uw omgevingsverordening scherpere en ruimte om het proces te vereenvoudigen. De huidige formulering van uw omgevingsverordening biedt dit op punten niet. Artikel 7.45a is nu bijvoorbeeld als volgt geformuleerd:

Een omgevingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling voor de functie wonen mogelijk maakt voorziet in voldoende sociale huurwoningen. Wat onder voldoende sociale huurwoningen wordt verstaan kan in ieder geval blijken uit instemming met regionale bestuurlijke afspraken door gedeputeerde staten.

Zo ontbreekt in artikel 7.45a scherpere en ruimte over:

- Wat u verstaat onder voldoende sociale woningen?; en
- Maakt u de definitie daarvoor vervolgens afhankelijk van een oordeel daarover in Gedeputeerde Staten;
- Geeft u tenslotte geen uitsluitel over de vraag of dat akkoord op deze grond altijd voldoende is ("het kan").

Waardoor – zo vrezen wij - procedures onnodig bemoeilijkt en vertraagd worden.

Wij begrijpen goed dat de vraag of er wel voldoende sociale huurwoningen zijn echt maatwerk per locatie vraagt. Maatwerk wat ook past bij onze rol als gemeenten, mede op basis van de in de woningwet geformuleerde zorgplicht.

We stellen daarom voor *het artikel te vervangen door*: Een omgevingsplan dat in een nieuwe stedelijke ontwikkeling voor de functie wonen mogelijk maakt voorziet in voldoende sociale huurwoningen. Voor ontwikkelingen in omvang groter dan 3 ha blijkt dit uit regionale bestuurlijke afspraken hierover.

Reactie:

Onder voldoende sociale woningen verstaat de provincie voldoende sociale huurwoningen (huurwoningen met een huurprijs tot de liberalisatiegrens van zowel toegelaten instellingen (woningcorporaties) als particuliere beleggers. Voldoende wordt gemeten aan de hand van regionale afspraken.

Het volgende staat in de toelichting: "De motivering van het omgevingsplan gaat in op wat voldoende sociale huurwoningen is. Dit vindt zijn grondslag in de geldende door gedeputeerde staten aanvaarde regionale woonvisie. Onder regionale woonvisie wordt ook begrepen afzonderlijke regionale afspraken over de verdeling van de opgave nieuw toe te voegen sociale huurwoningen, die de instemming hebben van gedeputeerde staten. De actuele regionale woonvisie dan wel afzonderlijke regionale afspraken worden vertaald in het regionale woningbouwprogramma, zoals bedoeld in de beleidskeuze wonen in de Omgevingsvisie."

Door de indiener wordt voorgesteld de tekst aan te passen. Dit artikel geldt echter niet alleen voor ontwikkelingen groter dan 3 ha. Het geldt voor het hele woningbouwprogramma. De provincie past de tekst van het artikel daarom niet aan. Het toetsen van voldoende sociaal wordt bekeken in relatie tot het totale woningbouwprogramma en niet per afzonderlijk plan, tenzij daar regionaal andere afspraken over zijn gemaakt.

Deze deelzienswijze leidt niet tot een aanpassing van de wijziging.

[Deelzienswijze B006-002: suggesties met betrekking tot het onderdeel \(grond-\)water.](#)
Tenslotte hebben we een aantal vragen en suggesties met betrekking tot het onderdeel (grond-)water.

Reactie:

De vragen met betrekking tot het onderdeel (grondwater) zijn (ook) ingediend door de gemeente Alphen aan den Rijn. De vragen en suggesties voorzien van reacties zijn te vinden in B004-001 t/m B004-011.

De onderstaande zienswijze over de Krimpenerwaard en Bodegraven-Reeuwijk (punt 12) is niet ingediend door gemeente Alphen aan de Rijn en is hieronder van een reactie voorzien:

12. Uit de toelichting: Artikel 3.132 (methode: grondwaterafhankelijke natuur) [wordt: 3.130]
Het bepalen van de ecologische effecten van een bodem- of grondwaterverontreiniging op de natuurdoelen is eigenlijk alleen goed mogelijk door middel van veldonderzoek. Voor een bodemverontreiniging bestaan er msPAF-waarden die rekening houden met combinatie-toxiteit. Voor het effect van een grondwaterverontreiniging op de natuur zijn er geen goede waarden die een duiding geven van mogelijke ecologische effecten. Voor het beoordelen van de risico's van een grondwaterverontreiniging op het behalen van de doelen voor de grondwaterafhankelijke natuurgebieden is daarom vooralsnog veldwerk nodig. Op basis van bio-assays waarbij gebruik gemaakt wordt van de in het veld aanwezige condities, kan een inschatting gemaakt worden van de risico's. Een dergelijk veldonderzoek is een ingrijpende maatregel en dient weloverwogen plaats te vinden om de initiatiefnemer niet onnodig te belasten.

In de Krimpenerwaard gaat de komende tijd een programma Veenweiden in uitvoering. Daarbij zal in zeven jaar een gebied van 2200 ha agrarische grond omgezet worden in natuurgebied met verhoogde waterstanden. Ook in de gemeente Bodegraven-Reeuwijk ontstaan langs de Enkele Wiericke en ten noorden van Bodegraven de komende jaren aanvullende natuurgebieden. Allen gaan behoren tot het Natuur Netwerk Nederland en daarmee volgens de verordening direct gelijkgeschakeld met "grondwaterafhankelijke natuur". Het is de vraag af dat zo te stellen is; de kwaliteit van het oppervlaktewater en het hemelwater zijn in die gebieden waarschijnlijk veel bepalender voor de toestand van de "natte natuur". Voordat een veldonderzoek met bio-assays uitgevoerd gaat worden zou er naar onze mening eerst bepaald moeten worden of er wel beïnvloeding van de natuurwaarden vanuit grondwater bestaat. Het automatisch definiëren van NNN als grondwaterafhankelijke natuur is onze inziens een veel te grove indeling en kan leiden tot een overmatige last op initiatieven.

The screenshot shows the 'Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening 2022' web application. The interface includes a search bar at the top, a sidebar with a list of articles, and a main content area displaying the selected article. The sidebar lists various articles under 'BIJLAGE II GEOMETRISCHE BEGRENZING VAN LOCATIES', with 'Artikel 2.11, tweede lid, onder a; natuurnetwerk Nederland: bestaande en nieuw natuur (AANPASSING)' selected. The main content area shows the title 'Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening 2022' and the selected article.

Reactie:

Het uitvoeren van een risicobeoordeling methode grondwaterafhankelijke natuur is alleen aan de orde als grondwater en de verontreiniging erin daadwerkelijk het Natuurnetwerk Nederland kan beïnvloeden. De regels zijn verder gericht tot de initiatiefnemer van een bouwactiviteit in een dergelijk gebied en zijn dus niet aan de orde als de functietoedeling gewijzigd wordt. Vanwege de complexiteit, geeft de provincie bij de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit al snel een rol aan de natuurbeheerder. Met de natuurbeheerder wordt in dit geval gedeputeerde staten bedoeld, aangezien zij als overheid eindverantwoordelijk is voor het behalen van de natuurdoelen van het Natuurnetwerk Nederland. Gedeputeerde staten zullen de operationele natuurbeheerder, vaak een terreinbeherende organisatie (TBO) of vaak ook het waterschap betrekken zodat de expertise en gebiedskennis van de operationeel natuurbeheerder in het proces betrokken worden. Als er nader onderzoek naar effecten nodig is, dan is dit in ieder geval afgestemd.

Deze deelzienswijze leidt niet tot een aanpassing van de wijziging.

[Deelzienswijze B006-003: kaart watergebonden bedrijventerreinen](#)

13. Kaart watergebonden bedrijventerreinen

Definitie: Een omgevingsplan dat betrekking heeft op een watergebonden bedrijventerrein, bedoeld in artikel 7.51c, laat in hoofdzaak watergebonden bedrijven toe.

- Goudasfalt (voormalige asfaltcentrale) is in de kaartenlaag onrechtmatig zowel als watergebonden bedrijventerrein als bedrijventerrein aangemerkt

- De andere bedrijventerreinen die zijn benoemd op de kaart watergebonden bedrijventerrein zijn **geen** uitsluitend watergebonden bedrijventerreinen. Het is hier niet uitsluitend mogelijk om watergebonden bedrijfsactiviteiten toe te laten.

Reactie:

In aanvulling op de reactie op de algemene punten uit de zienswijzen wordt over deze zienswijze het volgende opgemerkt.

Goudasfalt maakt deel uit van het bestemmingsplan Zuidelijk IJsselfront van 3 juli 2013. De locatie is in dit bestemmingsplan nog steeds bestemd voor een asfaltcentrale en andere bedrijvigheid en is voorzien van aanlegplaatsen voor schepen. De locatie voldoet daardoor formeel nog steeds aan de definitie voor een watergebonden bedrijventerrein.

Een watergebonden bedrijventerrein laat conform artikel 7.52 lid 2 van de ZHOV in hoofdzaak watergebonden bedrijven toe en niet uitsluitend.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

Deelzienswijze B006-004: kaart perifere detailhandel

14. Perifere detailhandel Op de kaartlaag 'perifere detailhandel' staat alleen de GoStores (Goudse Poort) aangemerkt als PDV. De locatie aan de Goudkade ontbreekt.

Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening 2022

Reactie:

In aanvulling op de reactie op de algemene punten uit de zienswijzen wordt over deze zienswijze het volgende opgemerkt.

De Goudkade is in de Herziening 2021 van de Omgevingsverordening aangeduid als watergebonden bedrijventerrein. Conform de ZHOV worden hier in hoofdzaak watergebonden bedrijven toegelaten en geen PDV.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

B007 - gemeente Bodengraven- Reeuwijk (aanvullend op Midden-Holland)

Deelzienswijze B007-001: Ontwikkeling 'De Groendijck Zuid' Driebruggen i.r.t. 3 ha Kaart.

De knelpunten op de woningmarkt zijn groot. Dit geldt voor nagenoeg de hele provincie en (dus) ook voor de gemeente Bodegraven-Reeuwijk.

Ons beleid is dan ook blijvend gericht op het bouwen van woningen naar behoefte. Daarbij hanteren wij het uitgangspunt dat we bouwen aansluitend op de verschillen. Dat wil zeggen aansluitend bij de identiteit en de kwaliteit van de verschillende kernen in onze gemeente. De praktijk is echter weerbarstig. Het realiseren van voldoende kwalitatieve woningen is soms moeilijk haalbaar. Eenvoudigweg omdat er geen sprake is van een gemeentelijke grondpositie, vanwege het ontbreken van fysieke mogelijkheden of gezien de bijzondere ruimtelijke kwaliteiten van een kern.

Een van de maatregelen ter uitvoering van ons woningbouwbeleid is dan ook het benutten van strategische grondvoorraden van de gemeente. Door het benutten van eigen grondposities kunnen we op kortere termijn invulling geven aan de woningbehoefte. Daarnaast kan ook uitvoering worden gegeven aan een ander uitgangspunt uit ons woonbeleid, namelijk het voeren van regie op het juiste programma.

Onder andere zullen er in de komende jaren meer kleinere 1-2 persoons wooneenheden voor ouderen en starters moeten worden gerealiseerd. Dit kan zowel in de (sociale) huursector als (goedkope) koop. Wij hanteren daarbij de volgende verdeling:

25% sociale huur

10% middeldure huur

10% betaalbare koop

40% gelijkvloerse woningen

Kern Driebruggen; De Groendijck Oost In de kern Driebruggen ontwikkelt de gemeente het plan 'De Groendijck Oost'. Het bestemmingsplan voor deze locatie is in 2015 vastgesteld en een jaar later onherroepelijk geworden. Hierna volgt een afbeelding van de verbeelding van het bestemmingsplan

Afbeelding 1: plangebied De Groendijk Oost.

In dit plan worden circa 80 woningen gerealiseerd, waarvan er inmiddels ruim 50 zijn opgeleverd. De opstalontwikkeling van het plan bevindt zich in de derde en laatste fase.

Ten zuiden van deze ontwikkeling heeft de gemeente nog een grondpositie van ruim 5 ha in eigendom. Ten tijde van de ontwikkeling van het plan 'De Groendijk Oost' (toen in het provinciaal beleid nog sprake was van de zogenaamde 'rode bebouwingscontouren') was hier voor de langere termijn de ontwikkeling van een landgoed voorzien.

Gelet op de hiervoor geschetste ontwikkeling van de woningmarkt en de prangende behoefte naar (betaalbare) woningen, zijn wij voornemens om de laatste fase van het plan 'De Groendijck Oost' op een andere wijze te verkavelen, waardoor dit plan in de nabije toekomst naar het zuiden uitgebreid kan worden, in het plan 'De Groendijck Zuid'.

'De Groendijck Zuid'

De Groendijck Zuid' is een potentiële ontwikkellocatie voor de realisatie van circa 100-125 woningen (exacte aantal is afhankelijk van de uiteindelijk te hanteren dichtheid), water, natuur en bijbehorende (recreatieve) voorzieningen. Zoals aangegeven is bouwen naar de verschillende behoeften ons uitgangspunt. Dat betekent dat we waar mogelijk een hogere dichtheid zullen hanteren, maar altijd indachtig een goed woon- en leefklimaat in een aantrekkelijke groene en dorpse gemeente.

Afbeelding 2: globale aanduiding plangebied 'De Groendijck Zuid'

Regionaal Programma Wonen

Uit de trendraming 2021 volgt dat er voor de periode 2021-2030 in de regio Midden-Holland een groei in woningvoorraad is berekend van tussen de 14.500 en 18.850 woningen. Voor de gemeente Bodegraven-Reeuwijk bedraagt de behoefte circa 2750 woningen. Hiervan kunnen er maximaal 1785 binnen BSD worden gerealiseerd en ruim 100 woningen buiten BSD. Er resteert derhalve een woningbehoefte van 870 woningen voor onze kernen.

Met de regio Midden-Holland hebben wij inmiddels afgesproken dat het programma van 'De Groendijck Zuid' wordt overgeheveld van Blok II naar Blok I. Dit zal in de eerste actualisatie van het Regionale Programma Wonen worden vastgelegd. Aan de voorwaarde van regionale afstemming uit de provinciale verordening is derhalve voldaan

3 hectare kaart

De gronden binnen het plan 'De Groendijck Zuid' zijn gelegen buiten bestaand stads- en dorpsgebied (BSD). Een grotere stedelijke ontwikkeling buiten BSD is volgens de omgevingsverordening Zuid-Holland alleen mogelijk indien deze is aangeduid op de zogenaamde 3 hectare kaart. Met deze brief en de daarin opgenomen nadere toelichting willen wij u dan ook verzoeken om het plan 'De Groendijck Zuid' op de 3 hectare kaart op te nemen (zie afbeelding 2 voor globale aanduiding plangebied) voor een omvang van (circa) 5 hectare.

Deze ontwikkeling is voorzien in een gebied dat in de verordening is aangeduid als beschermingscategorie 3 'Buitengebied'. Een bestemmingsplan voor een gebied met deze beschermingscategorie, kan ontwikkelingen mogelijk maken die kunnen vallen onder de noemer inpassen, aanpassen of transformeren, mits rekening wordt gehouden met de kwaliteiten van het buitengebied zoals omschreven in artikel 6.9a van de Omgevingsverordening.

Afbeelding 3: kaart 14 Omgevingsverordening (ruimtelijke kwaliteit en beschermingscategorieën); aanduiding Buitengebied

Hiervoor is het noodzakelijk dat de ruimtelijke kwaliteit van de nieuwe ontwikkeling is gewaarborgd door een integraal ontwerp. Daarin dient behalve aan de ruimtelijke kwaliteit van het gehele gebied ook aandacht te worden besteed aan de fysieke en visuele overgang naar de omgeving en de fasering in ruimte en tijd. Ten slotte dient rekening te worden gehouden met de relevante richtpunten ruimtelijke kwaliteit.

Bij de verder planvorming en planontwikkeling kunnen de gebiedskwaliteiten en richtpunten die binnen dit gebied van toepassing zijn, nadrukkelijk worden betrokken en worden uitgewerkt in een integraal ontwerp dat past binnen de hiervoor genoemde kaders.

Reactie:

Op basis van de Woningbehoefteraming 2021 is de gewenste woningvoorraadtoename voor de regio Midden-Holland vastgesteld op 14.500 van 2021 t/m 2022. Hier komen nog 2.000 woningen bij uit de Provinciale pot waardoor de totale gewenste woningvoorraadtoename uitkomt op 16.500 woningen. Vanwege planvertraging en/of planuitval wordt uitgegaan van een gewenste planvoorraad van ca 130%. Voor Midden-Holland is dat een planvoorraad van ca. 21.500 woningen van 2021 t/m 2030. Er is geen behoefte vastgesteld per individuele gemeente. Dit kan dan ook niet als argument worden opgevoerd voor het toevoegen van locaties buiten bestaand stads- en dorpsgebied (BSD). Aangegeven wordt dat dit plan opgenomen wordt in het Regionale Programma Wonen dat wordt afgestemd met de Provincie. Indien het totale programma van de regio niet boven het hierboven genoemde aantal van 21.500 uitkomt is inderdaad voldaan aan de regionale afstemming.

Het al dan niet plaatsten van een locatie op de 3ha kaart is van meer afhankelijk dan het Regionale woningbouwprogramma. De provincie zal dan ook met de gemeente in gesprek gaan over deze locatie en bezien of de uitbreiding al dan niet past binnen het omgevingsbeleid. Het toevoegen van een nieuwe locatie op de 3 hectare kaart is in het kader van deze procedure niet aan de orde.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

B008 - Gemeente Rijswijk (betreft “herindiening” vanwege niet overgenomen zienswijze op de herziening 2021: zie mail Tom 10 mei)

Deelzienswijze B008-001: kaart watergebonden bedrijventerreinen

Betreft de zienswijze op kaart 20 van de kaartwijzigingen voor de omgevingsverordening’. In de nu ter inzage liggende stukken gaat het om de laag bij Artikel 7.51b, tweede lid; watergebonden bedrijventerrein (NIEUW) van de kaart ‘Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening 2022’ (<https://ruimtelijkeplannen.zuid-holland.nl/wZHOV2022>). Daarop staat nog steeds het Havenkwartier aangegeven als watergebonden bedrijventerrein.

Reactie:

De identieke herhaling van de reeds beantwoorde zienswijze geeft geen aanleiding voor de provincie om tot een andere afweging te komen.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

B009 - gemeente Den Haag ontwerpbesluit wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening 2022

Aansluitend op onze zienswijze van 3 mei 2022 (met kenmerk: DSO/10311200) ontvangt u onze aanvullende zienwijze op het ontwerp besluit wijziging Zuid-Hollandse omgevingsverordening 2022 (WZHOV2022) zoals bekend gemaakt in uw brief van 31 maart 2022 (met kenmerk PZH-2022-803224391, DOS-2020-0009343).

Inhoud ontwerp WZHOV2022

Met de ontwerpwijziging wordt bewerkstelligd dat wijzigingen die zijn gedaan in het kader van het Omgevingsbeleid (koers) 2020 en de Herziening 2021 worden verwerkt in de ZHOV. Deze wijzigingen worden doorgevoerd in de ZHOV om gelijkwaardig over te gaan naar het stelsel van de Omgevingswet.

Met het ontwerpbesluit WZHOV2022 worden de volgende onderwerpen verwerkt:

- A. Risico's van klimaatverandering [uit omgevingsbeleid (koers) 2020]
- B. Beschermingszones drinkwaterinfrastructuur [uit omgevingsbeleid (koers) 2020]
- C. Bedrijventerreinen [uit de herziening 2021]
- D. Grote ruimtevragers [uit de herziening 2021]
- E. Optimalisatie Woningbouwplannen (paragraaf verstedelijking) [uit de herziening 2021]
- F. Sociaal en betaalbaar wonen (paragraaf verstedelijking) [uit de herziening 2021]
- G. Ruimtelijke kwaliteit [uit de herziening 2021]
- H. Houtopstanden en herbeplanting [uit de herziening 2021]
- I. Molenbiotopen [uit de herziening 2021]
- J. Permanente bewoning recreatiewoningen [uit de herziening 2021]
- K. Verstedelijking en mobiliteit [uit de herziening 2021]
- L. Boom- en sierteeltgebied Greenport Boskoop [uit de herziening 2021]
- M. Mutaties 3 ha kaart [uit de herziening 2021]
- N. Overige wijzigingen geometrische begrenzingen [uit de herziening 2021]

Daarnaast worden regels over grondwaterkwaliteit opgenomen, naar aanleiding van de zienswijzen op de betreffende regels uit het ontwerp van de initiële ZHOV. Deze regels zijn in samenhang met het beleid in het regionale waterprogramma opnieuw vormgegeven.

Ook bevat het ontwerpbesluit aanvullende regels over externe veiligheid (Niet-Basisnet transportroutes) en de introductie van een meldingssysteem voor de bescherming van provinciale wegen.

Daarmee worden de volgende onderwerpen toegevoegd:

- O. Externe veiligheid: Niet-Basisnet transportroutes (inclusief meldingssysteem voor de

bescherming van provinciale wegen)

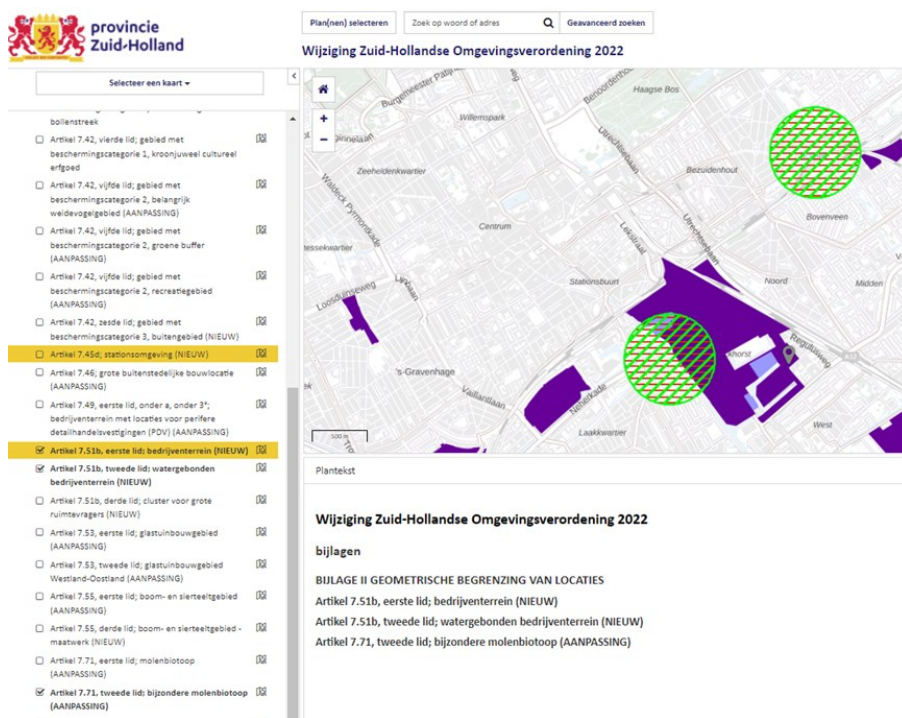
P. Grondwaterkwaliteit

Onze gemeentelijke reactie zal ingaan op de volgende onderwerpen (thema's) uit de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening 2022:

- C. Bedrijventerreinen [uit de herziening 2021];
- F. Sociaal en betaalbaar wonen (paragraaf verstedelijking) [uit de herziening 2021];
- I. Molenbiotopen [uit de herziening 2021];
- K. Verstedelijking en mobiliteit [uit de herziening 2021];
- O. Niet-basisnet transportroutes (paragraaf 7.3.2.4) en
- P. Grondwaterkwaliteit.

Deelzienswijze B009-001: Bedrijventerreinen (uit herziening 2021)

Bij het raadplegen van de wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening 2022 (zie figuur 1) zijn ons een aantal zaken opgevallen waarover wij u graag nader willen informeren.

Figuur 1: Uitsnede relevante kaartonderdelen uit de viewer wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening 2022

Op de geraadpleegde viewer viel op dat de planlocatie Binckhorst als (traditioneel) bedrijventerrein wordt weergegeven en de aanduiding watergebonden bedrijvigheid daarop wordt weergegeven. Geruime tijd is er op deze locatie sprake van een transformatie gebied. Wij hebben geconstateerd dat de verordening op deze onderdelen nog niet is geactualiseerd.

Actualiteiten:

Enige tijd geleden is er voor de transformatie locatie de Binckhorst een omgevingsplan (crisis en herstelwetplan met verbrede reikwijdte) ontwikkeld. Inmiddels heeft op 24 november 2021 de Raad

van State uitspraak gedaan met betrekking tot dit Omgevingsplan Binckhorst. In de uitspraak heeft de Afdeling geoordeeld dat er sprake is van een transformatie gebied en dat deze manier van planologisch inrichten van de Binckhorst niet in strijd is met de rechtszekerheid. Het Omgevingsplan Binckhorst is op enkele kleine punten nadien onherroepelijk geworden.

In de teksten uit de provinciale verordening wordt de volgende definitie gehanteerd:

bedrijventerrein: locaties in een omgevingsplan waaraan de functie bedrijf of bedrijventerrein is toegeedeeld en activiteiten kunnen worden verricht als: handel, nijverheid, commerciële en niet-commerciële dienstverlening of industrie, met uitzondering van locaties waaraan exclusief functies zijn toegeedeeld voor: kantoren, detailhandel, maatschappelijke doeleinden of jachthavens, horeca, logies en overige Leisure, met een bruto omvang van meer dan 1 hectare, uitgezonderd solitaire bedrijven, niet zijnde een betoncentrale, asfaltcentrale of puinbreker, buiten bestand stads- en dorpsgebied;

Een transformatiegebied zou rekening houdend met de genoemde actualiteiten binnen de kaders van de Provinciale verordening moeten kunnen passen, ook omdat niet exclusief sprake is van alleen bedrijven. Op deze viewer en op de website Ruimtelijke Plannen van de provincie Zuid-Holland staan onder categorie "7.51b eerste lid" diverse terreinen gemarkeerd waarop de aanduiding bedrijventerrein niet van toepassing is.

Ten eerste gaat het hierbij voor de gemeente Den Haag specifiek om de Binckhorst. Conform door gemeente vastgestelde Omgevingsplan Binckhorst heeft dit gebied de volledige bestemming "transformatiegebied". De tweede locatie is de kruising Erasmusweg/Leyweg. Ook hier is er geen sprake van bedrijventerrein maar van een gemengde bestemming. Onder "categorie 7.51b tweede lid" staat bij watergebonden bedrijventerrein de HAC-locatie (Binckhorstlaan) gemarkeerd. Deze locatie is met het Woonwerk-akkoord van 2021 komen te vervallen.

Dit geldt overigens ook voor de aanduiding watergebonden bedrijvigheid op de Binckhorst. Daarop is de functie transformatiegebied van toepassing en geldt op grond van het omgevingsplan Binckhorst dat er geen nieuwe zware bedrijvigheid meer is toegestaan op het moment dat de bestaande bedrijven zouden besluiten hun bedrijfsvoering te stoppen. Voor de locatie Zonweg 23, waar voorheen de asfaltcentrale en de betoncentrale Cementbouw gevestigd waren, geldt bovendien dat beide bedrijven inmiddels gesloten zijn en momenteel ontmanteld worden. Met een inmiddels onherroepelijke herziening van het omgevingsplan (herstelbesluit 1B) zijn de betreffende activiteiten ter plaatse van de Zonweg 23 bovendien wegbestemd door deze te schrappen uit de tabel bestaande activiteiten. Er kan op die locatie geen zware (watergebonden) bedrijvigheid meer terugkeren.

Met inachtneming van eerder genoemde actualiteiten vragen wij u om:

- a. de Provinciale verordening in overeenstemming te brengen met het (onherroepelijke) transformatiegebied de Binckhorst;
- b. de betreffende aanduidingen in de Provinciale verordening voor watergebonden bedrijvigheid op de Binckhorst te laten vervallen;
- c. de locatie kruising Erasmusweg/Leyweg te wijzigen van bedrijventerrein in een gemengde bestemming;

Op ons voorstel - tot het schrappen van de aanduiding bedrijventerrein en watergebonden bedrijvigheid op genoemde locaties door deze te vervangen in transformatie dan wel gemengd gebied - merken wij aanvullend nog het volgende op:

- d. of door wijzigingen in de verordening door te voeren van gelijke strekking die recht doen aan genoemde actualiteiten en daarin door u het meest geschikt worden geacht.

Reactie:

De Binckhorst is momenteel nog als traditioneel bedrijventerrein, inclusief aanduiding watergebonden, opgenomen in de Omgevingsverordening. Het vigerende omgevingsplan Binckhorst heeft de bestemming transformatiegebied. Binnen deze bestemming wordt transformatie van bedrijven mogelijk gemaakt, echter bestaande bedrijven worden ook beschermd in bijlage 2 van de regels. De bestaande rechten van deze bedrijvigheid vindt de provincie van provinciaal belang daar waar het gaat om bedrijven met milieucategorie 3 en hoger, danwel overeenkomstige milieuzones. De provincie is van mening dat deze locaties in de Omgevingsverordening beschermd dienen te worden. De provincie heeft de compensatieplichtige bedrijvigheid in kaart gebracht en gaat hierover graag in overleg met de gemeente. Na overleg over de bedrijvigheid op deze kaart zal de provincie de geometrische begrenzing aanpassen in een volgende herziening van het Omgevingsbeleid.

Het vigerende bestemmingsplan Wateringse Veld – Noord waar de kruising Erasmusweg/Leyweg onder valt heeft een enkelbestemming bedrijf met specifieke aanduiding nutsvoorziening. Volgens de VNG-brochure (2009) Staat van bedrijfsactiviteiten voor functiemenging komen nutsvoorzieningen zoals waterdistributiebedrijven met pompvermogen overeen met Categorie B bedrijven. Categorie B bedrijven komen volgens deze VNG-handreiking overeen met de volgende activiteiten:

- In categorie 1 voor het aspect gevaar
- In maximaal categorie 2 voor het aspect stof en geur
- In maximaal categorie 3.1 voor het aspect geluid.

Dit betekent dat de provincie deze bedrijventerreinen wel beschermt op grond van artikel 7.52 eerste lid van de Omgevingsverordening en geen aanleiding zien om deze locatie uit de geometrische begrenzing te halen.

Deze deelzienwijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

Deelzienwijze B009-002: Sociaal en betaalbaar wonen (paragraaf verstedelijking)

In de Ontwerp omgevingsverordening lezen wij in artikel 7.45a (voldoende sociale huurwoningen) dat een omgevingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling voor de functie wonen mogelijk maakt, voorziet in voldoende sociale huurwoningen. Wat onder voldoende sociale huurwoningen wordt verstaan kan in ieder geval blijken uit instemming met regionale bestuurlijke afspraken door gedeputeerde staten.

In onze reactie ten aanzien van dit onderwerp in de herziening 2021 (A016-VW082) hebben we aangegeven dat het op zich goed is dat de provincie hier aandacht aan besteedt.

Echter wordt niet concreet gemaakt wat de provincie als voldoende beschouwt. GS bepalen blijkbaar wat aanvaardbaar is, maar op voorhand worden daarvoor geen richtlijnen geboden. Daarnaast wordt ook niet concreet gemaakt hoe dit bereikt moet worden. Om in bestemmingsplannen sociale woningbouw vast te leggen, is een doelgroepenverordening nodig. Daarnaast is het vastleggen in een bestemmingsplan niet voldoende, maar voor echte afdwingbaarheid is ook een exploitatieplan nodig. In hoeverre stelt de provincie daar ook eisen aan en/of ondersteunt zij gemeenten om dit op orde te krijgen? Met name exploitatieplannen vergen namelijk behoorlijke ambtelijke inzet.

Met verwijzing naar uw reactie in de nota van beantwoording herziening 2021 Omgevingsbeleid waarin u het volgende heeft opgemerkt:

‘De provincie geeft de voorkeur aan de afstemming binnen de regio over voldoende sociaal op programmaniveau, waardoor gemeenten de ruimte hebben om op locatieniveau met maatwerk invulling te geven aan voldoende sociaal en een afgewogen bouwprogramma’.

Actualiteiten:

Wethouder Martijn Balster (Wonen, Wijken, Welzijn) heeft op 10 december 2021 ingesproken in de Provinciale Staten waarin hij heeft geschetst welke uitdagingen er in het proces van regionale afstemming liggen. Een aantal gemeenten hebben aangegeven moeite te hebben om te werken naar meer regionaal evenwicht waar het gaat om het aandeel sociale huurwoningen in de totale woningvoorraad. In het (nationale) programma ‘Een thuis voor iedereen’ wordt een minimum van 30% sociale huurwoningen van de totale woningvoorraad van elke gemeente in het vooruitzicht gesteld. Het opzoeken van regionale samenwerkingen past binnen de filosofie van de Omgevingswet. Daarmee is een terughoudende opstelling van de provincie in de ogen van Den Haag ongewenst.

Wij vragen u om in de provinciale omgevingsverordening de norm van minimaal 30% sociale huurwoningen van de totale woningvoorraad te gebruiken als uitgangspunt voor omgevingsplannen.

Reactie:

Gezien de nieuwe Rijksambities in de verschillende programma's, heeft de provincie begrip voor de zienswijze. Zoals de gemeente weet is de provincie met het Rijk in gesprek over het Woonbod wat vervolgens moet worden vertaald in concrete afspraken met de regio. De context is momenteel dus erg in beweging. Een eventuele aanpassing neemt de provincie mee bij de vaststelling van de Module Ruimte en Wonen of in de nog op te starten volgende wijziging.

Deelzienswijze B009-003: Molenbiotopen (uit de herziening 2021)

Vorig jaar heeft u voorafgaand een herziening van het omgevingsbeleid ter inzage gelegd (met kenmerk: PZH-2021-779813849 DOS-2016-0004358). Daarop hebben wij per brief van 6 september 2021 (ons kenmerk: 156848) onze zienswijze op de molenbiotopen gegeven waarin u voornemens was om zowel de Nieuwe Veenmolen als wel de Laakmolen in onze gemeente aan te duiden met ‘bijzondere molenbiotoop’.

provincie Zuid-Holland

Plan(nen) selecteren Zoek op woord of adres Geavanceerd zoeken

Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening 2022

Selecteer een kaart

- Artikel 7.42, vierde lid; gebied met beschermingscategorie 1, lokaal of cultureel erfgoed
- Artikel 7.42, vijfde lid; gebied met beschermingscategorie 2, belangrijk wettelijk gebied (AANPASSING)
- Artikel 7.42, vijfde lid; gebied met beschermingscategorie 2, groene buffer (AANPASSING)
- Artikel 7.42, vijfde lid; gebied met beschermingscategorie 2, recreatiegebied (AANPASSING)
- Artikel 7.42, zesde lid; gebied met beschermingscategorie 3, buurtegebied (NEUW)
- Artikel 7.46, stationsovergang (NEUW)
- Artikel 7.46, grote buitenstedelijke bouwlocatie (AANPASSING)
- Artikel 7.49, eerste lid, onder a, onder 3°; bedrijventerrein met locaties voor perifere detailhandelsvoetgangers (PDV) (AANPASSING)
- Artikel 7.52a, eerste lid; bedrijventerrein (NEUW)
- Artikel 7.52a, tweede lid; voerwagterrein; bedrijventerrein (NEUW)
- Artikel 7.52b, derde lid; cluster voor grote kummerslagen (NEUW)
- Artikel 7.53, eerste lid; grachtbouwgebied (AANPASSING)
- Artikel 7.53, tweede lid; grachtbouwgebied Westland-Oostland (AANPASSING)
- Artikel 7.53, derde lid; boom- en siertuiggebied (AANPASSING)
- Artikel 7.53, derde lid; boom- en siertuiggebied - meentoren (NEUW)
- Artikel 7.71, eerste lid; molenbiotoop (AANPASSING)
- Artikel 7.71, tweede lid; bijzondere molenbiotoop (AANPASSING)
- Artikel 7.80; vlakke infrastructuur openbare openbaarvervoerslijn (NEUW)
- toelichting

Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening 2022

[Wijziging](#)

[Bijlage II GEOMETRISE BEGRENZING VAN LOCATIES](#)

Artikel 7.71, eerste lid; molenbiotoop (AANPASSING)

Artikel 7.71, tweede lid; bijzondere molenbiotoop (AANPASSING)

Figuur 2: Uitsnede relevante kaartonderdelen molenbiotopen uit de viewer wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening 2022

Met verwijzing naar figuur 2 aanvullend uw reactie in de nota van beantwoording herziening 2021 Omgevingsbeleid waarin u het volgende heeft opgemerkt:

De provincie beoogt, met de aanwijzing van een bijzondere molenbiotoop voor de Nieuwe Veenmolen en de Laakmolen, meer recht te doen aan de beide molenbiotopen en de specifieke ruimtelijke situatie aldaar. In de molenbiotooprapporten voor de beide molens zal rekening worden gehouden met eerder gemaakte afspraken en de huidige situatie. Het zal op basis hiervan niet nodig zijn om voor alle afwijkingen binnen de molenbiotopen vooraf toestemming te vragen. Wel vraagt de provincie de gemeente Den Haag om na te denken over hoe de molens en hun directe omgeving versterkt kunnen worden en kan de provincie overgaan tot het indienen van een zienswijze of reactieve aanwijzing als blijkt dat de gemeente volledig voorbijgaat aan het belang van de molen bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

Laakmolen (Trekweg 102 2516 SB Den Haag)

Voor de Laakmolen is eind vorige eeuw bepaald dat ontheffing niet meer nodig is en dat de restricties van de molenbiotoop zijn opgeheven. Bovendien was de Laakmolen niet meer in gebruik. Het instellen van een bijzondere molenbiotoop voor de Laakmolen zou betekenen dat voor alle ontwikkelingen binnen 400 meter van de molen toestemming moet worden gevraagd om af te wijken van de regels voor molenbiotopen. Dit heeft grote consequenties voor de transformatie van en bebouwing en beplanting van (met name het westelijke deel) de Binckhorst, vooral voor de planologische procedures en vergunningverlening. Voorts wordt verwezen naar recente ontwikkelingen zoals beschreven in onderdeel C. Bedrijventerreinen [uit de herziening 2021].

Conform eerdere verzoek vervalt de biotoop voor de Laakmolen ter plaatse door voorgestelde wijziging in de omgevingsverordening. Wij merken op dat wij hiermee akkoord zijn. Voor het verwerken van onze eerdere reactie willen wij u bedanken.

Nieuwe Veenmolen (IJsclubweg 111, 2593 HH Den Haag)

Na recent overleg met afdeling Monumentenzorg zijn nieuwe inzichten ontstaan welke aansluiten op uw eerdere reactie in de nota van beantwoording herziening 2021 omgevingsbeleid.

Oorspronkelijk bemaalde de molen samen met de molen De Vlieger te Voorburg de Veen- en Binkhorstpolder maar decennia geleden buiten bedrijf gesteld. De molen bleef geheel maalwaardig bewaard in een groene enclave tussen woonwijken en spoorlijnen. De Nieuwe Veenmolen wordt functioneel niet als poldermolen meer gebruikt maar kan nog wel draaien. De molen wordt o.a. voor onderhoud, recreatief en tijdens molendagen gebruikt waarbij gemiddeld ca eens per maand wordt gemalen, ook om de doorstroming van de sloten rond de molenwerf te bevorderen.

De molen is ingeklemd tussen woningen, spoorlijnen en bomen verder is er bewegingsbelemmering door het hoge woonhuis naast de molen. In de nabije omgeving hebben ruimtelijke ontwikkelingen plaats gevonden en is de algemene windvang matig (er is met name nog windvang vanuit Z en ZW).

De al zeer lang bestaande spoordijk ligt relatief hoog ten opzichte van de molen en de bestaande bebouwing en zij bij eerdere toepassing van de voorgestelde richtlijnen niet (meer) passen. Recente bouwplannen aan de Boekweitkamp tenslotte, zijn inmiddels planologisch geregeld via het bestemmingsplan, waarbij overschrijding van de bouwhoogte t.a.v. De Nieuwe Veenmolen aan de orde is.

In een drietal bestemmingsplannen: Mariahoeve (04 april 2013), 1e herziening (25 juni 2015) en Bezuidenhout (24 april 2014) is de bestaande molenbiotoop opgenomen. Op het moment dat de omgevingswet in werking treedt zullen deze bestemmingsplannen opgaan in het omgevingsplan van rechtswege inclusief een juridisch planologisch ter plaatse opgenomen en aangeduide molenbiotoop (Zie figuren 3 en 4).

Figuur 3 uitsnede ruimtelijke plannen aanwezige en aangeduide molenbiotoop

Figuur 4 uitsnede ruimtelijke plannen aanwezige en aangeduide molenbiotoop

Conform eerder ingediend verzoek vervalt de molenbiotoop voor de Nieuwe Veenmolen ter plaatse door voorgestelde wijziging in de omgevingsverordening. Op basis van onze toelichting hierop en gezien in relatie tot uw reactie op de nota van beantwoording herziening 2021 Omgevingsbeleid geven wij in overweging om de aanwezige molenbiotoop voor de Nieuwe Veenmolen in stand te houden.

Aanvullend merken wij op (als voorwaarde in de overweging) dat door opname van de molenbiotoop in de Provinciale omgevingsverordening er geen nieuwe of aanvullende beperkingen zullen optreden voor de directe en nabije omgeving. Opname van de huidige biotoop regeling zoals opgenomen in genoemde bestemmingsplannen heeft daarin onze voorkeur (na inwerkingtreding van de Omgevingswet opgenomen in het Omgevingsplan van rechtswege).

Reactie:

Met het aanwijzen van een bijzondere molenbiotoop voor de Laakmolen, zijn de eerder gemaakte afspraken geformaliseerd en verankerd in de Omgevingsverordening. Niet de molenbiotoop zelf is komen te vervallen, wel de restricties in de vorm van maximale bouw- en beplantingshoogtes die van toepassing zijn op de niet bijzondere molenbiotopen. Voorts is er door de provincie voor de molen een molenbiotooprapport opgesteld waarin de waarden van de molen staan beschreven. Dit document kan helpen om de plek van de molen in de openbare ruimte te versterken. Indien de vastgestelde waarden in het molenbiotooprapport onevenredig geschaad worden, kan de provincie overgaan tot het indienen van een zienswijze of een reactieve interventie.

Met betrekking tot de Nieuwe Veenmolen is dus ook niet de molenbiotoop zelf komen te vervallen, die wordt in de Omgevingsverordening aangeduid als bijzondere molenbiotoop, maar wel de restricties die eerder van toepassing waren in de vorm van maximale bouw- en beplantingshoogtes. Het is aan de gemeente Den Haag om zelf om in het omgevingsplan de eventueel gewenste bescherming vorm te geven. Voorts is hetzelfde van toepassing met betrekking tot het molenbiotooprapport als beschreven voor de Laakmolen.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

Deelzienswijze B009-004: Verstedelijking en mobiliteit

In de ontwerp herziening 2021 zijn uitgangspunten met betrekking tot verstedelijking en mobiliteit vertaald in de modules A10 en B10. Module A10 vraagt gemeenten om rekening te houden met de gevolgen van een ruimtelijke ontwikkeling voor de bereikbaarheid en dit aspect mee te wegen bij de locatiekeuze. De provincie vraagt hierbij voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen rekening te houden met de gevolgen voor de bereikbaarheid, zodat knelpunten in de bereikbaarheid niet toenemen en bij voorkeur afnemen.

Wij hebben in onze zienswijze op de ontwerp herziening 2021 de inzet van de provincie op dit punt gesteund. Daarbij hadden we een vraag. De vraag had betrekking op het definiëren van “knelpunten in de bereikbaarheid” en welke norm u daarbij hanteert en voor welke modaliteiten.

In de Nota van Beantwoording Herziening 2021 van het Omgevingsbeleid lezen wij hierop het volgende antwoord.

‘Dit geldt met name voor bereikbaarheid per auto en openbaar vervoer (HOV, bus). Een knelpunt is het punt waar het verkeer van deze modaliteiten vast loopt. De inzet is gericht op het voorkomen van knelpunten en extra druk op het wegennet. Bij de beoordeling van bereikbaarheid bij ruimtelijke ontwikkelingen wegen wij de effecten voor OV en fiets mee.’

U geeft ook aan de uitgangspunten in onze zienswijze te delen en te (gaan) werken aan een beleidsuitwerking van de verstedelijkingsstrategie waarin deze punten worden meegenomen. Met name als het gaat om sturen op nabijheid. Wij worden graag betrokken bij deze beleidsuitwerking. In onze zwaar verstedelijkte regio is het, wat ons betreft, voor gebiedsontwikkelingen niet reëel en (in relatie tot de leefbaarheid) ook niet wenselijk uit te gaan van te handhaven doorstromingseisen op

het wegennet, aangezien wordt gestuurd op nabijheid. Een definitie van 'bereikbaarheid' en 'knelpunt' die uitgaan van doorstromingseisen op het wegennet kunnen wij daarom niet steunen als uitgangspunt voor gebiedsontwikkeling op alle locaties in de provincie.

Wij zijn content met dit voornemen tot beleidsaanscherpingen, maar vragen ons af hoe de uitgangspunten ten aanzien van bereikbaarheid en het oplossen/voorkomen van knelpunten verder worden geborgd in de Omgevingsverordening.

Reactie:

De komende periode gaat de provincie werken aan de verdere beleidsuitwerking. Fijn dat de gemeente aangeeft hierbij graag betrokken te worden. Daar maakt de provincie graag gebruik van. In de uitwerking worden zeker zaken zoals nabijheid (onder andere tot voorzieningen en hoogwaardig OV) meegenomen alsook bereikbaarheid, doorstroming en knelpunten. De provincie kan zich hierbij voorstellen dat afhankelijk van de gebiedstypologie (zoals de 'zwaar verstedelijkte regio' waarin de gemeente Den Haag is gelegen) een andere weging van die criteria toegepast zal worden. Bij de bereikbaarheid kijkt de provincie breed naar alle mobiliteiten zoals lopen, fietsen, OV, deelmobiliteit, de auto en een combinatie daarvan. Na de uitwerking wordt gekeken of een verdere borging in de Omgevingsverordening noodzakelijk is.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

[Deelzienswijze B009-005: Externe veiligheid: Niet- Basisnet transportroutes \(paragraaf 7.3.2.4\)](#)

Tijdens de terinzagelegging van de initiële ZHOV is geconstateerd dat het onderdeel Niet-Basisnet transportroutes ontbrak. Om deze regels zorgvuldig tot stand te laten komen, is ervoor gekozen dit via deze aanvulling met een terinzagelegging tot stand te laten komen en niet als wijziging naar aanleiding van de zienswijzen op te nemen in de initiële ZHOV.

Uit de verordening:

HOOFDSTUK 7 INSTRUCTIEREGELS

Afdeling 7.3 Omgevingsplannen

§ 7.3.2 Externe veiligheid (omgevingsveiligheid)

§ 7.3.2.4 Niet-Basisnet transportroutes

Artikel 7.22 (aandachtsgebieden langs niet-Basisnet transportroutes in verband met groepsrisico)
[Paragraaf 7.3.2.4 komt te luiden:]

§ 7.3.2.4 Niet-Basisnet transportroutes

Artikel 7.21 (aanwijzing en geometrische begrenzing niet-Basisnet transportroutes)

De niet-Basisnet transportroutes zijn de locaties waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

Artikel 7.22 (aandachtsgebieden langs niet-Basisnet transportroutes in verband met groepsrisico)

1.

Langs de niet-Basisnet transportroutes, als bedoeld in artikel 7.21, is er voor de activiteit het vervoer van gevaarlijke stoffen, een effectgebied voor incidenten met brand met een afstand van 30 meter van de kant van de weg en is er een effectgebied voor incidenten met explosies met een afstand van 200 meter van de kant van de weg.

2.

In een omgevingsplan wordt, in redelijkheid met de hoogte en ontwikkeling van het groepsrisico in de effectgebieden bedoeld in het eerste lid, bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen rekening

gehouden met de effecten van mogelijke incidenten met het vervoer van gevaarlijk stoffen.

3.

Aan het tweede lid wordt in ieder geval voldaan als een omgevingsplan, in aanvulling op het bepaalde in § 7.3.2.2:

a. binnen een effectgebied geen beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties toelaat;

b. waar het omgevingsplan beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties toelaat, in ieder geval waarborgt:

1°. dat maatregelen zijn getroffen ter bescherming van personen in die gebouwen en op die locaties tegen de effecten van een ongewoon voorval met gevaarlijke stoffen op de transportroute; of

2°. dat het aantal doorgaans aanwezige personen of de tijd dat die aanwezig zijn in die gebouwen en op die locaties beperkt is.

c. voor de onderbouwing ten aanzien van het groepsrisico in het effectgebied is voorzien van een advies van de veiligheidsregio met betrekking tot maatregelen op het gebied van hulpverlening, zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid om de veiligheid van bestaande en te ontwikkelen kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties te optimaliseren.

Actualiteiten met onze aanvullende opmerkingen (in chronologische volgorde)

Het streven in artikel 7.22 lid 3 sub a is nobel maar in de randstad niet haalbaar en ook eerder al bij u bekend. Over de aangewezen wegen vindt vervoer van LPG plaats waarbij sprake is van een explosieaandachtsgebied. Het in een omgevingsplan uitsluiten van gebouwen waar mensen gedurende een aaneengesloten periode van de dag verblijven in een gebied van dergelijk omvang is niet realistisch. Alleen gebouwen waar mensen slechts voor korte duur verblijven (bijvoorbeeld opslagruimte voor een aannemer of loodgieter), infra en groen zou dan mogelijk zijn. Daarom is artikel 7.22 lid 3 sub b opgenomen.

Reactie:

De provincie is het met uw opmerking eens: in de meeste gevallen is het aanhouden van 200 meter bebouwingsvrij niet mogelijk zeker niet in stedelijk gebied. De provincie probeert in de omgevingsverordening echter zo veel mogelijk aan te sluiten bij het Rijksbeleid, waarin ook deze volgorde wordt aangehouden. In Zuid-Holland is sub b dus vaak van toepassing.

In de toelichting van dat artikel staat hierover het volgende:

De aanwijzingen zijn gebaseerd op de informatie over transportroutes uit het Register Externe Veiligheidsrisico's (REV) die op basis van artikelen 11.1, aanhef onder c en 11.7 van het Besluit kwaliteit leefomgeving door het college van burgemeester en wethouders moet worden verzameld.

Dit zijn wegen waar een plaatsgebonden risico van 10^{-6} of hoger op de as van de weg is gelegen.

Aanvullend zijn de aanwijzingen gebaseerd op de populatiedichtheden uit de Handleiding Risicoanalyse Transport (HART) van het RIVM. Bij hoge populatiedichtheden, zoals groter dan 100 per hectare, kan een ruimtelijke ontwikkeling snel bijdragen aan een hoger groepsrisico.

In Haaglanden (en dus ook Den Haag) zijn er geen niet-basisnet wegen met een 10^{-6} contour. De formulering in de toelichting is onjuist. In artikel 11.7 van het Besluit kwaliteit leefomgeving gaat het om de situatie waarbij het plaatsgebonden risico op de as van de weg hoger is dan 1 op de 1.000.000 per jaar. Een 10^{-6} contour op de as van de weg is een lijn en dus niet relevant (als de contour binnen de weg valt ook niet, maar dat terzijde). De tekst moet in lijn met de wet worden gebracht.

Reactie:

De wegen in Bijlage II zijn aangewezen op grond van de combinatie van dichte bebouwing en een redelijke vervoersstroom van met name LPG. Dit zijn situaties waarin het groepsrisico verhoogd kan zijn. Het klopt inderdaad dat voor de meeste wegen in Bijlage II geen 10^{-6} -contour berekend wordt. In de toelichting wordt echter ook verwezen naar de Handleiding Risicoanalyse Transport (HART). Hierbij doelt de provincie op bijlage I bij het Handleiding Risicoanalyse Transport. Deze handleiding bevat vuistregels om een inschatting van de hoogte van het groepsrisico te maken. Dit is mede een criterium geweest bij het selecteren van de wegen in Bijlage II bij de ZHOV. In de toelichting zal die verwijzing duidelijker worden opgenomen.

Voorts is de verwijzing naar HART ongewenst. De methodiek in HART wordt vaak door adviesbureaus verkeerd toegepast. Het berekenen van het groepsrisico verdient de voorkeur.

Reactie:

De provincie refereert alleen naar het HART om aan te geven hoe de selectie gemaakt is van de wegen uit Bijlage II. Voor die wegen vraagt de provincie aan gemeenten om bij ruimtelijke ontwikkelingen een afweging van het groepsrisico te maken. Bij voorkeur gebeurt dat met een groepsrisicoberekening. Onder de Omgevingswet kan de provincie zoals het nu lijkt gemeenten niet verplichten tot zo'n berekening. De gemeente dient zelf te bepalen hoe ze een voldoende groepsrisico afweging vormgeeft.

Bij een transportroute voor gevaarlijke stoffen wordt het groepsrisico over 1 km wegvak bepaald. Als men uitgaat van een aandachtsgebied van 200 m dan levert een strook van 50 m in de lengte al 1 hectare op. Je zou op een dergelijke kavel een hoge populatiedichtheid kunnen hebben zonder dat sprake is van een heel hoog groepsrisico. Voorwaarde is dat het resterende deel van de betreffende kilometer relatief dunbevolkt is. Als we naar nieuwe ontwikkelingen daarin de Binckhorstlaan als voorbeeld nemen ontstaat er vervolgens wel een heel hoog groepsrisico.

Reactie:

Dat is precies de reden om deze aanvullende regelgeving in de verordening op te nemen: niet om ontwikkelingen zoals op de Binckhorst onmogelijk te maken, maar om gemeenten bewust te laten zijn van het verhoogde groepsrisico. Vervolgens is het aan de gemeente om maatregelen te overwegen: dat kan in de transportstroom zijn (verleggen route gevaarlijke stoffen, verplaatsen of opheffen van bedrijven waar de transporten naar toe moeten), maar ook in de omgeving (extra blusvoorzieningen, bevoorrading buiten kantooruren, extra voorlichting aan de omgeving over wat te doen bij een incident enz.). De veiligheidsregio's en omgevingsdiensten kunnen daarbij adviseren. Extra bouwkundige maatregelen aan de nieuwe gebouwen zijn alleen op vrijwillige basis mogelijk en mag een gemeente (wettelijk) niet eisen in de effectgebieden. Dan kan alleen binnen de van rijkswege aangewezen aandachtsgebieden uit het Besluit kwaliteit leefomgeving als een gemeente die (deels) aanwijst als voorschriftengebied.

Onder punt 1 van artikel 7.22 lid 3 sub b staat:

...dat maatregelen zijn getroffen ter bescherming van personen in die gebouwen en op die locaties tegen de effecten van een ongewoon voorval met gevaarlijke stoffen op de transportroute; Welke maatregelen dat vervolgens zijn wordt niet nader toegelicht. Voor het basisnet (en andere risicobronnen) gelden specifieke voorschriften uit het Besluit bouwwerken leefomgeving. Het betreft eisen ten aanzien van brandwerend en/of scherfwerend glas. Dit is kostbaar, niet erg effectief en leidt tot veel discussies.

Maatregelen aan gebouwen zijn alleen aan de orde wanneer sprake is van een voorschriftengebied. Standaard is het voorschriftengebied gelijk aan het betreffende aandachtsgebied. Met uitzondering

van het brandaandachtsgebied (30 m) langs de snelwegen (basisnet) mag de gemeente kiezen voor een aangepast (kleiner) voorschriftengebied. In veel gevallen (vanwege de belemmeringen) zullen gemeenten hiervoor kiezen. De Omgevingswet (artikel 4.7) biedt bovendien de mogelijkheid om gelijkwaardige maatregelen toe te passen (in plaats van de hierboven genoemde gevelmaatregelen). Een tweedelijns bebouwing kan door de afscherpende werking van de eerstelijns bebouwing (mits voldoende hoog) tegen de effecten van een calamiteit zijn beschermd waardoor aanvullende maatregelen geen doel treffen (Utrechtsebaan is daar een mooi voorbeeld van). Die afweging moet ook voor niet-basisnet transportroutes kunnen worden gemaakt.

Reactie:

De in de ZHOV aangegeven 'effectgebieden' kunnen gelijkgesteld worden met de aandachtsgebieden uit de Omgevingswet. Met één groot verschil: ze kunnen niet aangewezen worden als voorschriftengebied. En dat heeft weer als gevolg dat de extra beschermende bouwkundige maatregelen, zoals brandwerend en/of scherfwerend glas, uit het Besluit bouwwerken leefomgeving niet voorgeschreven mogen worden. Wel zijn alle maatregelen mogelijk die ook binnen aandachtsgebieden genomen kunnen worden (zie ook voorgaand punt). Afscherpende werking door hogere bebouwing is daar een van. Daarbij moet wel goed worden nagedacht over de invulling van die 'eerstelijns hoogbouw' die als buffer en afscherming zou moeten dienen. Daarin zijn mogelijk (vanwege de hoogbouw) veel mensen aanwezig en die krijgt bij een incident immers wel de volle laag.

Door het niet bieden van duidelijkheid bestaat de kans dat u in de toekomst op een stringente wijze met de regels zal omgaan, met alle mogelijke gevolgen van dien. In het verleden is er ambtelijk overleg gevoerd over de aan te wijzen wegen. De niet-basisnetroutes volgen uit artikel 7.21 en de bijbehorende kaart. <https://ruimtelijkeplannen.zuid-holland.nl/wZHOV2022>. Het gaat uitsluitend om de hoofdwegen in de Binckhorst (Maanweg, Binckhorstlaan, Regulusweg, Supernovaweg, Zonweg en Mercuriusweg).

De omgevingsvergunning (milieu) voor het LPG-tankstation aan de Neherkade 2980 vervalt per 31 december 2022. Daarmee vervalt ook het transport van LPG via de ontheffingsroutes naar en van dit tankstation. Wij kunnen daarin ook vermelden dat de mogelijkheid voor een benzinstation met LPG aan de Neherkade zal worden wegbestemd met het bestemmingsplan Slachthuislaan/Neherkade welke binnenkort als ontwerp ter visie zal worden gelegd (planning september 2022). Daarmee wordt voorkomen dat zich in de toekomst en op die locatie een nieuw benzinstation met LPG kan vestigen.

De Zuid-Hollandse Omgevingsverordening 2022 treedt naar verwachting op 1 januari 2023 in werking. Op dat moment vindt er geen vervoer van LPG over de Mercuriusweg meer plaats. De Mercuriusweg moet dan ook uit de provinciale kaart zijn verwijderd bij het definitief vaststellen van de verordening.

Directe aanleiding voor het opheffen van het LPG-tankstation aan de Neherkade is de planregel in het Omgevingsplan Binckhorst waarin is bepaald dat er geen nieuwe overschrijding van de oriëntatiewaarde mag plaatsvinden. Een aantal nieuwe woontorens en het Eenheidsbureau Politie zorgden wel voor een overschrijding op het moment dat de gebouwen in gebruik zouden zijn genomen. Met het opheffen van het eerder genoemde LPG-tankstation is het aantal transportbewegingen LPG over de Binckhorstlaan, de Supernovaweg en het gedeelte van de Maanweg, tussen de Regulusweg en de A12, een stuk lager met als gevolg dat het groepsrisico nergens hoger dan de oriëntatiewaarde is (ook niet ter plaatse van de Regulusweg waar sprake was van een overschrijding van de oriëntatiewaarde in de bestaande situatie).

Feitelijk is het aanwijzen van de hierboven genoemde wegen achterhaald. Dit is tijdens de presentatie van het ontwerp in februari 2022 ook reeds aan u gemeld.

Tot slot merken wij nog het volgende op.

In overleg met de provincie zijn bij het vaststellen van het Omgevingsplan Binckhorst al aanvullende planregels opgenomen die toezien op het beperken van de effecten van een calamiteit op de niet-basisnet transportroutes. Het gaat daarbij om het beperken van het glasoppervlak (maximaal 50%) in de gevels die grenzen aan de transportroute gevaarlijke stoffen en de locatie van verticale vluchtwegen.

Reactie:

De gemeente geeft aan dat de omgevingsvergunning (milieu) voor het LPG-station aan de Neherkade 2980 per 31 december 2022 vervalt en dat de mogelijkheid voor een benzinstation met LPG aan de Neherkade zal worden wegbestemd met het bestemmingsplan Slachthuislaan/Neherkade. De gemeente geeft hiermee invulling aan het omgevingsveiligheidsbeleid op een manier waarop de provincie dat graag ziet, ook onder de Omgevingswet. Het “wegbestemmen” (onder de Omgevingswet “het niet meer toedelen van een functie aan een locatie”) van de risicobron verbetert de veiligheid in een groot gebied. Graag hoort de provincie van de gemeenten wanneer het bestemmingsplan definitief is vastgesteld. De beperking van het glasoppervlak die in het bestemmingsplan (onder de Omgevingswet het omgevingsplan) is opgenomen is een mooi voorbeeld van hoe een gemeente invulling kan geven aan de beheersing van het groepsrisico.

Onder de Omgevingswet zal het omgevingsplan het belangrijkste instrument worden om een veilige stad te realiseren: door vroegtijdig signaleren van mogelijke risicobronnen en daar bij de inrichting van een gebied rekening mee te houden worden veiligheidsknelpunten voorkomen. Een gemeente krijgt onder de Omgevingswet de mogelijkheid om zelf in omgevingsplannen aan te geven waar nieuwe aandachtsgebieden door risicovolle activiteiten ongewenst zijn. Bijvoorbeeld geen explosie aandachtsgebieden over dichtbevolkte woonwijken of geen brandaandachtsgebieden buiten de eigen bedrijfs grens. Dat zal de omgevingsveiligheid in de stad Den Haag nog verder bevorderen.

Ten aanzien van melding plichtige wegen hebben wij verder geen opmerkingen.

Met inachtneming van eerder genoemde uitleg en actualiteiten vragen wij u om:

- a. genoemde artikelen 7.22 lid 3 sub a en b en bijbehorende teksttoelichting in overeenstemming te brengen met onze opmerkingen en in lijn met de wet;
- b. verwijzingen en methodieken naar HART vervangen door het berekenen van het groepsrisico;
- c. artikel 7.22 lid 3 sub b onder 1 te verduidelijken en aan te passen conform de door onze gemaakte opmerkingen en nadere toelichting;
- d. actualisatie van eerder genoemde wegen zoals ook ingebracht tijdens de presentatie van het ontwerp in februari 2022;
- e. of door wijzigingen in de verordening door te voeren van gelijke strekking die recht doen aan genoemde opmerkingen en actualiteiten en daarin door u het meest geschikt worden geacht.

Samenvattende Reactie:

Punten a, b en c zijn nader toegelicht in de tekst. In de toelichting bij de verordening is een verduidelijking opgenomen over de selectie van de wegen in bijlage II. Bijlage II zal in de toekomst regelmatig worden herzien om invulling te geven aan de punten d en e.

Deelzienswijze B009-006: Grondwaterkwaliteit

De besluitvorming door de gemeenteraad over een omgevingsplan behelst ook de verwerking van provinciale belangen. Deze zijn opgenomen in de Omgevingsverordening Zuid-Holland. Deze verordening bestaat uit instructieregels die het bevoegd gezag bij die besluitvorming, de gemeenteraad, binden. Bij de invoering van de Omgevingswet worden deze regels van kracht. En dat geldt vanaf de datum van de inwerkingtreding van de wet ook voor de daaropvolgende overgangperiode waarbinnen de tijdelijke Omgevingsplannen naar definitieve plannen worden omgezet. Het stellen van regels in een provinciale bruidsschat leidt slechts tot een facultatieve toepassing. Dat geldt ook voor de opname in voorbereidingsbesluiten. Zowel de tijdelijke voorbeschermingsregels vanwege de grondwaterkwaliteit als grondwaterverontreinigingen worden met opname in genoemde verordening het beste gewaarborgd.

Reactie:

Voorbeschermingsregels blijven van kracht tot het moment dat de gemeente het omgevingsplan wijzigt in overeenstemming met de aan het voorbereidingsbesluit gekoppelde instructieregels. De instructieregels in de wijziging zijn geen rechtstreeks werkende regels en volstaan daarom niet. Met het nemen van een voorbereidingsbesluit krijgt de gemeente tijd om haar eigen (tijds)pad te kiezen bij het uitvoering geven aan de instructieregels.

Onder de Omgevingswet zal de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening van kracht worden. Daarin zijn instructieregels opgenomen. Het stellen van voorbeschermingsregels via het voorbereidingsbesluit leidt niet slechts tot een facultatieve toepassing. Het zijn algemene regels die van toepassing zijn. Via instructieregels is geborgd dat het omgevingsplan (blijvend) aan bepaalde voorwaarden moet voldoen (dit is ook het geval bij delen van de bruidsschat van het Rijk). Een gemeente zal dus altijd een vorm van regels in het omgevingsplan (of de wijziging daarvan) moeten vaststellen waarbij hieraan wordt voldaan. Doordat het instructieregels betreft is daar in bepaalde gevallen meer of minder afwegingsruimte aan de orde. In theorie is het mogelijk om "activiteiten"-regels in de omgevingsverordening zelf op te nemen. Maar het hoofduitgangspunt is om, conform het in artikel 2.3 van de Omgevingswet opgenomen subsidiariteitsbeginsel, waar mogelijk de regels op het niveau van de gemeente en het omgevingsplan te laten. Als de provincie dan vanuit het provinciale belang het nodig acht om regels te stellen heeft het de voorkeur dit op de minst vergaande manier te doen die doelmatig en doeltreffend is. Met instructieregels blijft er afwegingsruimte en komt de evenwichtige toedeling van functies aan locaties zo veel mogelijk op het gemeentelijk niveau te liggen, zoals de wetgever beoogd.

Deze deelzienswijze leidt niet tot een aanpassing van de wijziging.

B010 - gemeente Rotterdam

Deelzienswijze B010-001: beleidsneutrale overgang naar de Omgevingswet voor grondwater

Uit de details blijkt dat er op sommige punten geen sprake is van een beleidsneutrale overgang. Er zijn verzwarende instructie(regels) ten opzichte van de Wbb-praktijk op basis van de KrW en dat is onwenselijk en ook onnodig als de Wbb al voldoet/voldeed aan de KrW.

Dit komt bijvoorbeeld naar voren bij de eis tot het uitvoeren van grondwateronderzoek en bij de instructieregels voor bronaanpak op een natuurlijk moment, bij significante grondwaterverontreinigingen waarbij gevaar voor het grondwater niet uit te sluiten is (categorie oranje) en waarbij afdekken niet is toegestaan tenzij.

De PZH lijkt zich bewust van de verzwareningen en biedt de gemeentes ruimte om in het omgevingsplan en individuele situaties weer correcties op deze verzwareningen door te voeren. Dit echter zonder criteria mee te geven. Dit leidt zeker in de transitieperiode tot willekeur en veel discussie, terwijl de kans groot is dat de uiteindelijke praktijk niet verandert.

Reactie:

Zie deelzienswijze B003-001

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

Deelzienswijze B010-002: KrW-oppervlaktewaterlichamen, KrW-grondwaterlichamen

In relatie tot de KrW wordt vaak verwezen naar “aangewezen KrW-oppervlaktewaterlichamen” en “aangewezen KrW-grondwaterlichamen”.

Er wordt daarvoor verwezen naar het Regionaal Waterprogramma, welke vervolgens verwijst naar de KrW.

Zienswijze:

Ik wil u vragen om:

- een kaart op te nemen in de ZHOV waarop deze waterlichamen zijn aangegeven;
- onduidelijkheden te vermijden door de toevoeging aangewezen nooit weg te laten en geen aanhalingstekens (“) te gebruiken in combinatie met KrW. .

Reactie:

Deze gebieden zijn op grond van artikel 4.4, tweede lid, onder a van het Besluit kwaliteit leefomgeving aangewezen in het regionaal waterprogramma dan wel op grond van artikel 4.10, tweede lid, onder a van het Besluit kwaliteit leefomgeving in het Nationaal waterprogramma. De gedetailleerde begrenzingen van de KRW-oppervlaktewaterlichamen zijn opgenomen in de door de waterschappen of Rijkwaterstaat vastgestelde leggers. De leggers zijn veelal digitaal te raadplegen op de website van de waterbeheerder. De provincie heeft in de toelichting concreter beschreven hoe een initiatiefnemer kan vaststellen of een initiatief in of binnen 100 meter van een KRW-oppervlaktewaterlichaam is gelegen.

Deze deelzienswijze leidt tot een aanpassing van de artikelsgewijze toelichting van artikel 3.130 [wordt: 3.128] (methode: krw-oppervlaktewaterlichaam) zodat duidelijk wordt hoe een initiatiefnemer de ligging van een krw-oppervlaktewaterlichaam kan raadplegen.

Deelzienswijze B010-003: Grondwatergevoelige activiteiten definiëren/ benoemen

In algemene zin is onduidelijk bij welke activiteiten de voorgestelde grondwaterregels een rol spelen. Een nadere toelichting hierop zou prettig zijn. Er wordt nu alleen ingegaan op activiteiten ten aanzien van de realisatie van een grondwatergevoelig gebouw. In de definitie wordt ook een grondwatergevoelige activiteit waarvoor een omgevingsvergunning nodig is beschreven. Onduidelijk is of voor (en welke) activiteiten zoals benoemd in de definitie de genoemde regels die voor een gebouw gelden ook van toepassing zijn.

Reactie:

De regels die de provincie opgenomen heeft voor het bouwen op een grondwatergevoelige locatie gelden alleen voor deze activiteit en niet voor overige activiteiten. Het is van groot belang goed naar het toepassingsbereik te kijken want vaak is dit uitgewerkt in het eerste artikel van een paragraaf . De regels daaronder zijn alleen van toepassing op de situatie zoals beschreven in het toepassingsbereik.

Deze deelzienswijze leidt niet tot een aanpassing van de wijziging.

Deelzienswijze B010-004: Uitzonderingsbepaling interventiewaarde grondwater.

Verhoogde achtergrondgehalten

In het huidige beleid is een toelichting opgenomen over in welke gevallen een overschrijding van de interventiewaarde in het grondwater niet tot nader onderzoek hoeft te leiden. Deze uitzondering komt niet terug in de omgevingsverordening. Tekst huidig beleid (Beleidsregel Onderzoek en Sanering van Bodemverontreiniging): In gebieden waar gehalten aan arseen, nikkel, zink, lood en barium de interventiewaarde voor het grondwater overschrijden is nader onderzoek naar de grondwaterverontreiniging niet vereist wanneer er geen specifieke bron voor deze verontreiniging aanwijsbaar is. Dit geldt alleen voor gehalten in de vaste bodem die lager zijn dan de landelijke achtergrondwaarden of specifieke achtergrondwaarden.

Verzoek tot opnemen in de ZHOV van een uitzonderingsbepaling over in welke gevallen een overschrijding van de interventiewaarde in het grondwater niet tot nader onderzoek hoeft te leiden.

Reactie:

De gemeente heeft hier een punt. Indien er sprake is van een diffuse grondwaterverontreiniging zonder duidelijk aanwijsbare bron dan is een bronaanpak vaak weinig zinvol. In deze fase van het voorafgaand onderzoek gaat het echter nog niet om het uitvoeren van nader onderzoek, maar gaat het enkel om het vaststellen of er sprake is van verontreiniging van het grondwater. De provincie neemt echter de reactie wel mee bij het uitvoeren van de risicobeoordeling. De risicobeoordeling is alleen verplicht indien er op de locatie waar de ontwikkeling plaatsvindt nog een (punt)bron van verontreiniging aanwezig is. In dat geval zal de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit aan de orde zijn. Aanvullend zal de provincie bij aanwezigheid van een diffuse grondwaterverontreiniging (indien blijkt dat deze direct aandacht behoeft = rood) geen grondwatersanering als maatregel eisen omdat dit weinig zinvol is enkel bij een initiatiefnemer neer te leggen. Het vereist een gebiedsgerichte aanpak. De kans dat een diffuse grondwaterverontreiniging direct aandacht behoeft acht de provincie overigens klein. Het zou dan om een verontreiniging gaan die onder de Wet bodembescherming een spoedlocatie zou zijn.

Zie ook de reactie bij deelzienswijze B003-006.

De aanwezigheid van een diffuse grondwaterverontreiniging leidt niet tot het opnemen van een uitzonderingsbepaling in artikel 7.30 (risicobeoordeling grondwaterkwaliteit) [woordt: 7.31].

Deze zienswijze heeft mede geleid tot aanpassing van artikel 7.31 (sanerende maatregelen bij significante grondwaterverontreiniging) [woordt: 7.32], zodat een grondwatersanering niet verplicht is indien er sprake is van een diffuse grondwaterverontreiniging.

Deelzienswijze B010-005: Verzoek om bevestiging van de definitie van inbreng: van onverzadigde zone naar de verzadigde zone

Inbreng is een belangrijke term binnen de KrW maar deze wordt niet eenduidig gedefinieerd. In het ontwerpbesluit wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening 2022 (wZHOV2022), versie 15-02-2022 (met context) is het volgende opgenomen:

Artikel 7.31 (sanerende maatregelen bij significante grondwaterverontreiniging) [woordt: 7.32]

1. Een omgevingsplan bepaalt dat het bouwen van een grondwatergevoelig gebouw op een grondwatergevoelige locatie waar op basis van de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit een significante grondwaterverontreiniging, als bedoeld in artikel 3.133 [woordt: 3.131], onder b of c, is vastgesteld, alleen is toegelaten als sanerende maatregelen worden getroffen.
2. Het omgevingsplan bepaalt dat, voor zover de bron van verontreiniging zich nog geheel of gedeeltelijk in het vaste deel van de bodem in de onverzadigde zone bevindt, een bronaanpak overeenkomstig de regels voor het saneren van de bodem in paragraaf 4.121 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt verricht als uit de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit blijkt dat het gaat om een significante grondwaterverontreiniging als bedoeld in artikel 3.133 [woordt: 3.131], onder b of c.

Hier lijkt inbreng gedefinieerd als van onverzadigde zone naar de verzadigde zone. Dit komt weer terug bij de bronaanpak artikel 7.35 [woordt: 7.36] lid 1. In de ontwerp wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening 2022, toelichting, versie 15-02- 2022 staat echter:

§ 7.3.5.2 Saneren van de bodem in verband met verontreinigd grondwater In die situaties waar de milieubelastende activiteit saneren van de bodem op grond van het omgevingsplan wordt voorgeschreven en dient ter uitvoering van een bronaanpak, verlangt de provincie dat de bodemsanering ook oog heeft voor het beschermen van het watersysteem. Een bronaanpak is conform de definitie in deze omgevingsverordening gericht op het beperken of ongedaan maken van verontreiniging van de bodem in verband met het voorkomen of beperken van een inbreng van verontreinigende stoffen naar het grondwater. De bron kan zich hierbij zowel in de onverzadigde als de verzadigde zone bevinden.

De door de provincie gehanteerde definitie van inbreng is op basis van het bovenstaande niet duidelijk. Tevens is de definitie van (on)verzadigde zone niet voldoende duidelijk en is niet bekend waarop deze is gebaseerd (hoogst gemeten gw-stand, laagst gemeten gw-stand, gemiddelde gw-stand of actuele gw-stand?).

Ook de volgende zin uit Afdeling 7.4 van de toelichting (Waterschapsverordening) leidt tot onduidelijkheid: ...Een verontreinigingspluim die door een grondwateronttrekking beïnvloed wordt, kan echter wel leiden tot een inbreng van verontreinigende stoffen naar het omliggende grondwater...

Zienswijze:

- Verzoek om bevestiging van de definitie van inbreng: van onverzadigde zone naar de verzadigde zone.

- Graag een definitie van (on)verzadigde zone.

- Verzoek om een eenduidige definitie en consequent gebruik van de termen inbreng en (on)verzadigde zone.

Reactie:

De wetgever gebruikt ook dergelijke begrippen, zoals de verzadigde zone die onderdeel is van de definitie van grondwater in de Omgevingswet. De wetgever heeft het begrip verzadigde zone hier niet uitgelegd. De wetgever definieert veel begrippen die - vanuit de wetgever gezien - alom bekend zijn niet. De provincie legt derhalve reeds in de Omgevingswet opgenomen begrippen niet nader uit. Voor wat betreft de overige begrippen, zoals een inbreng, heeft de provincie nader geëuid, waarbij de provincie is aangesloten bij de uitleg zoals opgenomen in het Regionaal Waterprogramma. Zie ook de reactie bij deelzienswijze B010-006A.

Deze zienswijze leidt tot het verwijderen van het begrip (on)verzadigde zone en het verduidelijken van het begrip “inbreng” in artikel 7.36 (saneringsaanpak: niet afdekken, tenzij) [woordt: 7.37], artikel 7.37 (afbakening maatwerkvoorschrift andere saneringsaanpak: vermindering of voorkomen van inbreng) [woordt: 7.38] en de definitie in de begripsbepalingen.

Deelzienswijze B010-006: Bronaanpak

- Verzoek om de definities van inbreng, (on)verzadigde zone en bronaanpak op elkaar af te stemmen.

- Verzoek om de uitwerking van de gevolgen van de oranje risicobeoordeling voor grondwater aan te passen zodat de verplichting tot bronaanpak eigen terrein vervalt, behalve voor situaties met puur product of extreme gehalten die op termijn kunnen leiden tot situatie rood. Voor deze gevallen zou dan de bronaanpak voor zowel de onverzadigde en verzadigde zone moeten gelden. Waarbij vanwege de aard van de verontreiniging afdekken nooit een passende saneringsoplossing kan zijn.

Artikel 7.31 (sanerende maatregelen bij significante grondwaterverontreiniging) [woordt: 7.32]

1. Een omgevingsplan bepaalt dat het bouwen van een grondwatergevoelig gebouw op een grondwatergevoelige locatie waar op basis van de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit een significante grondwaterverontreiniging, als bedoeld in artikel 3.133 [woordt: 3.131], onder b of c, is vastgesteld, alleen is toegelaten als sanerende maatregelen worden getroffen.

2. Het omgevingsplan bepaalt dat, voor zover de bron van verontreiniging zich nog geheel of gedeeltelijk in het vaste deel van de bodem in de onverzadigde zone bevindt, een bronaanpak overeenkomstig de regels voor het saneren van de bodem in paragraaf 4.121 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt verricht als uit de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit blijkt dat het gaat om een significante grondwaterverontreiniging als bedoeld in artikel 3.133 [woordt: 3.131], onder b of c.

§ 7.3.5.2 Saneren van de bodem ter uitvoering van een bronaanpak.

Artikel 7.36 (saneringsaanpak: niet afdekken) [woordt: 7.37]

1. Een omgevingsplan bepaalt dat het saneren van de bodem in verband met een bron van verontreiniging van het grondwater die zich geheel of gedeeltelijk in de onverzadigde zone van de bodem bevindt, niet wordt uitgevoerd met de saneringsaanpak afdekken als bedoeld in artikel 4.1241 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

2. Een omgevingsplan kan, in afwijking van het eerste lid, bepalen dat de saneringsaanpak afdekken is toegestaan als: a. de afdeklag bestaat uit een duurzaam aaneengesloten verhardingslaag als bedoeld in artikel 4.1241, derde lid, onder a van het Besluit activiteiten leefomgeving; en b. aannemelijk wordt gemaakt dat de saneringsaanpak leidt tot het beperken of voorkomen van een inbreng van een verontreiniging naar het grondwater.

Artikel 7.37 (afbakening mogelijkheid maatwerkvoorschrift andere saneringsaanpak: vermindering of voorkomen van inbreng) [woordt: 7.38]

Het omgevingsplan bepaalt dat een maatwerkvoorschrift waarin een andere saneringsaanpak dan bedoeld in artikel 4.1240 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt toegestaan alleen kan worden gesteld als die andere saneringsaanpak leidt tot het beperken of voorkomen van een inbreng van een verontreiniging naar het grondwater.

Bronaanpak is als volgt gedefinieerd: het beperken of ongedaan maken van verontreiniging van de bodem (lees: grond) in verband met het voorkomen of beperken van een inbreng van verontreinigende stoffen naar het grondwater.

De definitie van bron/bronaanpak is dus direct gerelateerd aan de definitie van inbreng en (on)verzadigde zone. Zonder eenduidige definities is een werkbare praktijk lastig en ligt willekeurig op de loer.

Bronaanpak/grondwatersanering in geval van een risicobeoordeling rood (gevaar voor grondwater is aanwezig/behoeft direct aandacht) is duidelijk omdat het een eenduidig doelvoorschrift betreft: minimaal naar risicobeoordeling oranje.

Het bevreemdt wel dat er in artikel 7.31 [woordt: 7.32] specifiek over bronaanpak in de onverzadigde zone wordt gesproken, terwijl de actuele verspreiding veel meer bepaald wordt door de vracht in de verzadigde zone. De grondverontreiniging in de verzadigde zone wordt blijkbaar tot de grondwatersanering gerekend. (NB: meestal zit de meeste vracht geadsorbeerd aan de gronddeeltjes.) Het maakt voor de situaties rood niet uit omdat zowel een bronaanpak als een grondwatersanering noodzakelijk is.

Bronaanpak in geval van risicobeoordeling oranje (gevaar voor het grondwater is niet uit te sluiten) levert echter een lastig werkbaar praktijk op. Allereerst betreft de verplichting tot bronaanpak eigen terrein, geredeneerd vanuit de grondwaterverontreiniging een geen beleidsneutrale transitie. Naast de eerder geschetste niet-eenduidige definities worden er, mogelijk mede daardoor, geen criteria gegeven waar het resultaat van de bronaanpak aan moet voldoen, Anders dan het algemene criterium het voorkomen of beperken van een inbreng van verontreinigende stoffen naar het grondwater.

Hier lijkt artikel 7.31 [woordt: 7.32], sanering van de onverzadigde zone, een zekere afbakening te geven (welke in § 7.3.5.2 van de toelichting weer lijkt te worden tegengesproken) echter:

- de actuele verspreiding wordt veel meer bepaald door de vracht in de onverzadigde zone (daar is echter geen aanpak want er is geen grondwatersanering);
- de afbakening is daarmee niet doelmatig en niet kosteneffectief, die lijkt ingegeven door de KrW als men stelt dat inbreng naar het grondwater de overgang van onverzadigde zone naar verzadigde zone betreft.

Zonder aanvullend handelingskader kan dit leiden tot de onwenselijke situatie dat resten van een drijfslag in de verzadigde zone met gehalten > 100 * Interventiewaarde geen aanpak behoeven

volgens de ZHOV terwijl nipte overschrijdingen I-waarde in de onverzadigde zone wel tot de verplichte bron(aanpak) kunnen worden gerekend.

Reactie:

De deelzienswijzen gaan over A) de definities voor bron(aanpak), onder andere in relatie tot de (on)verzadigde zone, over B) de criteria voor het uitvoeren van een bronaanpak indien uit de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit blijkt dat er sprake is van een significante grondwaterverontreiniging met aanpak op een natuurlijk moment (oranje) en over C) de zorg dat bij de aanwezigheid van een drijfslag er geen bronaanpak verlangd zou worden. Hieronder is opeenvolgend de reactie opgenomen.

A.

Met artikel 7.31 [wordt: 7.32] en het aanhalen van het begrip onverzadigde zone is het niet de bedoeling geweest om te suggereren dat een bron van een grondwaterverontreiniging enkel in de onverzadigde zone zit. Ook een aan de grond gebonden verontreiniging die zich in de verzadigde zone bevindt, kan onderdeel van de bron zijn. De provincie vindt het echter niet proportioneel een bronaanpak te verlangen indien de bron (grondverontreiniging) zich louter aan de vaste bodemdeeltjes in de verzadigde zone bevindt. Vandaar dat de provincie in artikel 7.31 [wordt: 7.32] gesteld heeft dat de bron zich in ieder geval (deels) in de onverzadigde zone moet bevinden. Uiteraard is er geen bronaanpak aan de orde als er geen bron meer aanwezig is.

De provincie heeft daar waar in de regel gesproken wordt over een bronaanpak verduidelijkt wat er met een bron bedoeld wordt: een mobiele verontreiniging in het vaste deel van de bodem die uitspoelt naar het grondwater. Het gebruik van verzadigd of onverzadigd is vermeden, zodat duidelijk is dat de bronaanpak zich richt tot de vaste bodem (de grond). Dit dus ongeacht of de provincie het over de grond in de onverzadigde of verzadigde zone heeft.

Tot slot wordt opgemerkt dat het de gemeente vrij staat om bij het uitvoering geven aan de instructieregel het begrip zelf te concretiseren door bijvoorbeeld enkel te spreken over een bron van verontreiniging als er ten minste in minimaal 25 m3 bodemvolume een overschrijding is van de interventiewaarde bodemkwaliteit voor een stof waarvoor er ook sprake is van verontreiniging in het grondwater. Het Rijk laat dit ten aanzien van bouwen op een bodemgevoelige locatie ook over aan de gemeente. Pas in de bruidsschat komt het volumecriterium terug. Voor definities zie ook reactie bij B011-005.

Deze zienswijze leidt tot het verwijderen van het begrip (on)verzadigde zone en het verduidelijken van het begrip "inbreng" in artikel 7.36 (saneringsaanpak: niet afdekken, tenzij) [wordt: 7.37], artikel 7.37 (afbakening maatwerkvoorschrift andere saneringsaanpak: vermindering of voorkomen van inbreng) [wordt: 7.38] en de definitie in de begripsbepalingen.

B.

De gemeente heeft de behoefte dat het beoogde resultaat van de bronaanpak concreter benoemd wordt. Indien de initiatiefnemer gebruik maakt van de standaard in het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen saneringsaanpak verwijderen door ontgraven, dan is hier door het Rijk al een "terugsaneerwaarde" geformuleerd. Namelijk de plicht om de verontreiniging te ontgraven tot er een bodemkwaliteit wordt aangetroffen die gelijk is aan de bodemfunctieklassse. Dat is voor de provincie ook voldoende. Als er sprake is van afdekken, dan is dat niet te bereiken. De gemeente gaat op zoek naar een formulering waarin aangegeven is dat de inbreng naar het grondwater dusdanig verminderd moet worden zodat uiteindelijk de grondwaterverontreiniging

niet langer significant (oranje) is of iets dergelijks. Het is echter zeer lastig om vanuit enkel een concentratie of gehalte in de vaste bodem af te leiden in welke mate dit de grondwaterverontreiniging terugdringt. Dit is van vele factoren afhankelijk waaronder precipitatie, zuurgraad, organisch stofgehalte, textuur, etc. De vraag is ook of een op grond van de risicobeoordeling significant bevonden grondwaterverontreiniging enkel door een bronaanpak terug te brengen is tot een niet-significante grondwaterverontreiniging. Alternatief is het bepalen van een minimale diepte die ontgraven moet worden of een minimale verwijdering van de vracht. Dit zijn echter allemaal variabelen die sterk lokaal kunnen verschillen en daarmee niet in uniforme algemene decentrale regels te vatten. De Vereniging Nederlandse Gemeenten heeft ten tijde van haar betrokkenheid bij het aanvullingsspoor bodem dat door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat getrokken werd ook getracht tot algemene regels voor een bronaanpak te komen en is hier niet in geslaagd.

De provincie zal naar aanleiding van onder andere de informatiebijeenkomsten met gemeenten, omgevingsdiensten en waterschappen over de binnen gekomen zienswijzen een praktijkvoorbeeldenboek gaan ontwikkelen die handvatten zal bevatten voor het beoordelen van de regels voor bronaanpak. Zie ook de reactie bij deelzienswijze B004-011.

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging. De provincie gaat een praktijkvoorbeeldenboek opstellen voor het uitvoeren van een bronaanpak.

C.

Er wordt gesuggereerd dat er bij aanwezigheid van een kleine drijfslag nog eerder een bronaanpak verplicht zou zijn op basis van de provinciale regels dan een grondwatersanering. Dat is niet het geval. Indien er een drijfslag aanwezig is, is de uitkomst te allen tijde in het rode: een significante grondwaterverontreiniging die direct aandacht behoeft.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

Deelzienswijze B010-007: Afstandscriterium: artikel 3.130 [wordt: 3.128], 3.131 [wordt: 3.129] en 3.132 [wordt: 3.130]

- Verzoek om in artikel 3.130 [wordt: 3.128], 3.131 [wordt: 3.129] en 3.132 [wordt: 3.130] een afstandscriterium toe te voegen.
- Verzoek om de voorgaande artikelen pas toe te passen als er bruikbare tools zijn waardoor de gestelde eisen geen grote verzwareningen voor de initiatiefnemer met zich mee brengen.

Voor de artikelen 3.130 [wordt: 3.128] (methode: krw-oppervlaktewaterlichaam), 3.131 (methode: water bestemd voor menselijke consumptie) [wordt: 3.129] en 3.132 (methode: grondwaterafhankelijke natuur) zijn lid 2 b en c [wordt: 3.130] (b. in een watervoerend pakket van waaruit ... kan worden beïnvloed; of en c. in de stroombaan richting ...) zonder afstand criterium zeer verzwarend.

Met of zonder afstand-criterium wordt een initiatiefnemer daarnaast gedwongen een kwantitatief model toe te passen. Voor het natuurnetwerk zijn er daarbij geen bruikbare toetsingscriteria.

De Risico Toolbox Grondwater (RTG) heeft nog geen toepassingstool. Gelijkwaardig aan de RTG is daarmee een totaal onduidelijk begrip.

Reactie:

In artikel 3.130 [wordt: 3.128], tweede lid, artikel 3.131, tweede lid [wordt: 3.129 tweede lid] en artikel 3.132, tweede lid [wordt: 3.130] staat vermeld dat het afstandscriterium 100 meter bedraagt. Het toetsen aan een dergelijk afstandscriterium kan eenvoudig op basis van kaartmateriaal. Het bepalen van verspreidingsrisico's is een berekening die onder de Wet bodembescherming ook gebruikelijk is en waar vele ingenieursbureaus zich in bekwaamd hebben. Eind 2022 is naar verwachting de Risicoolbox Grondwater gereed die ook benut kan worden.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

[Deelzienswijze B010-008: Verzoek om artikel 3.141a beleidsneutraal te maken door het toevoegen van de optie tot resultaatgebied 4 \(zoals opgenomen bijlage 5 circulaire 2013\)](#)

Verzoek om artikel 3.141a beleidsneutraal te maken door het toevoegen van de optie tot resultaatgebied 4 (zoals opgenomen bijlage 5 circulaire 2013). Dit resultaatgebied staat onder voorwaarden een verspreidende grondwaterverontreiniging toe.

Artikel 3.141a (terugsaneerwaarde vergunningplichtige grondwatersanering)

Uit toelichting:

Zoals eerder benoemd is een grondwatersanering zeer complex en is de saneringsmethode specifiek toegerust op de lokale situatie en het gebruik dat afhangt van het grondwater. Het is daarbij niet doelmatig om een concrete terugsaneerwaarde op te nemen. Indien de verontreiniging de drinkwatervoorziening bedreigt is een strengere terugsaneerwaarde wenselijk dan als er geen gevoelig gebruik is dat afhangt van het grondwater waarin de verontreiniging zich bevindt. Afhankelijk van het gebruik van het grondwater verschilt dus de terugsaneerwaarde waaronder er geen risico's meer voor het grondwater zijn. Ook speelt de haalbaarheid van een concrete terugsaneerwaarde een rol, omdat dit sterk afhankelijk is van welke saneringsmethode toegepast gaat worden. Bij het bepalen van de saneringsmethode spelen ook zaken als kosteneffectiviteit en doelmatigheid een rol. De provincie kiest er daarom voor om een doelvoorschrift te stellen die gericht is op het wegnemen van het gevaar voor het grondwater.

De provincie verlangt bij de aanvraag om de omgevingsvergunning gegevens waaruit blijkt dat de saneringsaanpak in ieder geval leidt tot een grondwaterkwaliteit waarbij er niet langer sprake is van een significante grondwaterverontreiniging die direct aandacht behoeft. Indien het proportioneel is om dat te verlangen, wordt er gestreefd naar een concentratie en omvang van de verontreiniging waarbij er niet langer een significante verontreiniging is.

De in artikel 3.141a beschreven terugsaneerwaarde "...de saneringsaanpak in ieder geval leidt tot een grondwaterkwaliteit waarbij er niet langer sprake is van een significante grondwaterverontreiniging die direct aandacht behoeft." is niet beleidsneutraal. De Wbb geeft via de circulaire 2013 een optie tot resultaatgebied 4 (bijlage 5 circulaire 2013). Dit resultaatgebied staat onder voorwaarden een verspreidende grondwaterverontreiniging toe.

Reactie:

Vooropgesteld wordt dat de provincie ook niet als doel heeft om beleidsneutraal te zijn. Met de beleidsrijke herziening van het bodembeleid door de wetgever vervalt de Wet bodembescherming en blijft de provincie vanuit de Kaderrichtlijn water verantwoordelijk voor een goede grondwaterkwaliteit. De provincie heeft in het beleidskader grondwaterkwaliteit als onderdeel van het regionaal waterprogramma daarom de Kaderrichtlijn water als uitgangspunt genomen en

vanuit daar geredeneerd wanneer een inbreng voorkomen of beperkt moet worden door bijvoorbeeld een grondwatersanering dan wel een bronaanpak.

In de praktijk verwacht de provincie niet dat het zoveel anders uitpakt. Ook in het "oranje" (een significante grondwaterverontreiniging met bronaanpak op een natuurlijk moment) zit er nog een restverontreiniging in het grondwater en is dus een verspreidende grondwaterverontreiniging toegestaan. Wat dat precies is, is afhankelijk van of er een kwetsbaar gebied in de buurt is. De criteria zijn niet enkel, zoals bij de algemene grondwaterkwaliteit, gebaseerd op concentraties, volumes en verspreiding, maar zijn gekoppeld aan de wijze waarop bepaald wordt of er voldaan wordt aan de KRW-doelstellingen voor de kwetsbare gebieden. Het streven van de grondwatersanering is om naar een niet-significante (groen) grondwaterverontreiniging terug te gaan. Het is echter mogelijk om maar tot "oranje" te gaan, indien dit het hoogst haalbare is rekening houdend met wat technisch mogelijk is dan wel vanuit kosteneffectiviteit. Dit is een vergelijkbare systematiek als met de Wet bodembescherming, maar dan geredeneerd vanuit de KRW.

Deze deelzienswijze leidt tot een verduidelijking van het beoogde saneringsresultaat en de mogelijkheid om hiervan af te wijken in artikel 3.141a (resultaat saneringsaanpak).

Deelzienswijze B010-009: verzoek om 'onmiddellijk' zoals opgenomen in artikel 3.0141i te definiëren.

Artikel 3.141i [wordt 12a.2] (treffen van tijdelijke beschermingsmaatregelen)

1. Gedeputeerde staten verplichten de eigenaar of erfpachter tot het onmiddellijk treffen van tijdelijke beschermingsmaatregelen om onaanvaardbare risico's voor het grondwater te voorkomen of te beperken, op de locatie waar de verontreiniging zich bevindt of waar de directe gevolgen van verspreiding van de verontreiniging, al dan niet indirect vanuit de bodem, naar het grondwater zich voordoen, voor zover die maatregelen redelijkerwijs van hem gevraagd kunnen worden.

Bovenstaande is van toepassing op een toevalsvondst (rood, voorheen ernstig/spoedeisend)

Reactie:

Dat klopt. Het treffen van tijdelijke beschermingsmaatregelen is van toepassing bij een toevalsvondst. Voor extra duiding over dit artikel zie de toelichting bij de regels.

Deze deelzienswijze leidt niet tot een aanpassing van de wijziging.

Deelzienswijze B010-010: kleine bouwwerken grondwateronderzoek: art. 7.29 lid 4.

- (Red. 10A) Verzoek om te bevestigen dat artikel 7.29 lid 4 de ruimte biedt voor de gemeente om voor situaties van kleine bouwwerken geen grondwateronderzoek uit te voeren indien de gemeente voor deze situaties grondonderzoek niet noodzakelijk acht.
- (Red. 10B) Artikel 7.29 kan zeer verzwarend zijn (en dus niet beleidsneutraal) ten opzichte van de huidige situatie voor kleine bouwwerken (zoals een transformatorhuisje). De onderzoeksplicht voor grondwater lijkt te gaan gelden voor een veel grotere groep bouwwerken dan nu het geval is.

Artikel 3.127 [wordt 3.125] (aanwijzing modules: voorafgaand bodemonderzoek)

Ten behoeve van de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit wordt voldaan aan de regels over het voorafgaand bodemonderzoek, als bedoeld in paragraaf 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 7.29 (voorafgaand onderzoek)

1. Een omgevingsplan bepaalt dat voorafgaand aan het bouwen van een grondwatergevoelig gebouw op een grondwatergevoelige locatie wordt onderzocht of sprake is van een verontreiniging van het grondwater.

2. Het onderzoek bedoeld in het eerste lid kan bestaan uit:

a. het verrichten van de (?) voorafgaand bodemonderzoek, bedoeld in paragraaf 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving; of

b. het overleggen van een beschikking krachtens artikel 29 juncto artikel 37, eerste lid, van de Wet bodembescherming, zoals die artikelen luiden voor het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet, waarin is vastgesteld dat bij het huidig dan wel voorgenomen gebruik van de bodem of bij een mogelijke verspreiding van een verontreiniging, geen sprake is van zodanige risico's voor mens, plant of dier dat spoedige sanering noodzakelijk is.

3. Onder verontreiniging van grondwater wordt verstaan een overschrijding van: a. de voorkeurswaarde in bijlage III, onder Aa1 voor zover de verontreiniging in staat is een grondwaterafhankelijk natuurgebied als bedoeld in artikel 2.13, een waterwinlocatie als bedoeld in artikel 4.4, tweede lid, onder c, onder 2, van het Besluit kwaliteit leefomgeving of een grondwaterbeschermingsgebied als bedoeld in artikel 2.2 te beïnvloeden; of b. de signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering in bijlage III, onder Aa1 voor overige gebieden of locaties.

4. Een omgevingsplan kan locaties aanwijzen waar geen voorafgaand onderzoek verricht hoeft te worden als op die locaties een overschrijding van een waarde als bedoeld in het derde lid redelijkerwijs is uit te sluiten.

Reactie:

A: Voorafgaand onderzoek met als doel om vast te stellen of er sprake is van een verontreiniging van het grondwater, mag alleen achterwege gelaten worden als de aanwezigheid van een grondwaterverontreiniging uit te sluiten is. De gemeente kan niet om andere redenen besluiten voorafgaand onderzoek uit te sluiten. Overigens maakt de provincie geen onderscheid tussen grond- of grondwateronderzoek, aangezien de NEN-protocollen onder de Omgevingswet voor het uitvoeren van bodemonderzoek ook het nemen van grondwatermonsters omvat. Zie ook de reactie bij deelzienswijze B004-001.

B: Dat klopt. Dat heeft deels te maken dat het niet het doel van de provincie is om beleidsneutraal te zijn (zie reactie bij deelzienswijze B010-008). Aan de andere kant is het niet de bedoeling bij dergelijk kleine gebouwen als transformatiehuisjes voorafgaand onderzoek te verlangen of een risicobeoordeling grondwaterkwaliteit, laat staan sanerende maatregelen. Zie ook de reactie bij deelzienswijze B004-001. De definitie van grondwatergevoelig gebouw is derhalve aangepast.

Mede als gevolg van deze zienswijze is in artikel 7.27 (toepassingsbereik) de definitie van de grondwatergevoelig gebouw aangepast.

Deelzienswijze B010-011: Art. 3.132 [wordt: 3.130]: definiëren natuurbeheerder.

- Verzoek om het begrip natuurbeheerder te definiëren en aan te geven bij welk (gemandateerd bevoegd) gezag de beslissing ligt tot het al dan niet uitvoeren van dit belastende onderzoek.

ontwerp wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening 2022, toelichting, versie 15-02-2022

Artikel 3.132 [wordt: 3.130]

Voor het effect van een grondwaterverontreiniging op de natuur zijn er geen goede waarden die een duiding geven van mogelijke ecologische effecten. Voor het beoordelen van de risico's van een grondwaterverontreiniging op het behalen van de doelen voor de grondwaterafhankelijke natuurgebieden is daarom vooralsnog veldwerk nodig. Op basis van bio-assays waarbij gebruik gemaakt wordt van de in het veld aanwezige condities, kan een inschatting gemaakt worden van de risico's. Een dergelijk veldonderzoek is een ingrijpende maatregel en dient weloverwogen plaats te vinden om de initiatiefnemer niet onnodig te belasten.

Af te stemmen met de natuurbeheerder is een te onduidelijk begrip.

Reactie:

Met natuurbeheerder bedoelt de provincie de overheid die verantwoordelijk is voor het behalen van de natuurdoelen en zich daarvoor moet verantwoorden. Het gaat niet om de terreinbeherende organisaties omdat deze vaak ook initiatiefnemer zijn. Omdat de provincie verantwoordelijk is voor het behalen van de doelstellingen in de natuurgebieden die onderdeel zijn van het Natuurnetwerk Nederland, heeft de provincie in het stroomschema behorende bij de methode grondwaterafhankelijke natuur, zoals opgenomen in bijlage III, onder Aa 2.4 het woord natuurbeheerder vervangen door Gedeputeerde Staten als ook de toelichting erop aangepast.

Op basis van deze deelzieswijze wordt het begrip natuurbeheerder in bijlage III, onderdeel Aa 2.4 vervangen voor Gedeputeerde Staten en wordt ook de artikelsgewijze toelichting van artikel 3.132 (methode: grondwaterafhankelijke natuur) [wordt: 3.130] aangepast.

Deelzieswijze B010-012: Artikel 3.141a (terugsaneerwaarde vergunningplichtige grondwatersanering)

- Verzoek tot schrappen laatste zin. Zonder een definitie van proportionaliteit is dit een symboolregel die bovendien rechtsongelijkheid in de hand werkt

- Verzoek om i.p.v. een regel de afweging bij de initiatiefnemer neer te leggen, eventueel vanwege andere, niet milieu hygiënische redenen.

Artikel 3.141a (terugsaneerwaarde vergunningplichtige grondwatersanering)

Zoals eerder benoemd is een grondwatersanering zeer complex en is de saneringsmethode specifiek toegerust op de lokale situatie en het gebruik dat afhangt van het grondwater. Het is daarbij niet doelmatig om een concrete terugsaneerwaarde op te nemen. Indien de verontreiniging de drinkwatervoorziening bedreigt is een strengere terugsaneerwaarde wenselijk dan als er geen gevoelig gebruik is dat afhangt van het grondwater waarin de verontreiniging zich bevindt. Afhankelijk van het gebruik van het grondwater verschilt dus de terugsaneerwaarde waaronder er geen risico's meer voor het grondwater zijn. Ook speelt de haalbaarheid van een concrete terugsaneerwaarde een rol, omdat dit sterk afhankelijk is van welke saneringsmethode toegepast gaat worden. Bij het bepalen van de saneringsmethode spelen ook zaken als kosteneffectiviteit en doelmatigheid een rol. De provincie kiest er daarom voor om een doelvoorschrift te stellen die gericht is op het wegnemen van het gevaar voor het grondwater. De provincie verlangt bij de aanvraag om de omgevingsvergunning gegevens waaruit blijkt dat de saneringsaanpak in ieder geval leidt tot een grondwaterkwaliteit waarbij er niet langer sprake is van een significante grondwaterverontreiniging die direct aandacht behoeft. Indien het proportioneel is om dat te

verlangen, wordt er gestreefd naar een concentratie en omvang van de verontreiniging waarbij er niet langer een significante verontreiniging is.

Reactie:

De provincie heeft de zin aangepast zodat duidelijk is dat de provincie streeft naar een groene situatie (niet-significant), maar dat dit soms niet mogelijk is en daarom ten allen tijde het "rode" eraf gehaald moet worden (oftewel geen significante grondwaterverontreiniging meer die direct aandacht behoeft). De provincie heeft daarbij nadrukkelijk vermeldt dat proportionaliteit, en de mate waarin de maatregelen niet onevenredig kostbaar zijn, meewegen in het bepalen van het uiteindelijk haalbare saneringsresultaat. Zie ook de reactie bij deelzienswijze B010-008.

De provincie past in artikel 3.141a (resultaat saneringsaanpakken) en bijbehorende artikelsgewijze toelichting de omschrijving van terugsaneerwaarde en proportionaliteit aan.

Deelzienswijze B010-013: Definitie: Artikel 7.39e [wordt: 7.39f] (grondwater: mitigerende maatregelen)

- Verzoek duidelijk te maken of de term “de provincie hecht er waarde aan...” wel of geen verplichting bronaanpak eigen terrein met zich meebrengt.
- Indien het een verplichting betreft is er geen sprake van een beleidsneutrale overgang en geldt de zienwijze zoals gesteld bij bronaanpak
- Het is onduidelijk hoe de term “de provincie hecht er waarde aan...” dient te worden geïnterpreteerd. Geeft deze term wel of geen verplichting tot bronaanpak op eigen terrein? Als deze term een verplichting geeft ten aanzien van bronaanpak dan is dit een verzwaring en geen beleidsneutrale overgang. Zie eerdere zienswijze over bronaanpak.

§ 7.3.5.4 Historische bodemverontreiniging zonder onaanvaardbaar verspreidingsrisico

Artikel 7.39e [wordt: 7.39f] (grondwater: mitigerende maatregelen)

De provincie hecht er waarde aan dat een natuurlijk moment benut wordt om bekende bodemverontreinigingen met risico's voor het grondwater alsnog aan te pakken of om op zijn minst maatregelen te treffen die verdere verontreiniging van het grondwater voorkomen of beperken. Zodoende zorgt artikel 7.39e [wordt: 7.39f] ervoor dat de maatregelen niet alleen het belang van de bodem dienen, maar ook het watersysteem. Bovendien is expliciet gemaakt dat de maatregelen niet alleen verdere verontreiniging van de bodem dienen te voorkomen of beperken, maar ook van het grondwater. Het gaat hierbij zowel om verontreiniging van het grondwater vanuit een mobiele bodemverontreiniging, als verdere verontreiniging van het grondwater vanuit een reeds in het grondwater aanwezige verontreiniging.

Reactie:

De instructieregel richt zich tot gemeente als bevoegd gezag voor de activiteit het saneren van de bodem en sluit qua formulering en abstractieniveau aan bij de in paragraaf 22.3.7.3 van de bruidsschat omgevingsplan opgenomen regels. Het is aan de gemeente om na te denken op welke wijze deze bruidsschatregel voor het omgevingsplan doorwerkt naar activiteiten op locaties waar sprake is van een bekende historische verontreiniging. De gemeente moet bedenken bij welke activiteit de gemeente vindt dat maatregelen aan de orde zijn en ook welke maatregelen aan de orde zijn. De provincie wil enkel ervoor zorgen dat de gemeente bij het bepalen van de wijze waarop de bruidsschatregel doorwerkt naar activiteiten op dergelijke locaties bij dat maatregelen

niet alleen het beschermen van de bodemkwaliteit voor ogen heeft, maar ook het beschermen van de kwaliteit van het watersysteem. Een geval van ernstige bodemverontreiniging kan immers ook gebaseerd zijn op de aanwezigheid van een grondwaterverontreiniging of de aanwezigheid van een mobiele bron van verontreiniging. De provincie heeft de artikelsgewijze toelichting verduidelijkt.

Zie verder B003-009.

Naar aanleiding van deze zienswijze is de artikelsgewijze toelichting van artikel 7.39e [wordt: 7.39f] (grondwater: mitigerende maatregelen) verbeterd.

Deelzienswijze B010-014: Vragen

Vragen:

A: Wat is de geldigheidsduur van voorbeschermingsregels?

Reactie:

A: De voorbeschermingsregels blijven zo lang bestaan tot dit onderwerp in het (permanente deel van het) omgevingsplan is opgenomen en daarmee uitvoering geeft aan de instructieregels waarmee het voorbereidingsbesluit samenhang heeft. Dit is in ieder geval aan de orde op het moment dat de gemeente het tijdelijk deel van het omgevingsplan (de bruidsschat) omzet naar het definitieve deel, aangezien de instructieregels opgevolgd moeten worden bij het maken van het definitieve omgevingsplan.

B: Hoe wordt geborgd dat bij vergunningvrije onttrekkingen geen verontreinigingen verplaatsen en negatieve effecten optreden?

C: Hoe wordt geborgd dat bij vergunningvrije onttrekkingen cumulatieve effecten geen negatieve effecten hebben?

Reactie:

B en C: De provincie is van mening dat de in artikel 3.1 van de bruidsschat waterschapsverordening opgenomen informatieplicht bij vergunningvrije wateronttrekkingsactiviteiten voldoende houvast biedt om eventuele negatieve gevolgen als gevolg van de onttrekking te voorkomen. Ook het indirect beïnvloeden van een verontreinigingspluim kan gezien worden als een negatief gevolg als deze beïnvloeding – eventueel in samenhang en cumulatief met overige onttrekkingen – de KRW doelen voor het grondwater bedreigt. Het is niet zo dat een verontreiniging nooit verplaatst mag worden. Dit is afhankelijk van de mate waarin het verplaatst wordt en of er al dan niet een kwetsbaar gebied aanwezig is.

De waterbeheerder dient daarnaast ook in algemene zin, bij het uitoefenen van haar taken en bevoegdheden, dit in samenhang te doen met het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en de vervulling van op grond van de Omgevingswet aan die watersystemen toegekende maatschappelijke functies. De provincie citeert hier een deel van de in de Omgevingswet opgenomen definitie van Beheer van watersystemen. De definitie illustreert dat de waterbeheerder, ook bij vergunningvrije grondwateronttrekkingen, de kwaliteit van grondwater (als onderdeel van het watersysteem) moet beschermen als ook de functie drinkwateronttrekking indien deze van toepassing is. De provincie vertrouwt er op dat het waterschap met de bruidsschatregel goed uitvoering kan geven aan haar taak.

De provincie zal bij het evalueren van de beleidslijn grondwater een toetsingskader ontwikkelen voor het beoordelen of een omgevingsvergunning voor een vergunningplichtige grondwateronttrekking verleend kan worden (zie ook reactie bij deelzienswijze A003-001). Dit

toetsingskader kan het waterschap ook ondersteunen bij de vergunningvrije grondwateronttrekkingen.

D: Infiltreren / lozen: Is met de algemene en brede omschrijvingen in de bijlage voldoende geborgd dat bij niet met name genoemde stoffen geen verslechtering van de grondwaterkwaliteit optreedt?

Reactie:

D: Zie B010-014B

E: Infiltreren / lozen: Hoe wordt aangetoond dat voor in bijlage wel genoemde stoffen waar geen norm voor is geen verslechtering optreedt van de grondwaterkwaliteit?

F: Infiltreren / lozen: Hoe wordt geborgd dat qua kwantiteit geen verontreinigingen uit de bodem in oplossing worden gebracht?

Reactie:

E en F: Voor infiltreren gelden voor infiltraties met de provincie als bevoegd gezag de regels in artikel 8.89 van het Besluit kwaliteit leefomgeving die verwijzen naar bijlage XIX van dat besluit. Bijlage XIX, deel B bevat groepen van families van verontreinigde stoffen waarmee ook de aanwezigheid van niet-genormeerde stoffen niet mag leiden tot verontreiniging van het grondwater. Ook via een instructieregel in artikel 7.89 [wordt: 7.90] van de omgevingsverordening blijft de in artikel 3.3 van de bruidsschat waterschapsverordening opgenomen regel voor infiltraties met waterschap als bevoegd gezag behouden. Die bruidsschatregel verwijst naar artikel 8.89 van Besluit kwaliteit leefomgeving in samenhang met bijlage XIX, waardoor ook niet-genormeerde stoffen geborgd zijn. Dit geldt ook voor het lozen van afvalwater op of in de bodem, voor zover afkomstig van graven in verontreinigde bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit (>I) of afkomstig van saneren (artikel 7.39c [wordt: 7.39d] in combinatie met de in paragraaf 22.3.8.1 van de bruidsschat omgevingsplan opgenomen regels).

G: Te graven watergangen niet zijnde KRW: wat zijn dan de regels van de provincie Zuid-Holland over hoe om te gaan met risico's die dan kunnen ontstaan?

Reactie:

G: Voor het graven van watergangen zijn de gemeenten en waterschappen bevoegd gezag. Voor het graven van watergangen is het waterschap en, indien er allereerst in de landbodem gegraven wordt, ook de gemeente verantwoordelijk. Het waterstaatskundig- en watersysteembeheer van een oppervlaktewaterlichamen dat niet in beheer van het Rijk is, is een verantwoordelijkheid van het waterschap. De provincie stelt geen regels over het graven in een bodem of graven in een oppervlaktewaterlichaam (lees: in waterbodem), en dus ook niet of dit al dan niet een krw-oppervlaktewaterlichaam is. Voor graven in de bodem gelden de algemene rijksregels in het Besluit activiteiten leefomgeving en de waterbeheerder is verantwoordelijk voor het stellen van regels over activiteiten in een oppervlaktewaterlichaam voor zover die niet al met rijksregels gereguleerd.

H: Zijn er voldoende regels voor toepassing van grond, baggerspecie en circulaire materialen en het borgen van de kwaliteit van het grondwater? Ook in beschermde gebieden in relatie tot drinkwaterwinning? Ook in relatie tot opkomende stoffen / opkomende verontreinigingen?

Reactie:

H: De regels uit de wijziging houden verband met het wegvallen van de Wet bodembescherming. De wijziging omvat niet het gehele grondwaterbeleid van de provincie. Veel is al opgenomen in de omgevingsverordening. Het toepassen van grond of baggerspecie in grondwaterbeschermingsgebieden kan inderdaad het provinciale grondwaterbelang raken en daarom wordt deze activiteit op grond van de omgevingsverordening in § 3.3.6 Grond en baggerspecie in Artikel 3.41, als milieubelastende activiteit aangemerkt. Zodoende kan de provincie sturen op deze activiteit. In het tweede lid van dit artikel wordt ingegaan op de vereiste kwaliteitseisen.

De deelzienswijzen leiden niet tot aanpassing van de wijziging.

C001 - Omgevingsdienst West-Holland

Deelzienswijze C001-001: Bodem en grondwater

In dit wijzigings-ontwerp van de omgevingsverordening zijn regels opgenomen over de grondwaterkwaliteit. Deze regels zijn, naar aanleiding van zienswijzen op de betreffende regels uit het ontwerp van de initiële ZHOV, zoals vastgesteld op 15 december 2021, en in samenhang met het beleid in het regionale waterprogramma opnieuw vormgegeven. Het lijkt erop dat, in dit ontwerp, de onderzoeksplicht voor initiatiefnemers in vergelijking met eerdere versies is verlicht. Gezien de bodemgesteldheid en grondwaterstand in ons werkgebied echter, is een gebouw al snel "grondwatergevoelig". Dit maakt dat de meeste gevallen in ons werkgebied een "risicobeoordeling grondwaterkwaliteit" benodigd is. Ook het omvangscriterium van 100 m³ poriëngevuld grondwater, zal in ons werkgebied in samenhang met overschrijdingen van gehalten in de vaste bodem, bij de vele gebieden met hoge grondwaterstanden voor komen.

Voor natuurgebieden en grondwaterbeschermingsgebieden hanteert de verordening "voorkeurswaarden, voor de overige gebieden "signaleringswaarden". In ons werkgebied is nog niet in alle gemeenten een bodemkwaliteitskaart voorhanden, laat staan een grondwaterkwaliteitskaart. Onze gemeenten kunnen in de toekomst met een omgevingsplan nadere invulling geven met lokale achtergrondgehalten om in overeenstemming met de doelstelling van een gezonde en veilige leefomgeving een gewogen en gefundeerde afweging te maken voor lokale toetsingswaarden en actiewaarden. Daarvoor zijn bodemkwaliteitsgegevens en grondwaterkwaliteitsgegevens op lokaal niveau onontbeerlijk.

Wij voorzien in de overgangsfase tussen de inwerkingtreding van de Omgevingswet en het vaststellen van omgevingsplannen in onze gemeenten en ook initiatiefnemers onduidelijkheid over de onderzoeksplicht en de beoordeling van activiteiten en vergunningen voor grondwatergevoelige bebouwing en beoordeling van werkzaamheden in de bodem tot in en onder de grondwaterspiegel. Wij voorzien onduidelijkheid wanneer beoordelingen volgens deze verordening dienen te worden doorgeschoven van gemeentelijke, naar provinciaal niveau, met name in voornoemde overgangsfase.

Wij zijn van mening dat onderzoeksinspanningen, controle, toezicht en handhaving gericht op het voorkomen van significante grondwaterverontreinigingen die een bedreiging vormen voor de leefomgeving, de natuur, KRW-waterlichamen en drinkwatervoorziening, uiteindelijk gefundeerd kunnen worden op een minder brede regelgevingsbasis. Hetgeen één van de doelstellingen van de invoering van de Omgevingswet is. Wij willen graag met de gemeenten in ons werkgebied met u samenwerken en ook de samenwerking tussen gemeente en provincie bevorderen om zowel in de overgangsfase tussen invoering van Omgevingswet en vaststellen van omgevingsplan. Daartoe is echter een behoorlijke inspanning, ook van onze Omgevingsdienst benodigd, waarvoor de middelen in ieder geval bij gemeente en bij Omgevingsdienst ontbreken de komende jaren.

Wij vernemen dan ook graag op welke wijze u de gemeenten en de omgevingsdiensten hierin gaat ondersteunen en bijstaan.

Reactie:

De omgevingsdienst vreest dat zij vaker te maken krijgt met regels vanwege de provinciale verordening in haar werkgebied vanwege het feit dat de grondwaterstanden hoog zijn. Een grondwatergevoelig gebouw heeft echter geen relatie met de grondwaterstand, maar gaat over of het gebouw een gebouw is dat de bodem raakt. De aan- of afwezigheid van een grondwaterverontreiniging maakt dat er al dan niet een risicobeoordeling uitgevoerd moet worden. De omgevingsdienst suggereert dat door de hoge grondwaterstand in combinatie met verontreinigende stoffen in de bodem in dit gebied daardoor ook eerder verontreiniging in grondwater aangetroffen wordt.

De provincie sluit met haar instructieregels aan bij activiteiten waarvoor de gemeente reeds bevoegd gezag is. Voor een deel daarvan, bijvoorbeeld de bouwactiviteit, is het aan de gemeente om de VTH (vergunningverlening, toezicht en handhaving) taken hiervan al dan niet bij de omgevingsdienst te beleggen. Indien de gemeente ervoor kiest om deze taak bij de omgevingsdienst neer te leggen is het aan de gemeenten om hiervoor de financiën te regelen. De Provincie Zuid-Holland is verantwoordelijk om gelden beschikbaar te stellen aan de Omgevingsdiensten voor de eigen taakuitoefening.

De provincie zal, net zoals tijdens het participatietraject rondom het komen tot deze wijziging, de samenwerking blijven opzoeken zodat er samen geleerd kan worden goed uitwerking te geven aan de doelen van de Omgevingswet en de aan de provincie dan wel gemeente opgelegde taken en toegedeelde bevoegdheden. Hierbij streeft de Omgevingswet vooral naar eenvoudige en meer integrale regels. Als gevolg van die doelstelling leidt dit over het algemeen tot minder regels het geen op zichzelf geen doel van de Omgevingswet is.

Specifiek over het ontsluiten van bodem- en grondwaterinformatie zal de provincie samen met de omgevingsdiensten en gemeente moeten komen tot werkafspraken. Uiteraard zal de provincie voor het deel van de taken die door de provincie bij de omgevingsdienst worden belegd de financiën regelen. De provincie heeft belang bij informatie over de grondwaterkwaliteit en kan zich voorstellen dat ook de gemeente bij een grondwaterkwaliteitskaart gebaat is. Een initiatiefnemer is in principe aan zet om voorafgaand onderzoek uit te voeren, maar hoe meer informatie al voor handen is, des te kleiner wordt de onderzoeksinspanning voor de initiatiefnemer. De gemeente kan voor bouwen van een grondwatergevoelige gebouw de onderzoeksverplichting uitsluiten als er 1) voldoende informatie over de grondwaterkwaliteit aanwezig is en 2) hieruit blijkt dat de aanwezigheid van een grondwaterverontreiniging uit te sluiten is.

Provinciale voorbeschermingsregels zorgen er voor dat direct bij inwerkingtreding van de Omgevingswet en deze daaraan gekoppelde wijziging van de ZHOV het omgevingsplan regels bevat die uitvoering geven aan instructieregels in de omgevingsverordening. De gemeente hoeft dus niet direct aan de slag met het aanpassen van het omgevingsplan.

Deze deelzienswijze leidt niet tot een aanpassing van de wijziging. De provincie zal samen met de omgevingsdiensten en gemeenten komen tot werkafspraken over het ontsluiten van bodem- en grondwaterinformatie en daarbij de omgevingsdienst voor de taken die het voor de provincie uitvoert van de benodigde middelen voorzien.

C002 - Omgevingsdienst Haaglanden

Vooropgesteld wordt dat de ontwerp wijziging van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (wZHOV2022) een gedegen indruk maakt. Ook de toelichting is goed leesbaar.

Deelzienswijze C002-001: Grammaticale opmerkingen

- Artikel 3.30, tweede lid zal het woord: 'activiteit' aan het lid moeten worden toegevoegd. Zodat de volgende zin ontstaat: 'Het verrichten van een activiteit als bedoeld in artikel 3.27, eerste lid, onder a en onder b, etc.....'.
- Artikel 3.102, onder b, paragraaf 3.3.2 tot en met 3.3.26. Wij veronderstellen dat dit moet zijn: tot 3.3.25. Voor een ontheffingaanvraag op basis van artikel 7.83 is een e-formulier 'vastgesteld'.
- In het Voorbereidingsbesluit staan aan het eind in de Toelichting – Artikelsgewijs de definities van bijbehorend bouwwerk en gebouw. Hier wordt bij een definitie het Bbl verkeerd uitgeschreven. Wij verzoeken u dit te wijzigen in Besluit bouwwerken leefomgeving.

Reactie:

-Het woord 'activiteit' zal aan artikel 3.30, tweede lid worden toegevoegd (alhoewel het geen deel uitmaakt van de wijziging verwerkt de provincie deze technische correctie graag in de ZHOV).

- Wat onder b, in artikel 3.102 staat is correct. Daarmee worden ook activiteiten gevat die in de 3.3.26 paragraaf zelf zijn geregeld. Het betreft alles wat onder a. staat. Maar ook alles wat onder b. valt (als het een verandering/uitbreiding op een verandering/uitbreiding is). Hiermee kunnen bestaande milieubelastende activiteiten een vergunning krijgen voor een verandering of uitbreiding.

- In het concept voorbereidingsbesluit wat ter informatie bijgevoegd is geweest bij de stukken die ter inzage hebben gelegen was de provincie nog zoekende hoe om te gaan met van toepassing zijnde begrippen uit de algemene maatregelen van bestuur onder de Omgevingswet. Het dynamisch verwijzen (van toepassing verklaren) heeft de voorkeur. In de toelichting bij het voorbereidingsbesluit is ter informatie de definitie zelf opgenomen. Omdat het een verwijzing betreft staat er achter het begrip steeds een verwijzing naar de algemene maatregel van bestuur. Abusievelijk is daar bouwen in plaats van bouwwerken opgenomen en dit zal worden gecorrigeerd.

Deelzienswijze C002-002: beslistermijn omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit in een grondwaterbeschermingsgebied.

Voor de inwerkingtreding van de PMV 2021 was een beslistermijn van vier maanden na ontvangst van de aanvraag, krachtens artikel 7.11, tweede lid, van de PMV ZH negende tranche, van toepassing op de beschikking op de aanvraag om ontheffing van een in bijlage 10, onderdeel B. Een dergelijke beslistermijn ontbreekt in de Provinciale milieuverordening Zuid-Holland 2021, dus wordt er teruggevallen op de reguliere procedure, met een beslistermijn van acht weken, van titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). In de voorliggende ontwerp wijziging ontbreekt wederom een beslistermijn voor een omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteit in een grondwaterbeschermingsgebied als bedoeld in afdeling 3.3. Wij verzoeken de beslistermijn van vier maanden voor een omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteit in een

grondwaterbeschermingsgebied op te nemen, aangezien er op grond van afdeling 10.2 meerdere adviseurs bij de aanvraag betrokken zijn en de beoordeling van een dergelijke aanvraag veel tijd vergt.

Reactie:

De hoofdregel is dat de reguliere procedure van titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht wordt gevolgd (artikel 16.62, Omgevingswet). In bijzondere gevallen geldt de uitgebreide procedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Op diverse plaatsen in de Omgevingswet en in artikel 10.24 van het omgevingsbesluit staat wanneer de uitgebreide procedure geldt. In de uitgebreide procedure beslist het bevoegd gezag binnen 6 maanden na een aanvraag. In artikel 3.10 van de Algemene wet bestuursrecht staat dat het bevoegd gezag de uitgebreide procedure van toepassing mag verklaren. Dit mag echter niet bij een aanvraag om een omgevingsvergunning (artikel 16.62, lid 3, Omgevingswet). De provincie heeft hiermee geen grondslag om voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteit in een grondwaterbeschermingsgebied een andere dan de reguliere procedure van toepassing te verklaren. Artikel 16.64, tweede lid, van de Omgevingswet voorziet in de mogelijkheid om de beslistermijn eenmalig met zes weken te verlengen, zodat een beslistermijn van veertien weken ontstaat. In de gevallen waarin instemming is vereist, geldt geen beslistermijn van acht maar van twaalf weken. Voor de combinatie van advies en instemming geldt dus dat de reguliere beslistermijn automatisch met vier weken wordt verlengd tot twaalf weken.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

Deelzienswijze C002-003: onderzoeklast initiatiefnemer bodemverontreinigingen

Door de wijziging van de Zuid-Hollandse omgevingsverordening, betreffende de ruime definitie van een grondwatergevoelig gebouw en grondwatergevoelige locatie, wordt er meer onderzoeklast bij een initiatiefnemer neergelegd dan in de huidige situatie. Dit is niet conform de uitgangsprincipes van de Omgevingswet. Daarnaast wordt er meer van de initiatiefnemer verwacht in het geval dat er een bodemverontreiniging wordt geconstateerd. De initiatiefnemer moet al maatregelen treffen of nader onderzoek uitvoeren, ook als al duidelijk is dat hij niet verantwoordelijk is voor de (bron van de) verontreiniging en er geen beperkingen voor het gebruik van het bouwwerk uitgaan van de verontreiniging. In het regime van de Wet bodembescherming wordt wel een last neergelegd bij veroorzaker/bronhouder en zijn maatregelen gekoppeld aan normaal gebruik van de locatie. Op basis van de wijziging van de Zuid-Hollandse omgevingsverordening is het lastig om te bepalen wat redelijk is om aan initiatiefnemer te vragen ten aanzien van onderzoekverplichtingen en te treffen maatregelen.

Graag zouden wij meer handvatten willen ontvangen in bijvoorbeeld de vorm van een toelichting. Enkele handvatten kunnen bijvoorbeeld zijn of de initiatiefnemer bronhouder is en of de initiatiefnemer direct belang heeft bij de grondwatersanering (wegnemen van risico's bij normaal gebruik).

Reactie:

Naar aanleiding van meerdere zienswijzen over het toepassingsbereik wordt het toepassingsbereik aangepast zodat de focus komt te liggen op constateren of er sprake is van verontreiniging van het grondwater zodat in samenhang met een ontwikkeling (breder dan bouwen) een mobiele bron van verontreiniging kan worden aangepakt (zie reactie bij deelzienswijze B004-001 en B003-007). Hierbij moet gezegd worden dat het niet zozeer het doel van de Omgevingswet is om minder onderzoek te doen, maar wel er voor te zorgen dat de beschikbare informatie steeds beter door de

overheid ontsloten wordt voor initiatiefnemers via het Digitaal Stelsel Omgevingswet zodat onderzoek zich steeds vaker kan beperken tot alleen het raadplegen van de beschikbare informatie (zie reactie bij deelzienswijze B003-007)

Ook wordt naar aanleiding van andere zienswijzen de plicht om een risicobeoordeling uit te voeren beperkt tot situaties waarin een mobiele bron van verontreiniging nog aanwezig is ter plaatse van het perceel (zie de reacties bij deelzienswijzen B003-008 en C002-004E).

De provincie verwacht verder niet vaak dat een bronaanpak en grondwatersanering uitgevoerd zal worden. Het zal maar zelden voorkomen dat er nog een grondwaterverontreiniging wordt aangetroffen waarvoor een grondwatersanering verlangd wordt. Dit zijn immers de oude spoedlocaties die al aangepakt moesten worden. De provincie heeft het hier dus vooral over een bronaanpak waarbij de bron nog op het perceel aanwezig is en de grondwaterverontreiniging dusdanige concentraties en omvang heeft dat gevaar voor het grondwater vanuit de KRW niet uitgesloten kon worden. Dit komt overeen met de situatie van voor de Omgevingswet. In het recht voorafgaand aan de Omgevingswet (Woningwet en Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) ten aanzien van bouwen van gebouwen met verblijfsfunctie op een verontreinigde bodem) gold er een saneringsplicht bij elke handeling waar sprake was van het verplaatsen of verminderen van een geval van ernstige bodemverontreiniging. Net als onder de Wet bodembescherming worden dergelijke ernstige verontreinigingen (zowel bodem als grondwater) op een natuurlijk moment aangepakt in samenhang met de activiteit. Er is immers dan op grond van artikel 28 van de Wet bodembescherming sprake van een handeling waarbij een geval van ernstige verontreiniging (grond of grondwater) wordt verminderd of verplaatst. Indien er sprake was van een mobiele verontreiniging, en dat is hier het geval, dan moest er met BUS (besluit uniforme saneringen) mobiel de gehele verontreiniging verwijderd worden of als er een deelsanering uitgevoerd werd, dan liep de sanering via het Wet bodembescherming saneringsspoor. Net als onder de Wet bodembescherming zijn daarbij niet enkel de risico's voor de gezondheid van belang, maar ook de risico's voor het grondwater. Het kan dat in de praktijk hier anders mee om gegaan wordt. De provincie heeft dan ook niet tot doel om beleidsneutraal te zijn, maar heeft vanuit de doelen van de KRW beredeneerd wanneer een bronaanpak en eventueel grondwatersanering aan de orde is (zie ook reactie bij deelzienswijze B008-001).

De provincie gaat aan een praktijkvoorbeeldenboek werken om meer handvatten te geven bij de uitvoering van de (instructie)regels uit de omgevingsverordening.

Mede als gevolg van deze zienswijze is in artikel 7.27 (toepassingsbereik) de definitie van grondwatergevoelig gebouw en in artikel 7.28 (definitie grondwatergevoelige locatie) de definitie van de grondwatergevoelige locatie aangepast. Zie C002-004D.

De provincie past artikel 7.30 (risicobeoordeling grondwaterkwaliteit) [wordt: 7.31] zo aan dat een risicobeoordeling enkel aan de orde is indien er nog een bron van een mobiele verontreiniging aanwezig is. Daarnaast neemt de provincie een uitzondering op voor het uitvoeren van de risicobeoordeling indien er op de locatie reeds een grondwatersanering is uitgevoerd waarbij na saneren nog een restverontreiniging in het grondwater aanwezig is.

Deelzienswijze C002-004: Artikelsgewijze opmerkingen:

A: Artikel 3.1413 uitvoering nazorgmaatregelen

In dit artikel wordt gesproken over een evaluatieverslag. Dit evaluatieverslag wordt slechts aan het bevoegd gezag ter kennisname verzonden. Mogelijk vloeien er uit dit evaluatieverslag nazorgverplichtingen voort. Hoe kan worden vastgelegd dat de nazorgmaatregelen daadwerkelijk

van toepassing zijn op de locatie? Ons voorstel is om in dit een artikel een grondslag voor een besluit op te nemen, zodat het bevoegd gezag de mogelijkheid heeft om de nazorgverplichtingen op te leggen.

Reactie:

A: In Artikel 3.141e [wordt: 3.141f] is de initiatiefnemer belast met de uitvoering van de nazorgmaatregelen. Hiermee is nazorg in voldoende mate geborgd en ook kenbaar gemaakt. Zie ook reactie bij deelzienswijze C002-004L.

Er is geen besluit nodig om de uitvoering van de nazorgmaatregelen te borgen. De wijziging wordt op dit punt niet aangepast.

B: Artikel 3.141i [12a.2] (toevalsvondst)

De verontreiniging kan zich ter plaatse van meerdere terreinen bevinden waar meerdere eigenaren en/of erfpachters toe behoren. Het is niet duidelijk of alle eigenaren en/of erfpachters of uitsluitend die van de bronlocatie de benoemde verplichting hebben. (In de reactie op de botsproef wordt gesteld dat buiten de bronlocatie de sanering waarschijnlijk uit monitoring zal bestaan. Dit is nutteloos indien er geen gevolgen zitten aan de uitkomst). Daarnaast ontvangen wij graag meer toelichting op het begrip 'redelijkerwijs', zodat op de juiste manier de betrokken belangen kunnen worden afgewogen.

Reactie:

B: Het instrument toevalsvondst verontreiniging van het grondwater gaat niet over bronlocatie, noch over het eventueel saneren. Het gaat over het aantreffen of vermoeden hebben van een verontreiniging in het grondwater, waarbij sprake is van een onaanvaardbaar verspreidingsrisico (de tot op heden nog onbekende spoedlocaties met een onaanvaardbaar verspreidingsrisico) en het vervolgens treffen van tijdelijke beschermingsmaatregelen (niet zijnde sanering) die het risico beheersen. Dit tot het moment dat een ontwikkeling zich voordoet en uit regels, zoals bij bouwen op een grondwatergevoelige locatie, er wel een sanering verplicht wordt.

De formulering van het instrument toevalsvondst verontreiniging van het grondwater is vergelijkbaar met de in de Omgevingswet opgenomen toevalsvondst verontreiniging van de bodem. De wetgever spreekt hier over tijdelijke beschermingsmatregelen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om onaanvaardbare risico's voor de gezondheid weg te nemen. De wetgever heeft bewust dergelijke terminologie gebruikt. De provincie sluit hierbij aan op de reeds door de wetgever gestelde regels en daarmee ook op het abstractieniveau dat de wetgever gekozen heeft. De motivatieplicht licht bij de provincie als bevoegd gezag voor het instrument toevalsvondst verontreiniging van het grondwater. De provincie zal de ontwikkelde risicobeoordeling grondwaterkwaliteit hiervoor gebruiken. Dit is ook in de toelichting aangegeven.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

C: Artikel 7.27 (bouwen) en bijlage I begrippen:

Volgens deze definitie is een gebouw op palen ook een grondwatergevoelig gebouw. Ons inziens is dit onjuist.

Reactie:

C: De definitie van een grondwatergevoelig gebouw is bedoeld om het moment aan te grijpen waarbij naar aanleiding van een bouwactiviteit in de bodem gegraven wordt, hetgeen een

natuurlijk moment kan zijn om de (mobiele bron van) verontreiniging van het grondwater aan te pakken. Dit omvat ook een gebouw dat op palen staat, mits het voldoet aan de definitie van een grondwatergevoelig gebouw. Het is niet zo gek om ook bij een gebouw op palen het natuurlijk moment aan te grijpen. Bij het bouwen van een dergelijk gebouw moet immers toch ook vaak in de bodem gegraven worden en is het na het bouwen lastig om onder het gebouw (op palen) nog eventuele saneringen te doen.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

D: Artikel 7.28, 7.29 en 7.31 (bouwen) [woord: 7.32] en bijlage I begrippen:

De definitie van grondwatergevoelige locatie schiet tekort voor de openbare ruimte. Hier van de locatie of direct aangrenzend aaneengesloten terrein zeer groot zijn. Ook indien naar het kadastrale perceel wordt gekeken. Voor een dergelijk groot terrein kan de initiatiefnemer niet redelijkerwijs bodemonderzoek verlangd worden en/of verantwoordelijk voor worden gehouden voor mogelijke grondwaterverontreiniging. Een grondgevoelig gebouw kan een (zeer) beperkt deel van een grondwatergevoelige locatie betreffen. De grondwatergevoelige locatie kan (zeer) groot zijn, bijvoorbeeld bij industrie. Het lijkt in vele situaties niet redelijk om te verplichten de gehele grondwatergevoelige locatie te onderzoeken.

Reactie:

D: De provincie sluit met de formulering aan bij het door het Rijk opgenomen toepassingsbereik voor een bodemgevoelige locatie die ook het terrein en perceel omvat. De instructieregels van het Rijk aangaande een bodemgevoelige locatie vragen om maatregelen bij overschrijding van de toelaatbare bodemkwaliteit en beperken zich tot alleen het deel waar de bouwactiviteit plaatsvindt.

Net als bij het vaststellen of er sprake is van overschrijding van de toelaatbare bodemkwaliteit hoeft ook bij het vaststellen of er sprake is van verontreiniging van het grondwater niet het gehele perceel onderzocht te worden om dit vast te stellen. Indien al ter plaatse van de bouwactiviteit een overschrijding wordt aangetroffen, hoeft - voor deze fase van voorafgaand onderzoek - niet de rest van het perceel te worden onderzocht. In die zin sluit de provincie aan bij deze werkwijze voor bodemgevoelige locaties. Ook is het uiteraard tijdens het uitvoeren van het onderzoek niet nodig om de gehele locatie te onderzoeken als het vooronderzoek daar geen aanleiding toe geeft. Het onderzoek richt zich dus tot de gehele locatie, maar dat wil niet zeggen dat de uiteindelijke bemonstering zich ook tot de gehele locatie uitstrekt.

Waar de indiener een punt heeft is dat het toepassingsbereik van de provinciale instructieregels verder strekken doordat grondwatergevoelige gebouwen ook gebouwen betreffen waar geen blootstelling plaatsvindt. Dit is dus een breder toepassingsbereik dan de instructieregels van het Rijk. De provincie heeft kleine gebouwen hiervan uitgesloten (zie reactie bij deelzienswijze B004-001). Maar verder is de provincie vooral van mening dat, net als nu onder de Wet bodembescherming, het natuurlijk moment aangegrepen moet worden om een mobiele bron van verontreiniging in samenhang met een activiteit aan te pakken. Het is hierbij niet de bedoeling dat bij een groot industrieterrein waarbij er ergens een gebouw gebouwd wordt er vervolgens elders op het terrein, waar men niet bouwt, een bronaanpak uitgevoerd zou moeten worden. De indiener heeft gelijk dat het huidige toepassingsbereik te breed is. Aan de andere kant wil de provincie graag bij grote ontwikkelprojecten, waar meer ontwikkeld wordt dan enkel het bouwen van een gebouw (denk aan speeltuinen, stadsparken, etc), dat een eigenaar slim kijkt naar wat hij aan verontreinigingsbronnen kan verwijderen in samenhang met de ontwikkeling. Dergelijke

ontwikkelingen gaan vaak gepaard met een functie wijziging. Om dergelijke koppelkansen bij een ontwikkeling te kunnen benutten, gaat het toepassingsbereik zich in ieder geval richten tot de bodemgevoelige locaties. Daar bovenop zullen de grondwatergevoelige locaties waar er geen sprake is van een bodemgevoelig gebouw zich gaan beperken tot de ontwikkellocatie (breder dan bouwen) en niet het gehele terrein/perceel omvatten. Bovendien zijn kleine gebouwen waar geen sprake is van blootstelling uitgezonderd van het toepassingsbereik.

Als gevolg van deze zienswijze is in artikel 7.27 (toepassingsbereik) de definitie van grondwatergevoelig gebouw en in artikel 7.28 (definitie grondwatergevoelige locatie) de definitie van de grondwatergevoelige locatie aangepast.

E: Artikel 7.28: (definitie grondwatergevoelige locatie)

Volgens dit artikel zal er onderzoek naar grondwater op het direct aangrenzende en aaneengesloten terrein of tuin bij het grondwatergevoelige bouwwerk moeten worden verricht. Ons inziens mist hier een duidelijke toelichting en/of definitie, omdat nu niet precies duidelijk is waar dit onderzoek uitgevoerd moet worden. Heeft het betrekking op het gehele perceel of slechts tot 10 meter- 25 meter afstand van de verontreiniging?

Daarnaast zetten wij onze vraagtekens bij deze aanpak in het geval van een pluim die losgeraakt is van het bronperceel en waarbij de bron op het perceel niet meer aanwezig is. Kan het bevoegd gezag in dit geval alle perceelhouders boven de pluim aanschrijven? Dit zou ons inziens onwenselijk zijn. In (de toelichting) van de ontwerp wijziging dient een nadere invulling van het begrip redelijk te worden gegeven, zodat alle belangen op de juiste manier kunnen worden afgewogen.

Reactie:

E: Het voorafgaand onderzoek als bedoeld in artikel 7.29 dient vast te stellen of ergens op de grondwatergevoelige locatie zich een grondwaterverontreiniging bevindt. Dit is ook het geval bij de bodemgevoelige locatie waar de wetgever motiveert waarom de tuin en aangrenzend perceel onderdeel is van het toepassingsbereik. In de tuin kan immers blootstelling plaatsvinden. Ook voor grondwater gaat deze redenering op. Indien de grondwaterverontreiniging zich in de tuin bevindt, is er ook sprake van een risico voor het grondwater. Voor het grondwater maakt het immers niet uit of er een gebouw bovenop staat of niet. Naar aanleiding van een aantal deelzienswijzen (zie o.a. B004-001 en C002-004D) zal het toepassingsbereik wel aangepast worden zodat bij zeer grote terreinen men zich kan beperken tot het deel waarop de ontwikkeling plaatsvindt (tenzij het gehele terrein een bodemgevoelige locatie is). De provincie heeft dit verwoord door aan te geven dat het alleen om het terrein en perceel staat dat samenhang kent met de bouwactiviteit. De provincie zorgt hiermee er voor dat zoveel mogelijk het natuurlijk moment aangegrepen wordt om een mobiele bron van verontreiniging aan te pakken. Daarnaast bieden de regels voor saneren van de bodem ruimte voor maatwerk voor als blijkt dat een bronaanpak aan de orde is. Dan kan met een maatwerkvoorschrift worden afgeweken van de algemene regels indien deze niet proportioneel zouden zijn voor dat specifieke geval. Zie ook reactie C002-004D.

Voor wat betreft de situaties waar de bron niet langer op het perceel aanwezig is dan wel waar de bron afkomstig is van een naburig perceel, heeft de indiener gelijk dat het verder onderzoeken van de pluim geen zin heeft, aangezien de aanpak zonder bron niet proportioneel is of, bij een nog naleverende bron op naburig perceel, weinig effectief. In deze fase van voorafgaand onderzoek als bedoeld in artikel 7.29 vindt er alleen onderzoek plaats om te bepalen of er sprake is van verontreiniging van het grondwater. Deze eerste stap is nodig om te bepalen of er überhaupt gekeken moet worden naar eventueel aanwezige mobiele bronnen van verontreiniging. Bovendien

dient het als signalering indien er sprake zou zijn van een toevalsvondst verontreiniging van het grondwater, waarbij de provincie wel de eigenaren van het terrein waarop de bron zich bevindt kan aanspreken op het nemen van tijdelijke beschermingsmaatregelen.

Als gevolg van deze zienswijze is in artikel 7.27 (toepassingsbereik) de definitie van grondwatergevoelig gebouw en in artikel 7.28 (definitie grondwatergevoelige locatie) de definitie van de grondwatergevoelige locatie aangepast.

F: Artikel 7.29 (bodemonderzoek):

Indien bij onderzoek grondwaterverontreiniging wordt aangetoond, maar niet duidelijk is of er sprake is van significante verontreiniging en/of een toevalsvondst, is het niet redelijk verder onderzoek te verlangen van de initiatiefnemer indien blijkt dat de bron van de verontreiniging niet is gelegen ter plaatse van de bouwlocatie. Dit brengt ook onevenredige kosten met zich mee. In dat geval kan evenmin verlangd worden dat een risicobeoordeling (artikel 7.30) [wordt: 7.31] wordt uitgevoerd indien daar nog niet voldoende onderzoeksresultaten voor aanwezig zijn

Reactie:

F: Zie reactie bij deelzienswijze C002-004E voor voorafgaand onderzoek indien bron niet aanwezig is of afkomstig is van een naburig perceel.

Wat betreft het uitvoeren van een risicobeoordeling naar een grondwaterverontreiniging waarvan de bron van verontreiniging niet langer aanwezig is of afkomstig van een naburig perceel is de provincie het eens met de indiener. Daarom heeft de provincie ervoor gezorgd dat een risicobeoordeling alleen aan de orde is indien er (nog) een bron van mobiele verontreiniging aanwezig is, want de provincie gaat inderdaad alleen een grondwatersanering verlangen als dit in samenhang met een bronaanpak plaatsvindt en daarom heeft een risicobeoordeling zonder bron geen zin (of is in ieder geval niet redelijk om van een initiatiefnemer te verwachten). Dit is aangepast. Zie ook de reactie bij deelzienswijze C002-003.

De provincie heeft ook een uitzondering op de plicht om een risicobeoordeling uit te voeren opgenomen indien er een restverontreiniging in grondwater zit die op grond van evaluatieverslag beschikt is en mag blijven zitten.

De provincie past artikel 7.30 (risicobeoordeling grondwaterkwaliteit) [wordt: 7.31] zo aan dat een risicobeoordeling enkel aan de orde is indien er nog een bron van een mobiele verontreiniging aanwezig is. Daarnaast neemt de provincie een uitzondering op voor het uitvoeren van de risicobeoordeling indien er op de locatie reeds een grondwatersanering is uitgevoerd waarbij na saneren nog een restverontreiniging in het grondwater aanwezig is.

G: Artikel 7.31 (sanerende maatregelen) [wordt: 7.32]:

Sanerende maatregelen kunnen redelijkerwijs niet verlangd worden indien de bron van de verontreiniging niet is gelegen ter plaatse van de bouwlocatie. Tijdens de botsproeven is door de provincie Zuid-Holland aangegeven dat een bronaanpak moet worden geëist voor zover de sanerende maatregelen redelijkerwijs verlangd kunnen. Dit is niet opgenomen in het ontwerp en moet derhalve worden toegevoegd inclusief een invulling van het begrip 'redelijkerwijs'.

Reactie:

G: Zie reactie deelzienswijze C002-004F

De provincie past artikel 7.30 (risicobeoordeling grondwaterkwaliteit) [wordt: 7.31] zo aan dat een risicobeoordeling alleen aan de orde is indien er nog een bron van een mobiele verontreiniging aanwezig is.

H: Artikel 7.36 (saneringsaanpak: niet afdekken): [wordt: 7.37]

Het beperken of voorkomen van een inbreng van een verontreiniging naar het grondwater zoals bedoeld onder punt 2b kan een zeer kleine en/of theoretische beperking zijn. Dit kan leiden tot het ongewenst niet daadwerkelijk saneren van een bron. Voorstel: Het afdekken moet tot een significantie afname leiden zodat dit als een sanering kan worden gezien.

Reactie:

H: Zie reactie bij deelzienswijze B010-006B

Deze deelzienswijze leidt niet tot een aanpassing van de wijziging. De provincie zal een praktijkvoorbeeldenboek opstellen voor het uitvoeren van een bronaanpak.

I: Artikel 7.39c [wordt: 7.39d]:

In voorgenoemd artikel worden de begrippen bodemsanering en grondwatersanering apart benoemd. Ons inziens is een grondwatersanering ook een bodemsanering. De term bodemsanering is in principe al voldoende.

Reactie:

I: Het Rijk sluit een grondwatersanering nadrukkelijk uit van het toepassingsbereik van de milieubelastende activiteit saneren van de bodem. Zie artikel 3.48h, tweede lid van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Deze deelzienswijze leidt niet tot een aanpassing van de wijziging.

J: Artikel 7.39e [wordt: 7.39f] (grondwater: mitigerende maatregelen):

Het is niet duidelijk hoe invulling kan worden gegeven aan het begrip 'redelijkerwijs'. Op basis van dit artikel is het voor het bevoegd gezag lastig om de betrokken belangen af te wegen. Wij verzoeken u om dit te wijzigen.

Reactie:

J: Dit begrip is in gebruik in de bruidsschatregel en daarom sluit de provincie hierbij aan. Zie voor meer uitleg de reactie bij B003-009 en zie ook C002-004D voor voornemen praktijkvoorbeeldenboek voor begrippen als "redelijk".

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

K: Voorbereidingsbesluit invoering wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening 2022:

In de inleiding van het bijbehorende Voorbereidingsbesluit wordt gesteld dat het gaat om een soort Bruidsschat, die in het tijdelijk deel van het omgevingsplan wordt opgenomen. Dit suggereert dat de gemeente deze regels (deels) zelf kan wijzigen voordat deze regels in het definitieve deel van het omgevingsplan komen. Uit het eerste artikel van dit besluit valt af te leiden dat het alleen om instructieregels gaat. Wij verzoeken u om dit te wijzigen.

Reactie:

K: Het voorbereidingsbesluit bevat voorbeschermingsregels die uitvoering geven aan de instructieregels voor het omgevingsplan zoals opgenomen in deze wijziging. De gemeente kan ten alle tijden de voorbeschermingsregels wijzigen. Ze komen echter wel direct in het definitieve deel van het omgevingsplan. De gemeente moet echter, ook na wijziging, nog steeds voldoen aan de provinciale instructieregels.

Er is geen wijziging nodig van het genoemde artikel uit het voorbereidingsbesluit.

L: Toelichting: Artikel 3.141d [wordt 3.141e] beëindigen sanering

In de toelichting van artikel 3.141d [wordt: 3.141e] wordt gesproken over een beperkingenbesluit wat de grondslag voor gebruiksbeperkingen zou zijn. Is er rekening mee gehouden dat dit een besluit is in het kader van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen (hierna: Wkpb)? In de Wkpb wordt een opsomming van besluiten gegeven die een grondslag voor een gebruiksbeperking vormen. Maakt het besluit in het kader van artikel 3.141d [wordt: 3.141e] hier ook onderdeel van uit? Op basis van dit artikel worden alleen de gegevens en bescheiden van een grondwatersanering aangeleverd. Betekent dit dat er op elke grondwatersanering geen beschikking op een evaluatieverslag wordt genomen? Zonder dergelijk besluit is het namelijk niet mogelijk om een publiekrechtelijke beperking op te leggen. Daarom verzoeken wij u een zinsnede op te nemen, waaruit blijkt dat een beschikking op een evaluatieverslag kan worden genomen.

Reactie:

L: Met de komst van de Omgevingswet verdwijnen de beschikkingen op het evaluatieverslag. Ook het evaluatieverslag dat op grond van artikel 4.1246 van het Besluit activiteiten leefomgeving na saneren van de bodem wordt afgehandeld, volgt geen beschikking.

Het doel van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen (Wkpb) is om kenbaar te maken waar eventuele beperkingen gelden. Alle regels in het de door het Rijk vastgestelde Amvb's, het omgevingsplan als ook deze omgevingsverordening zijn al kenbaar en vindbaar via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Enkel besluiten die niet in het DSO ontsloten worden, zoals een maatwerkvoorschrift of vergunningvoorschrift, moeten derhalve via het Wkpb ontsloten worden zodat een ieder de beperking tot zich kan nemen.

De toelichting van artikel 4.1246 van het aanvullingsbesluit Bodem voor het Besluit activiteiten leefomgeving zegt hierover het volgende: "Enerzijds worden bij dit Aanvullingsbesluit als beperkingenbesluit in de zin van de Wkpb aangewezen besluiten over bodemverontreiniging op grond van de Omgevingswet die voortvloeien uit die gewijzigde benadering. Het gaat hier om een maatwerkvoorschrift op grond van het omgevingsplan of een voorschrift verbonden aan een omgevingsvergunning dat strekt tot het opleggen van een plicht gebruiksbeperkingen in acht te nemen of nazorgmaatregelen te treffen na het saneren van de bodem. Bij nazorgmaatregelen, die soms langdurig in stand moeten worden gehouden, kan het bijvoorbeeld gaan om een aangebrachte folie, een geïnstalleerde pomp of een aangelegde damwand."

Ook na het uitvoeren van een grondwatersanering kunnen er als gevolg van een in het grondwater resterende verontreiniging beperkingen gelden. Gebruiksbeperkingen maken de locatie waar een grondwatersanering heeft plaatsgevonden en waar mogelijk nog een verontreiniging resteert mogelijk minder geschikt voor een bepaalde functie. Het was de bedoeling om in artikel 3.141g [wordt: 3.141h] te zorgen dat de eigenaar de gebruiksbeperkingen in acht zou nemen, maar hier is per abuis verwezen naar nazorgmaatregelen. De provincie past de regels in paragraaf 3.4.4. op dit punt aanpassen zodat 1) duidelijk wordt dat het gaat om het in acht nemen van

gebruiksbeperkingen en 2) duidelijk is dat de regels enkel gelden op locaties waar een grondwatersanering heeft plaatsgevonden en verontreiniging van het grondwater nog steeds aanwezig is. Met het opnemen van deze regels in de omgevingsverordening zijn deze via het DSO kenbaar en is opname in het Wkpb niet nodig.

Indien een initiatiefnemer van een activiteit op een dergelijke locatie wil afwijken van de in het evaluatieverslag opgenomen gebruiksbeperkingen, dan kan dat met een maatwerkvoorschrift. Een maatwerkvoorschrift is een besluit dat niet in het DSO ontsloten wordt en derhalve op grond van het beperkingenbesluit in het Wkpb geregistreerd moet worden. Zie voor meer informatie de volgende pagina van het Informatiepunt Leefomgeving:

<https://iplo.nl/thema/bodem/bodembescherming/publiekrechtelijke-beperkingen-bodem/>

Naar aanleiding van deze deelzienswijze zijn de regels in paragraaf 3.4.4. (nazorg na saneren grondwater) aangepast zodat bij een activiteit op een locatie waar sprake is van een gebruiksbeperkingen na saneren van het grondwater deze beperking in acht genomen worden wordt.

Deelzienswijze C002-005: Aanvullende opmerkingen (instructieregels bodemenergiesystemen)

In de ontwerp wijziging zijn een aantal instructieregels opgenomen. We missen echter instructieregels ten aanzien van open bodemenergiesystemen binnen het Omgevingsplan van de gemeente. Gemeentes kunnen voor een ondergrondse ordening een bodemenergieplan (hierna: BEP) opstellen. Dit wordt ook zeer regelmatig gedaan. Binnen het huidige beleid van de provincie Zuid-Holland moet een BEP door gedeputeerde staten worden geaccordeerd en vastgesteld vóórdat het BEP een aanvullend toetsingskader is voor een aanvraag voor een open bodemenergiesysteem. Er vindt dus altijd overleg plaats met gedeputeerde staten (en met de ODH) over de inhoud van het BEP, voordat dit geaccordeerd en vastgesteld wordt. Onder de Omgevingswet kan het BEP integraal opgenomen worden in het Omgevingsplan van de gemeente. Een aanvraag dient altijd aan het omgevingsplan getoetst te worden. Er bestaat een risico dat regels die nu nog in een BEP worden opgenomen en al dan niet vastgesteld worden door gedeputeerde staten, zonder afstemming en akkoord van gedeputeerde staten opgenomen worden in het Omgevingsplan van de betreffende gemeente. Voor gedeputeerde staten en voor de ODH een onwenselijke situatie, gedeputeerde staten zouden dan een vergunning moeten verlenen die niet binnen het provinciale beleid past, maar wel binnen het gemeentelijke beleid, als deze niet op elkaar afgestemd zijn. Daarnaast zou het kunnen dat een vergunning alsnog niet afgegeven kan worden, omdat de eisen en voorschriften uit het Besluit activiteiten leefomgeving in tegenspraak blijken te zijn met de regels uit het Omgevingsplan. Wij vinden daarom dat er een instructieregel in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening opgenomen dient te worden die voorschrijft dat regels in het Omgevingsplan ten behoeve van de ondergrondse ordening van open bodemenergiesystemen, voorafgaand daaraan afgestemd, beoordeeld en goedgekeurd zijn door gedeputeerde staten.

Reactie:

Onder de Omgevingswet kan een plan voor het gebruik van de ondergrond (zoals een bodemenergieplan) integraal worden opgenomen in het Omgevingsplan van de gemeente. De provincie blijft het bevoegde gezag voor open bodemenergiesystemen. Omdat de gemeenten bij de uitoefening van haar taken rekening moet houden met de taken en bevoegdheden van andere bestuursorganen en zo nodig met deze bestuursorganen moet afstemmen (artikel 2.2 Ow), zullen Bodemenergieplannen ook in de toekomst in afstemming met de provincie moeten worden gemaakt.

Wanneer in een Omgevingsplan regels worden opgenomen die strijdig zijn met eisen en voorschriften uit het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), gaan de Rijksregels uit het Bal voor.

Verder zal in het najaar van 2022 in samenwerking met de Omgevingsdienst Haaglanden een evaluatie van de werking van de afgelopen jaren opgestelde Bodemenergieplannen gaan plaatsvinden. Een en ander maakt dat de provincie in dit stadium geen voorstander is van het vaststellen van een instructieregel met betrekking tot ordening van open bodemenergiesystemen in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening.

D001 - Dunea

Deelzienswijze D001-001: artikelen

A: Algemeen

Dunea is verheugd om te lezen dat de wijzigingen in de verordening aansluiten bij de botsproeven die de provincie samen met de drinkwaterbedrijven, gemeenten en waterschappen heeft gehouden.

Tevens zijn wij blij met het feit dat toekomstige activiteiten binnen het grondwaterbeschermingsgebied vergunningplichtig worden. Krachtiger zou zijn als dit ook voor de bescherming van oppervlakte wateren buiten onze waterwingebieden zou gaan gelden. Dit om te voorkomen dat toekomstige drinkwaterbronnen niet voldoende beschermd zijn. Wij vragen de provincie om bij de volgende wijziging ook deze wateren in het beschermingsregime op te nemen.

De aanpassingen op de verordening bestaat uit het aanpassen van een aantal artikelen. Graag zouden wij als Dunea bij de **volgende artikelen onze zienswijze willen meegeven**.

Reactie:

A: De provincie gaat niet over de bescherming van oppervlaktewater en het is aan de waterbeheerder een dergelijke bescherming, indien wenselijk op te nemen. De waterbeheerder is immers bevoegd gezag voor het waterkwaliteitsbeheer van een oppervlaktewaterlichaam. Daarnaast is de provincie bezig haar grondwaterbeschermingsbeleid te evalueren. Bij deze evaluatie worden onze partners uiteraard betrokken.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

B: Artikel 3.121 lid 2 sub d

Hierin staat dat er geen significantie milieuverontreinigingen mogen worden veroorzaakt. Graag zouden wij een nadere specificatie zien van het begrip significant. Waaraan dan ook de toetsingscriteria worden gekoppeld.

Reactie:

B: Dit is een algemene specifieke zorgplicht die aansluit bij de in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen specifieke zorgplicht, de in artikel 22.44 van de bruidsschat omgevingsplan opgenomen specifieke zorgplicht als de in artikel 2.4 van de bruidsschat waterschapsverordening opgenomen zorgplicht. De provincie heeft zich aangesloten bij de in het Besluit activiteiten leefomgeving en bruidsschat omgevingsplan opgenomen formulering voor de specifieke zorgplicht.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

C: Artikel 3.130 [wordt: 3.128] lid 2 sub a

In dit artikel wordt gesproken over "binnen 100 meter van het KWR oppervlakte waterlichaam". Kan de provincie aangeven waarom er gekozen is voor het gebruik van deze 100 meter. Zou het niet zuiverder zijn om te kiezen voor een koppeling van de afstand aan de snelheid van de lokale grondwaterstroming?

Reactie:

C: Er is aangesloten bij de Wet bodembescherming die bij kwetsbare objecten sprak over in of binnen 100 meter. Uiteindelijk is niet de afstand maar de snelheid waarmee een verontreiniging

van a naar b kan gaan bepalend en dat is afhankelijk van de lokale grondwaterstroming. In deze fase kiest de provincie voor een eenvoudige toets, vergelijkbaar met het afstandscriterium zoals de Wet bodembescherming die kende. Zo'n toets is door een initiatiefnemer makkelijk uitvoerbaar en geeft een goede benadering. Een toets waarbij de initiatiefnemer eerst de grondwaterstroming moet kennen is niet makkelijk uitvoerbaar.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

D: Artikel 3.135 [wordt: 3.133] lid 2 sub b

In dit artikel wordt de term "grondwaterbeschermingsgebied" gebruikt. Onlangs is gekozen voor een nieuwe definitie, namelijk "grondwaterbeschermingszone". Is de gebruikte term de juiste? Zo ja, dan zou er aan de term grondwaterbeschermingsgebied in dit artikel ook de term waterwingegebied gevoegd moeten worden.

Reactie:

D: De wetgever heeft het voor de provinciale taak in artikel 2.18, eerste lid onder c van de Omgevingswet over grondwaterbeschermingsgebieden en daarbij sluit de provincie zich aan. Binnen het begrip grondwaterbeschermingsgebied klopt het dat de provincie meerdere zones onderscheid. De wetgever richt zich met haar taak echter tot het grondwaterbeschermingsgebied en zodoende de provincie ook.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

E: Artikel 7.81 lid 3

In dit artikel wordt het begrip tijdig gebruikt. Dit is een niet kwantificeerbare eenheid. Aanpassingen aan onze transportinfrastructuur hebben over het algemeen een doorlooptijd van 1 a 2 jaar. Als Dunea worden wij graag geconsulteerd in de planvormingsfase en in de ontwerpfase indien wij bestaande infrastructuur hebben in een project- of ontwikkelgebied. Dit is van belang omdat op deze manier maatschappelijke kostenefficiënte keuzes gemaakt kunnen worden.

Reactie:

E: Het is lastig de definitie tijdig te kwantificeren omdat dit afhankelijk is van de ontwikkeling die plaatsvindt en het effect die dit kan hebben op de vitale infrastructuur. De provincie Zuid-Holland is de eerste provincie die invulling geeft aan de bescherming van transportinfrastructuur. De provincie wil eerst kijken hoe dit proces verloopt en vervolgens in overleg bekijken of het nodig is de term tijdig nader te kwantificeren en op welke manier.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

F: Artikel 7.3.24 (red Artikel 7.80 in paragraaf 7.3.24)

In dit artikel is sprake van een verwijzing naar een bijlage waarin kaarten zouden staan. Deze bijlage is lastig te vinden. Zou u de kaarten nogmaals willen bijvoegen en ter beoordeling willen voorleggen aan de betrokken drinkwaterbedrijven?

Reactie:

F: Er wordt in het artikel niet verwezen naar een kaart. Er wordt verwezen naar de geometrische begrenzing. De ZHOV heeft geen kaarten meer omdat dit niet past in de nieuwe digitale manier waarop omgevingsdocumenten onder de Omgevingswet moeten worden vastgesteld. Er wordt naar geo-informatieobjecten verwezen in bijlage II. In bijlage II zit dan de technische verwijzing

naar een code waardoor er in technische zin een bestand aan gekoppeld is. Dit bestand is bij de uiteindelijk publicatie in het provinciaal blad via een kaartviewer dan goed te zien. In het Omgevingsloket in het Digitaal Stelsel Omgevingswet komt ook een functie om geo-informatieobjecten op “kaarten” te laten tonen. De analoge kaart (pdf) is er dus niet meer. Van de geo-informatie in het ontwerpbesluit heeft de provincie een eigen digitale viewer beschikbaar waarin de begrenzing te bekijken is. Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet blijft de provincie deze digitale viewer met daarin de geo-informatieobjecten beschikbaar stellen.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

D002 - Bouwend Nederland

Deelzienswijze D002-001: veiligheid gedeeltelijke wegafsluitingen

Wel ontbreekt wat ons betreft de aandacht voor veiligheid bij gedeeltelijke wegafsluitingen bij werkzaamheden

Het valt ons op dat de wijzigingen spreken over veilige weginrichting, maar dat er verder geen melding wordt gemaakt van de landelijke middelen die daarvoor beschikbaar zijn. Omdat dit de omgevingsverordening betreft en niet de omgevingsvisie is dat niet per se een hiaat, maar we willen het toch even aanstippen.

Daarnaast constateren wij dat het voorkomen van verkeershinder bij werkzaamheden hoog op de agenda lijkt te staan in de Zuid-Hollandse omgevingsverordening. Dit is op zichzelf begrijpelijk, maar het tot een minimum beperken van verkeershinder is niet altijd de meest veilige en ook zeker niet altijd de snelste optie. Bouwend Nederland heeft veiligheid hoog in het vaandel staan en wij zijn van mening dat veiligheid ook bij bouwwerkzaamheden en daaraan gerelateerde aanbestedingen van de hoogste prioriteit moet zijn. Daarom zouden wij graag zien dat veiligheidsmaatregelen door de provincie a priori duidelijk vastgesteld worden en niet in de concurrentiesfeer van de aanbesteding zitten. De voorkeur hierbij zou dan uitgaan van volledige wegafsluitingen bij werkzaamheden. Liever even wat meer verkeershinder, waarbij de veiligheid gegarandeerd is en het project ook sneller klaar is, dan over een langere periode op krappe en gevaarlijke(re) wegvakken moeten werken.

Reactie:

De verkeersveiligheid is ook voor de provincie een belangrijk onderwerp. De artikelen voor de beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een provinciale weg zijn gesteld om, onder meer, een doelmatige en veilige werking van een provinciale weg te bewerkstelligen. Ook is een specifieke zorgplicht opgenomen (artikel 3.173) die in ieder geval inhoudt dat de provinciale weg veilig en doelmatig wordt gebruikt. Naast de meldingsplicht is ook een informatieplicht (artikel 3.180) opgenomen. In dit artikel staat in het algemeen aan welke richtlijnen de in te dienen gegevens moeten voldoen. De landelijke CROW-richtlijn (CROW 96b) en de richtlijn voor tijdelijke verkeersmaatregelen van de provincie Zuid-Holland zijn hierin leidend. De richtlijn van de provincie is vastgesteld met consultatie van Bouwend Nederland.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

Deelzienswijze D002-002: specifieke opmerkingen artikelen.

-In artikel 7.43a en artikel 7.43c staat dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen alleen mogelijk zijn als 'de ruimtelijke kwaliteit per saldo ten minste gelijk blijft'. Onder artikel 7.43a lid 2 wordt dit nader gespecificeerd, maar niet bijzonder uitgebreid. Wij vragen ons dan ook af op basis van welke objectieve criteria er getoetst gaat worden of de ruimtelijke kwaliteit bij een omgevingsplan gewaarborgd blijft. Dat is nu onvoldoende duidelijk.

-Artikel 7.43e lid d2 (red. onder d, onder 2°) schrijft voor dat "als aanvullende maatregelen [tot het per saldo gelijk houden van de ruimtelijke kwaliteit] niet volstaan, financiële compensatie wordt toegepast." Het is ons niet duidelijk a) ten laste van wie; b) ten laste van wat; c) ten gunste van wie; en d) ten gunste van wat deze financiële compensatie komt. Wij zien dit graag verder verduidelijkt. Daarnaast zien wij ook graag verduidelijking in aan de hand van welke objectieve indicatoren deze financiële compensatie genormeerd zal gaan worden.

-Bij artikel 7.43g is het ons niet duidelijk wat de provincie precies doet met de motivering bij het omgevingsplan zoals dit in de laatste zin van het artikel staat genoemd.

-In artikel 7.43j lid 1 wordt er gesproken over “[e]en omgevingsplan voor een belangrijk weidevogelgebied”. Wij begrijpen deze formulering niet helemaal, omdat een omgevingsplan per definitie altijd wordt vastgesteld voor een volledige gemeente. Betekent dit dat dat er in de gehele betreffende gemeente niet meer gebouwd mag worden als deze bebouwing een “significante beperking inhoudt van de kenmerken van het gebied”? Het lijkt nu of het doel -het beschermen van weidevogelgebied- gevolgen voor een volledige gemeente kan hebben, ook al is het weidevogelgebied maar een klein deel van de betreffende gemeente.

Reactie:

Bij ruimtelijke kwaliteit gaat het om een vergelijking tussen de bestaande situatie en de situatie na realisering van de mogelijk gemaakte beoogde nieuwe ruimtelijke ontwikkeling. Het provinciale beleid is erop gericht dat de ruimtelijke kwaliteit per saldo ten minste gelijk blijft. Met richtpunten en beschermingscategorieën geeft de provincie aan welke aspecten daarbij in ieder geval van belang zijn. Het zal duidelijk zijn dat het begrip ‘ruimtelijke kwaliteit’ zich niet laat vangen in harde normen, vandaar dat gekozen voor richtpunten en beschermingscategorieën. Deze methodiek voor ruimtelijke kwaliteit hanteert de provincie overigens al langer en is dus niet nieuw. De provincie verwacht van de gemeente een goede afweging en motivering op dit punt, rekening houdend met de lokale situatie en omstandigheden.

De mogelijkheid van financiële maatregelen in plaats van of aanvullend op fysieke maatregelen is al langer in het provinciale beleid opgenomen. Het is wel de bedoeling dat die financiële compensatie wordt besteed aan het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit. Dit kan dan op een later tijdstip en op een ander locatie, zodat de ruimtelijke kwaliteit in een samenhangend gebied uiteindelijk toch gelijk blijft of verbetert. De gemeente kan hiervoor een fonds opstellen. Bij de instelling kan dan bepaald worden hoe het fonds gevuld wordt en waaraan het fonds wordt besteed. Het is een mogelijkheid die de provincie aanbiedt en waarvan de gemeente geen gebruik hoeft te maken.

Het is van belang dat de gemeente motiveert dat de ruimtelijke kwaliteit per saldo gelijk blijft. Die motivering moet ergens uit blijken. Dat kan bijvoorbeeld blijken uit het plan dat de ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maakt, of uit een bijlage daarvan, of uit het vaststellingsbesluit van de wijziging van het omgevingsplan.

Met de zinsnede ‘een omgevingsplan voor een belangrijk weidevogelgebied’ wordt bedoeld voor zover dat omgevingsplan betrekking heeft op een belangrijk weidevogelgebied. Dus de regels gelden alleen voor het deel (of een wijziging) van het omgevingsplan dat betrekking heeft op het weidevogelgebied.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

-Het nut van artikel 7.45a zien wij niet helemaal. Wat er verstaan wordt onder “voldoende sociale huurwoningen” wordt expliciet niet gedefinieerd, wat bij ons de vraag oproept wat dan de meerwaarde is van dit artikel, gezien dergelijke intenties beter lijken te passen binnen de omgevingsvisie dan in de omgevingsverordening.

-Artikel 7.45b lid 1 is wat ons betreft in haar huidige formulering inherent tegenstrijdig. Een “zo hoog mogelijke woningdichtheid” waarbij ‘zo hoog mogelijk’ niet nader is gedefinieerd met leefbaarheidscomponenten is tegenstrijdig met het uitgesproken doel in datzelfde lid dat een omgevingsplan bijdraagt aan een goede woon- en leefomgeving. Door het veranderende klimaat en de gevolgen daarvan -denk bijvoorbeeld aan hittestress- leidt een ‘zo hoog mogelijke

woningdichtheid' ontegenzeggelijk tot vermindering van de leefbaarheid. Wij pleiten er daarom voor om 'zo hoog mogelijk' in deze context van een verdere duiding te voorzien.

-Bij artikel 7.45b lid 2 vragen wij ons af of de provincie hier wel over gaat. Welk type woningen een gemeente voorschrijft in haar omgevingsplan lijkt ons toch eerst en vooral iets van de gemeente zelf. Daarnaast zijn wij van mening dat dit lid in directe tegenspraak is met het voorgaande lid (artikel 7.45b lid 1), aangezien daar voorgeschreven wordt dat 'een zo hoog mogelijke woningdichtheid' gewenst is. Aangezien een zo hoog mogelijke woningdichtheid hand in hand gaat met één specifiek type woning -de flat/appartement- is dit niet compatibel met een grote variëteit in woningtype.

Reactie:

Zie ook de reactie bij B006-001. De provincie verstaat onder voldoende sociale huurwoningen wat hierover in de regionale woonvisies is vastgelegd. In bijvoorbeeld de vigerende Regionale Woonagenda Holland Rijnland is afgesproken om op gemeentelijk niveau minimaal 25% sociale huurwoningen te bouwen. Deze 25% norm geldt dus niet voor elk afzonderlijk woningbouwproject. Het ene woningbouwproject kan minder dan 25% sociale huurwoningen bevatten als dat in andere woningbouwprojecten wordt gecompenseerd, zodat het gemeentelijke woningbouwprogramma minimaal 25% sociale huurwoningen bevat. Regio's zijn bezig om de Regionale Woonagenda's te actualiseren. Vanwege de grote behoefte aan sociale huurwoningen speelt in deze actualisaties de discussie om de minimale percentages sociale huurwoningen te verhogen. De provincie is op de hoogte van de ambities van het Rijk met betrekking tot een streefpercentage van 30% sociale huurwoningen in de woningvoorraad per gemeente. Dit kan gevolgen hebben voor de toepassing van het provinciaal beleid en kan leiden tot aanpassing van het provinciaal beleid. In een volgende herziening zal de provincie meer helderheid geven over de implementatie van dit streefpercentage in het provinciaal omgevingsbeleid.

Voor de dichtheid van woningbouwlocaties gaat de provincie uit van maatwerk. In zijn algemeenheid streeft de provincie wel naar een verhoging van de gemiddelde woningdichtheid ten opzichte van de woningdichtheid die de afgelopen jaren is gerealiseerd. Het gaat echter wel om maatwerk, zodat voor woningbouw in en bij dorpen en kleinere kernen aansluiting kan worden gezocht bij de dichtheid van die dorpen en kernen. Overigens is de dichtheid in de dorpen en andere kernen van oudsher veelal hoger dan de suburbane uitbreidingswijken met eengezinswoningen die de afgelopen decennia zijn gerealiseerd.

Artikel 7.45b, tweede lid, geeft aan dat gemeenten de mogelijkheden voor gevarieerde woontypen betrekken. De provincie schrijft de woningtypen niet voor.

-Bij artikel 7.45e lid 1 en artikel 7.45f lid 1 vragen wij ons wederom af of de provincie hier wel over gaat. Het vaststellen van de parkeernorm is bij uitstek een taak van de gemeente. Wij betwijfelen dan ook of het juridisch standhoudt als de provincie hierbij op de stoel van de gemeente gaat zitten. De parkeernorm wordt immers gebaseerd op het parkeerbeleid van de gemeente of de kerncijfers van het CROW.

-In artikel 7.45e lid 2 en artikel 7.45f lid 2 wordt bovenstaande ook erkend, wat bij ons de vraag oproept wat de toegevoegde waarde is van het eerste lid van dit artikel.

Reactie:

Als de provincie een onderwerp van provinciaal belang vindt ligt het voor de hand dat de provincie beleid maakt met betrekking tot dat onderwerp. Gemeenten kijken bij parkeernormen vooral naar het voorkomen van parkeerdruk en niet naar de effecten op de woningbouwopgave. Hierdoor

worden vaak te hoge normen gehanteerd ten opzichte van het daadwerkelijke gedrag ter plaatse. Voor sociale woningbouw en in HOV-invloedsgebieden acht de provincie dit onwenselijk. De provincie wil dat er betaalbare woningen worden gebouwd en de provincie wil dat woningen in HOV-invloedsgebieden gericht zijn op het OV. De provincie heeft gemeenten hier vijf jaar lang op gewezen. Veel gemeenten hebben hun beleid aangepast, maar in sommige gemeenten is dat niet gelukt. De provincie heeft daarom een maximale parkeernorm ingesteld voor sociale woningbouw en voor HOV-rail-invloedsgebieden. Deze norm geldt voor de hele provincie. Een uitzondering geldt voor gemeenten waar het parkeerbeleid gebaseerd is op lokale data en lokale overwegingen. Die data is beschikbaar op www.passendeparkeernorm.nl en is in tegenstelling tot de CROW-richtlijnen gebaseerd op het actuele lokale autobezit/lease per woningtype per buurt. Gemeenten kunnen efficiënter parkeerbeleid maken. Gemeenten die dit tot nu toe niet voor elkaar hebben gekregen kunnen door de provincie hiermee worden geholpen, zodat het parkeerbeleid gebaseerd wordt op het werkelijke gedrag ter plekke waardoor meer rekening wordt gehouden met de woningbouwopgave en de mobiliteitstransitie.

De meeste gemeenten spelen met het parkeerbeleid namelijk ook niet in op aanwezigheid van HOV. Daardoor wordt op HOV-locaties auto-georiënteerd gebouwd en wordt er niet gebouwd voor mensen die georiënteerd zijn op het OV. Hierdoor worden de landelijke en provinciale investeringen in het OV niet door het gemeentelijk woningbouwprogramma ondersteund. De provincie wil dat gemeenten in hun parkeerbeleid wel rekening gaan houden met HOV-aanwezigheid of in hun parkeerbeleid aangeven waarom de gemeente hier geen rekening mee wenst te houden.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.

-In de toelichting staat bij artikel 7.45c dat de gemeente verantwoordelijk wordt voor een 'zorgvuldige afweging' wat betreft de gevolgen van een ruimtelijke ontwikkeling voor het verkeers- en vervoersnetwerk. Deze passage roept bij ons de vraag op of de provincie dit echt bij elke ruimtelijke ontwikkeling bij de gemeente wil neerleggen. Bij grote ruimtelijke ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld een volledige nieuwbouwwijk, zijn er vanzelfsprekend ook gevolgen voor de provinciale en nationale infrastructuur. Is de gemeente dan ook verantwoordelijk voor het maken van een afweging met betrekking tot deze wegen? Het lijkt ons logischer dat bij dergelijke grootschalige ontwikkelingen ook de expertise van de provincie en het Rijk ingezet worden.

Reactie:

De provincie blijft verantwoordelijk voor het maken van afwegingen over provinciale wegen. Aan gemeenten wordt gevraagd om de gevolgen van een ruimtelijk ontwikkeling voor de bereikbaarheid helder en inzichtelijk te maken. Ook de gevolgen voor de provinciale en nationale infrastructuur. Bij grootschalige ontwikkelingen is het inderdaad logischer uitgebreid onderzoek te doen dan bij een kleine ontwikkeling.

Deze deelzienswijze leidt niet tot aanpassing van de wijziging.